

KOUVOLLA

Kouvolan hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023

Väestön hyvinvoinnin tila 2022

Sisältö

Dianumero

Johdanto

[3](#)

VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2022

1. Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi aihe-alueittain sisältäen tiivistelmän ja painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arvioinnin

1. Talous ja elinvoima

[4-6](#)

2. Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

[7-21](#)

3. Osallisuus

[22-37](#)

4. Työllisyys

[38-42](#)

5. Arjen turvallisuus

[43-54](#)

6. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen

[55](#)

7. HYTE-kerroin

[56-58](#)

2. Johtopäätökset ja kehittämiskohteet

1. Positiiviset kehityskulut

[59](#)

2. Negatiiviset kehityskulut

[59](#)

VALTUUSTOKÄSITTELY

3. Kertomuksen laatijat

[60](#)

4. Kertomuksen hyväksyminen

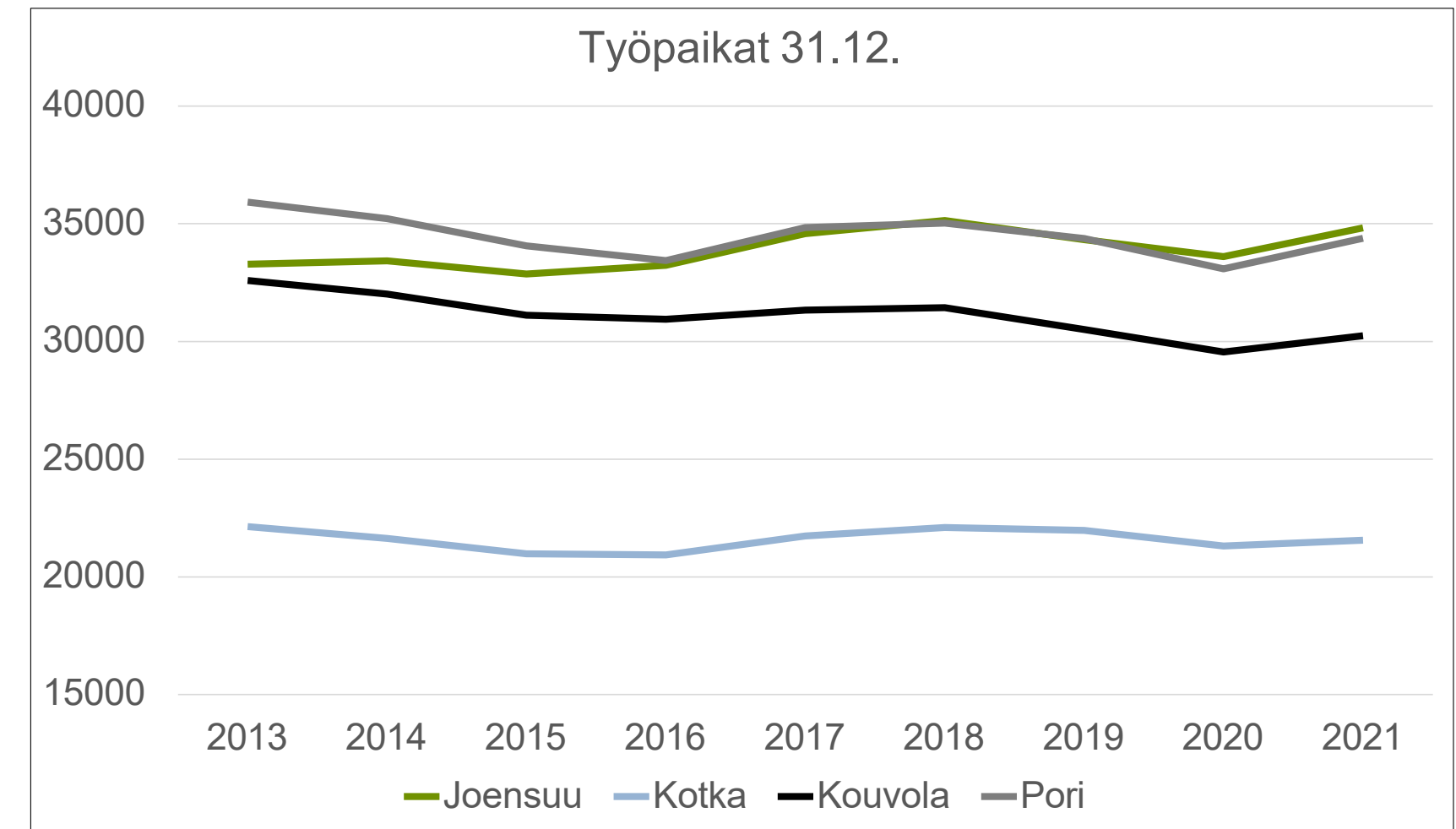
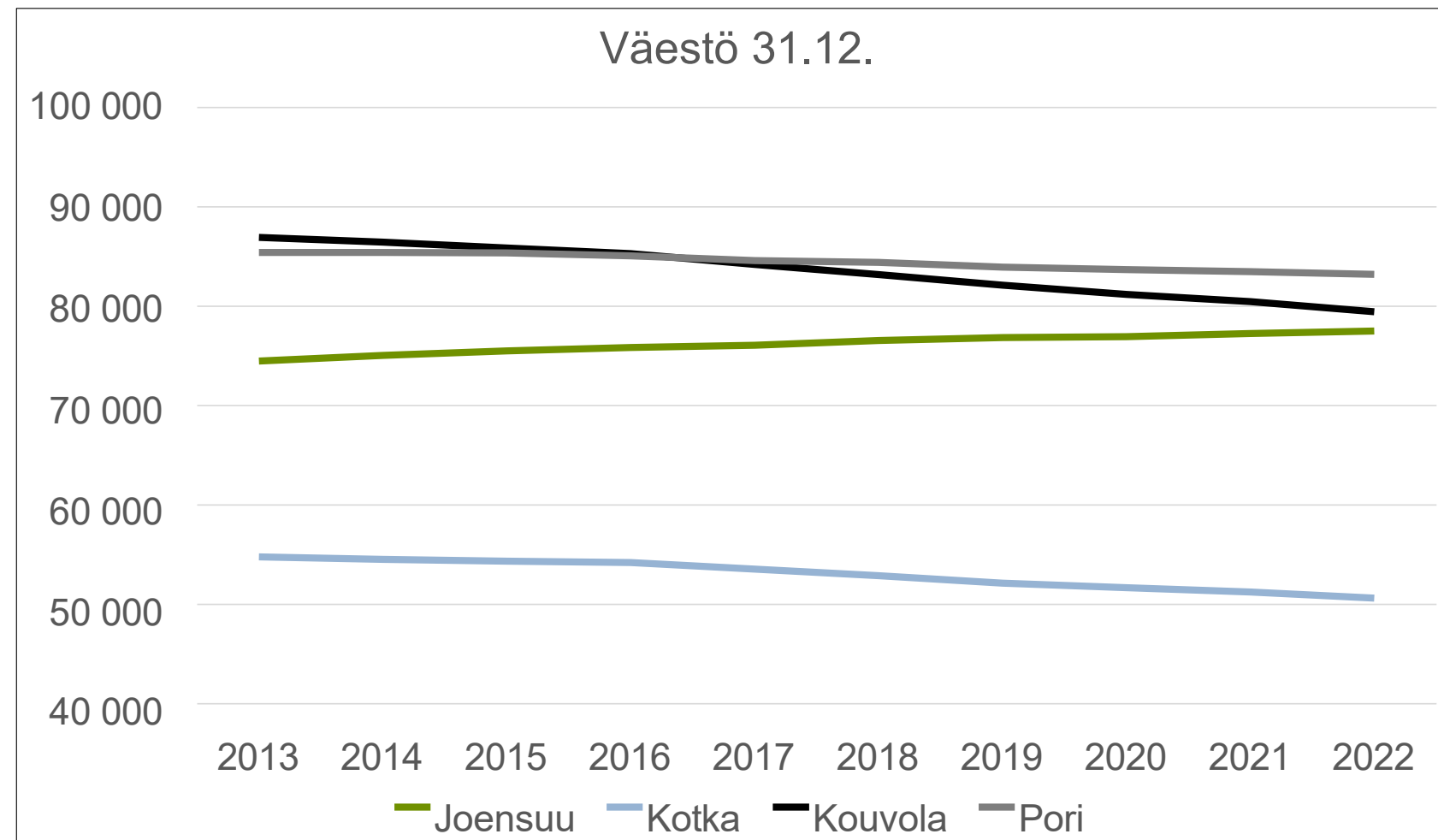
[60](#)

Johdanto

- Terveydenhuoltolain 12 §:n mukaan **kunnan on raportoitava valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista** sekä toteutetuista toimenpiteistä ja valmistettava vähintään kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus.
- Kouvolan kaupungin Hyvinvointikertomus 2022 ja Hyvinvointisuunnitelma 2023 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.6.2022 § 75. Tämä Hyvinvointikertomus 2023 kuvaa väestön hyvinvoinnin tilaa vuodelta 2022 ja erillisenä asiakirjana tuotettava Hyvinvointisuunnitelma 2024 kuvaa niitä toimenpiteitä joita toteutetaan ensi vuonna kertomuksessa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi ja väestön hyvinvoinnin parantamiseksi.
- Tarkastelussa on huomioitu Hyvinvoinnin Kasvu -ohjelman tavoitteet; terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, työllisyyden parantaminen ja arjen turvallisuus. Lisäksi tarkastellaan talouden ja elinvoiman tilaa ja sekä hyvinvointi- ja terveyseroja ja keinoja niiden kaventamiseksi.
- Kouvolan kaupungin (11. suurin asukasmäärältään) vertailukohteiksi on valittu Pori (10.suurin) ja Joensuu (12. suurin) sekä Kotka toisena Kymenlaakson kaupunkina. Lisäksi tarkasteluun sisällytetään koko maan arvo siltä osin kuin se on vertailtavissa.
- Tässä vuosiraportissa on tarkasteltu pääosin sellaisia indikaattoreita, joista on päivitetty viime vuoden arvo. Mm. kouluterveyskysely puuttuu, koska se toteutetaan joka toinen vuosi ja raportoitiin viime vuoden kertomuksessa.

Talous ja elinvoima

Väestö ja työpaikat

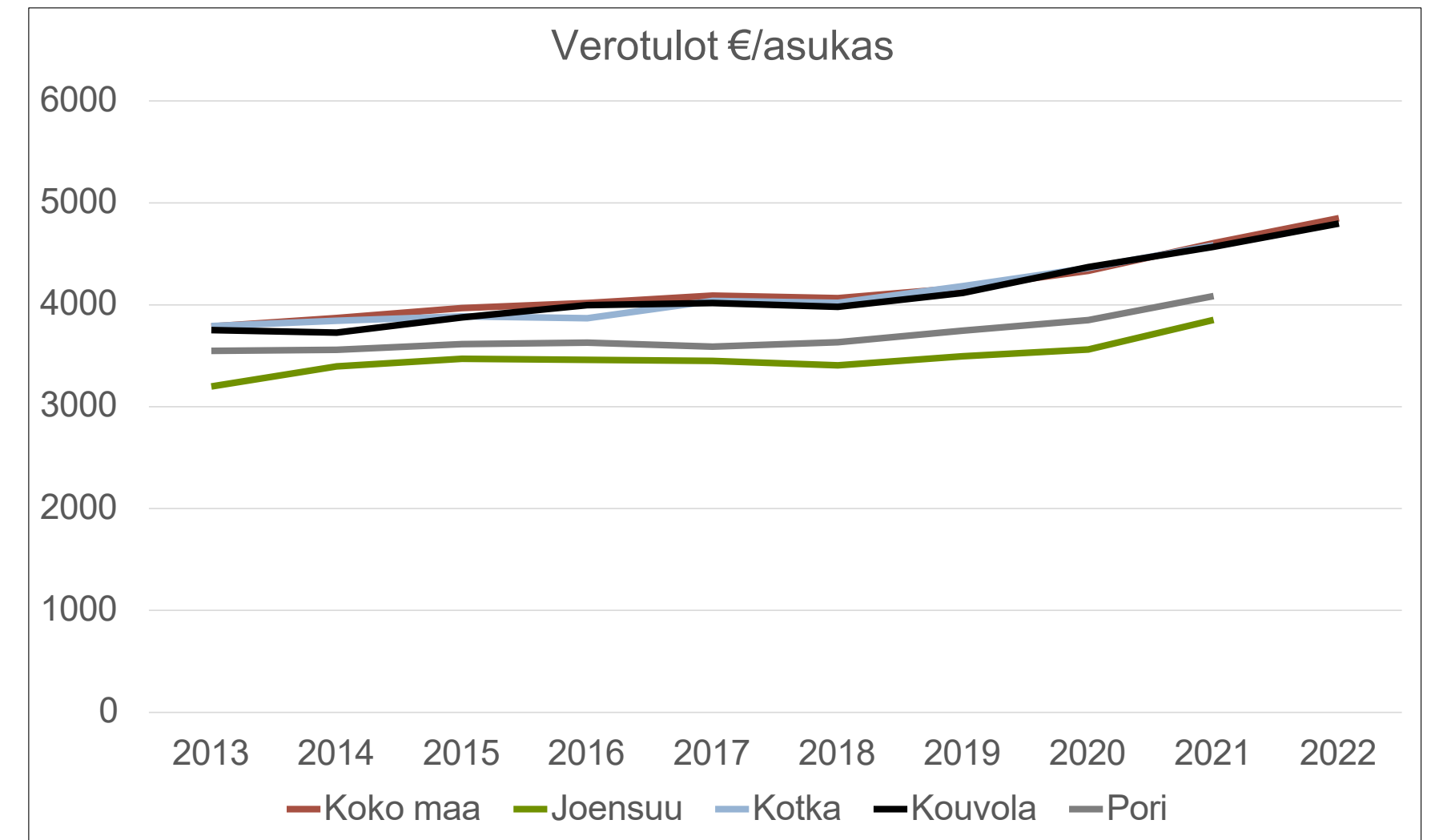
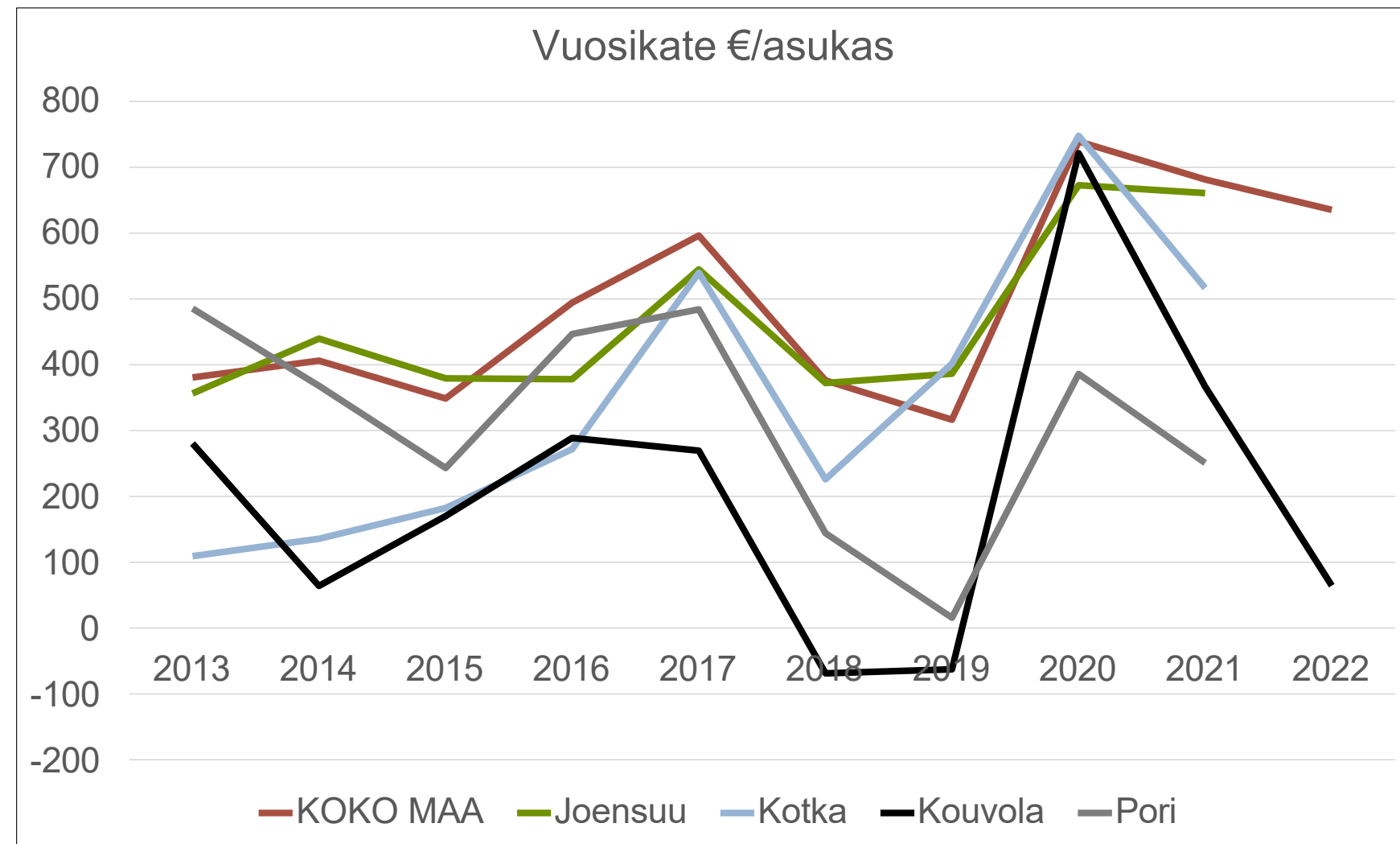
Kouvolassa oli vuoden lopussa 79 429 asukasta, mikä on 1 025 asukasta vähemmän kuin vastaavana ajankohtana edellisenä vuonna. Suuri väestön vähenemä viime vuonna johtuu pääosin luonnollisesta väestökehityksestä eli syntyvyys oli pienempi ja kuolleisuus suurempi kuin kertaakaan 2000-luvulla eli luonnollinen väestönkehitys on todella huolestuttava. Ennakkotiedon mukaan Kouvolassa syntyi 441 lasta ja kuoli 1 230 henkilöä eli luonnollinen väestönlisäys oli -789. Myös kuntien välinen muuttotappio syveni edellisvuodesta. Vuonna 2021 muuttotappio oli 248 ja viime vuonna 441. Nettomaahanmuutto oli positiivinen 205 hengellä.

Työpaikkojen lukumäärä saadaan reilun vuoden viiveellä eli uusin käytettävissä oleva luku on vuodelta 2021. Työpaikkoja oli 30 241 vuonna 2021, mikä on 692 työpaikkaa eli 2,3 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Suuntaus oli samankaltainen koko maassa eli työpaikkojen määrä palautui koronapandemiaa edeltäviin lukuihin.

Lähde: Tilastokeskus

Talous ja elinvoima

Vuosikate ja verotulot €/asukas

Kouvolan vuosikate vuodelta 2022* oli 64 €/asukas eli positiivinen, mutta heikko. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kaupungin koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen vertailtavuuteen. Merkittävimmät vuosikatteeseen vaikuttavat poikkeamat Kouvolassa johtuivat sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvusta sekä verotulojen positiivisesta kehityksestä.

Verotulojen kertymä vuonna 2022* oli positiivinen ollen 4 796 €/asukas. Erityisesti yhteisöverojen tuotto ylitti arvion, vaikka kuntaryhmän määräaikainen 10 prosenttiyksikön korotus poistui. Myös kuntien tuloverot kasvoivat ennakoitua enemmän. Kiinteistöveroja kasvatti siirtyminen joustavaan verotuksen valmistumiseen.

* Vuoden 2022 luvut ovat tilinpäätösarviosta

Lähde: Tilastokeskus, Kuntaliitto ja Kouvolan kaupunki

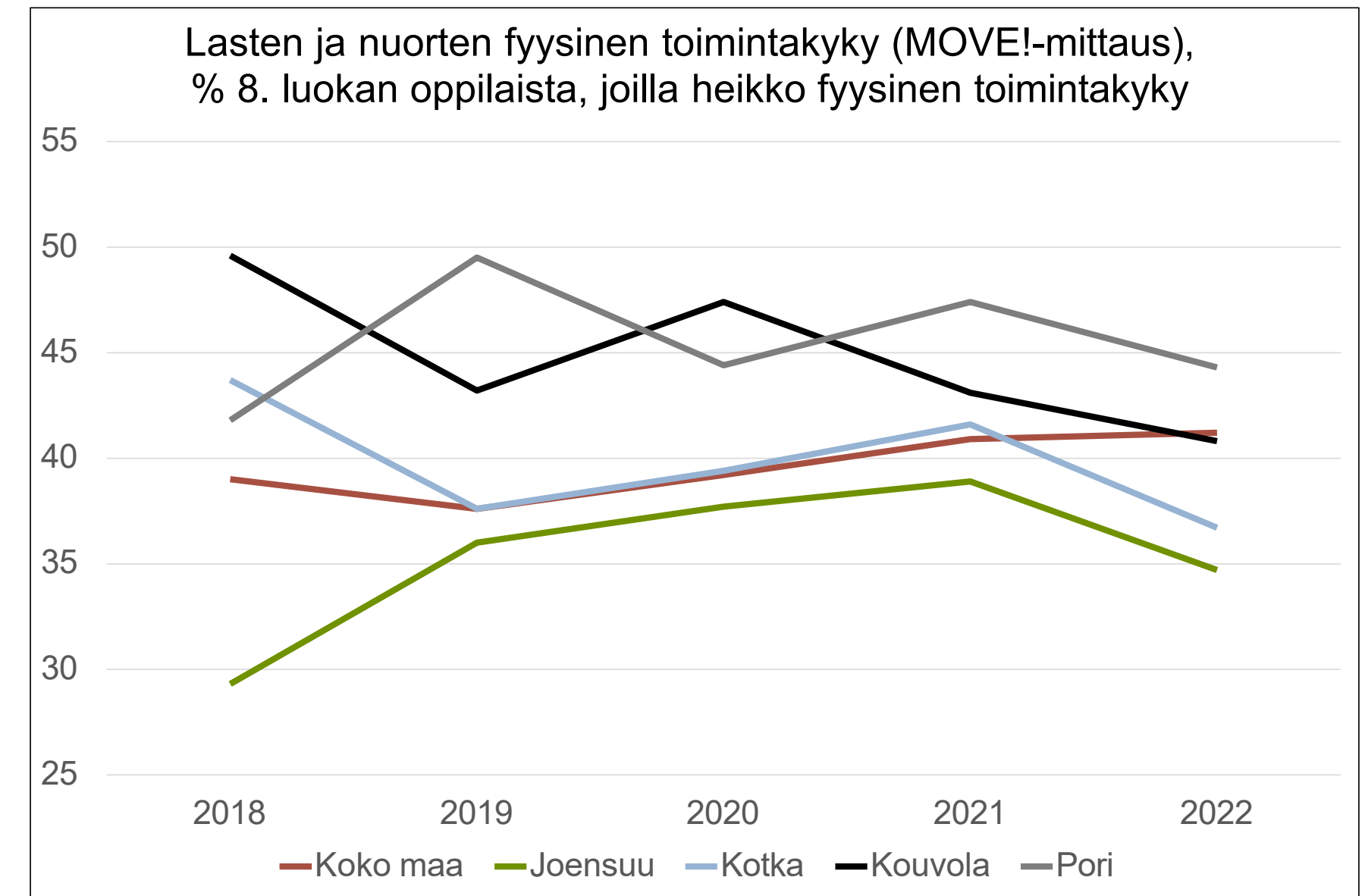
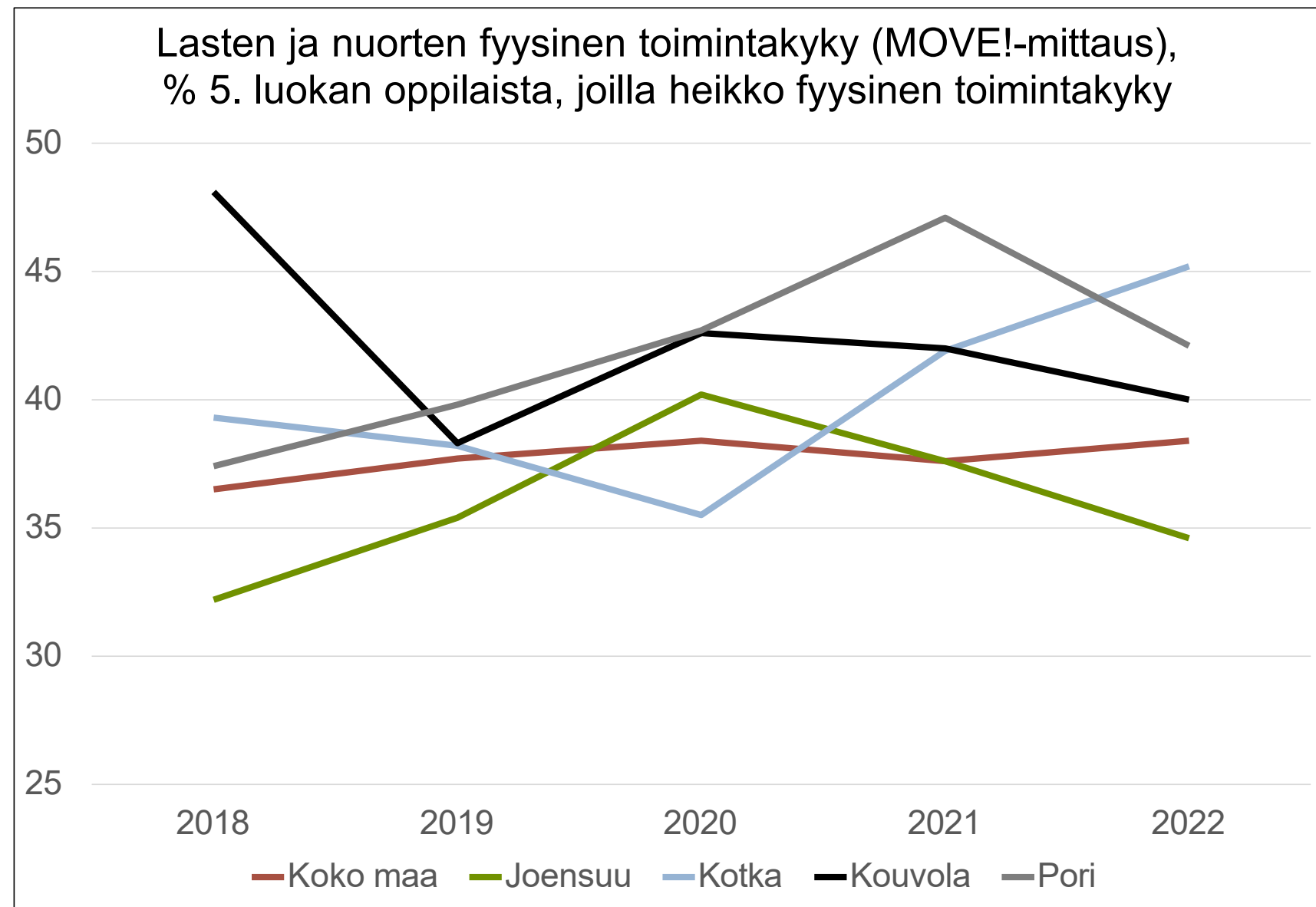
Talous ja elinvoima

Tiivistelmä ja johtopäätökset

- Kouvola menetti viime vuonna väestöään sekä määrällisesti (1 025 henkilöä) että suhteellisesti (1,3 %) eniten Suomen 21 suurimman kaupungin joukossa.
- Väestön väheneminen johtuu sekä luonnollisesta väestökehityksestä että muuttoliikkeestä, mitkä molemmat ovat negatiivisia. Maahanmuutto on positiivista, mutta niin vähäistä, että sillä ei ole vaikutusta kehitykseen. Väestökehitys jatkuu samansuuntaisena myös tulevina vuosina
- Kouvolan väestörakenne on epäedullinen. Viime vuosina lasten ja nuorten sekä työikäisten määrä on vähentynyt. Ainoastaan yli 65-vuotiaiden määrä on kasvanut.
- Kouvola työpaikkojen määrässä oli ilahduttava nousu vuodesta 2020 vuoteen 2021, pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna työpaikat ovat vähentyneet reilusti ja Kouvola onkin vertailukohteista ainoa, jossa työpaikkaomavaraisuus on alle 100 %.
- Edellä mainitut seikat ja kaupungin huono taloudellinen tilanne pakottaa kaupunkia sopeuttamaan toimintaansa.
- Panostukset koulutukseen ja uusien työllistävien yritysten sijoittumiseen Kouvolaan nähdään keinoina muuttaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä.

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

Lapset ja nuoret / Liikunta

Kuvassa nähdään, että vuoden 2022 Move!-mittausten mukaan kouvoolalaisista 5. luokkalaisista 40 %:lla fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Mittausten mukaan kahden viimeisen vuoden aikana Kouvolaissa heikon toimintakyvyn omaavien prosentuaalinen osuus olisi kuitenkin hieman vähentynyt.

Kestävyttä ja liikkumistaitoja mittaavassa 20 m:n viivajuoksussa 5. lk:n tytöistä ja pojista suuri määrä sai Kouvolaissa tuloksen, jonka mukaan toimintakyky on terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Oppilaalla voi olla vaikeuksia selviytyä väsymättä arkipäivän toiminnoista. Erityisesti 5. luokan pojat erottuvat heikon tuloksen saaneissa.

Kuvan mukaan Kouvolan 8. luokkalaisista 41 %:lla fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Kestävyuden ja liikkumistaitojen mittauksessa sama näkyi myös 8. luokan poikien tuloksissa, mutta 8. luokan tytöissä tulos ei ollut yhtä huolestuttava.

Kouvolaissa on pyritty kohdentamaan toimenpiteitä vähän liikkuviin lapsiin ja nuoriin mm. liikuntaneuvonnan ja koulupäivän aikaisen fyysisen aktiivisuuden lisäämisen avulla (Liikkuva koulu -toiminta). Lisäksi Kouvolan harrastamisen mallin harrastustoiminta on aloitettu monessa koulussa. Näillä toimenpiteillä voi olla merkitystä kuvaajan osoittamaan tulokseen, mutta toisaalta pitää huomioida, etteivät kaikki lapset osallistu Move!-mittauspäivään.

Alle kouluikäisten lasten liikuntakysely 2022, Kouvola

- Vastanneita huoltajia oli 233
- Huoltajista 55 % katsoo lapsensa liikkuvan täysin suositusten mukaisesti, eli 3 tuntia päivässä, josta tunti on erittäin vauhdikasta liikkumista. Tarkemmin kysyttäessä käy ilmi, että päivittäin 3 tuntia liikkuu vain 20 % lapsista, ja vajaa puolet 5–6 päivänä viikossa.
- Kyselyyn vastanneiden vanhempien ajanpuute ja jaksaminen on yleisin syy sille, jos lapsi ei liiku tarpeeksi, ja tähän helpotuksien keksiminen olisi tehokkain keino lisätä lasten liikkumista.
- Vertailtaessa tuloksia vuonna 2018 tehtyyn vastaavaan kyselyyn näyttäisi siltä, että kaikkein vähiten liikkuvien lasten määrä olisi vähentynyt, mutta tulos ei kuitenkaan ole niin luotettava, että siitä voisi vetää johtopäätöksiä.
- Toisaalta Kouvolan varhaiskasvatuksessa tehdyt toimenpiteet liikkumisen lisäämiseksi voivat hyvinkin näkyä vähän liikkuvien lasten määrän vähentymisenä.
- Parannettavaa nähtiin erityisesti lapsiperheiden osallistamisessa liikuntapaikkarakentamisessa ja liikuntapalveluiden suunnittelussa sekä liikuntapalveluista tiedottamisessa
- Käytetyimpiä liikuntapaikkoja ovat metsät ja luontopolut, kevyen liikenteen väylät, leikkipaikat ja -puistot sekä uimahallit ja -rannat. Näistä erityisesti metsät ja luontopolut sekä uimarannat arvioitiin hyväksi.

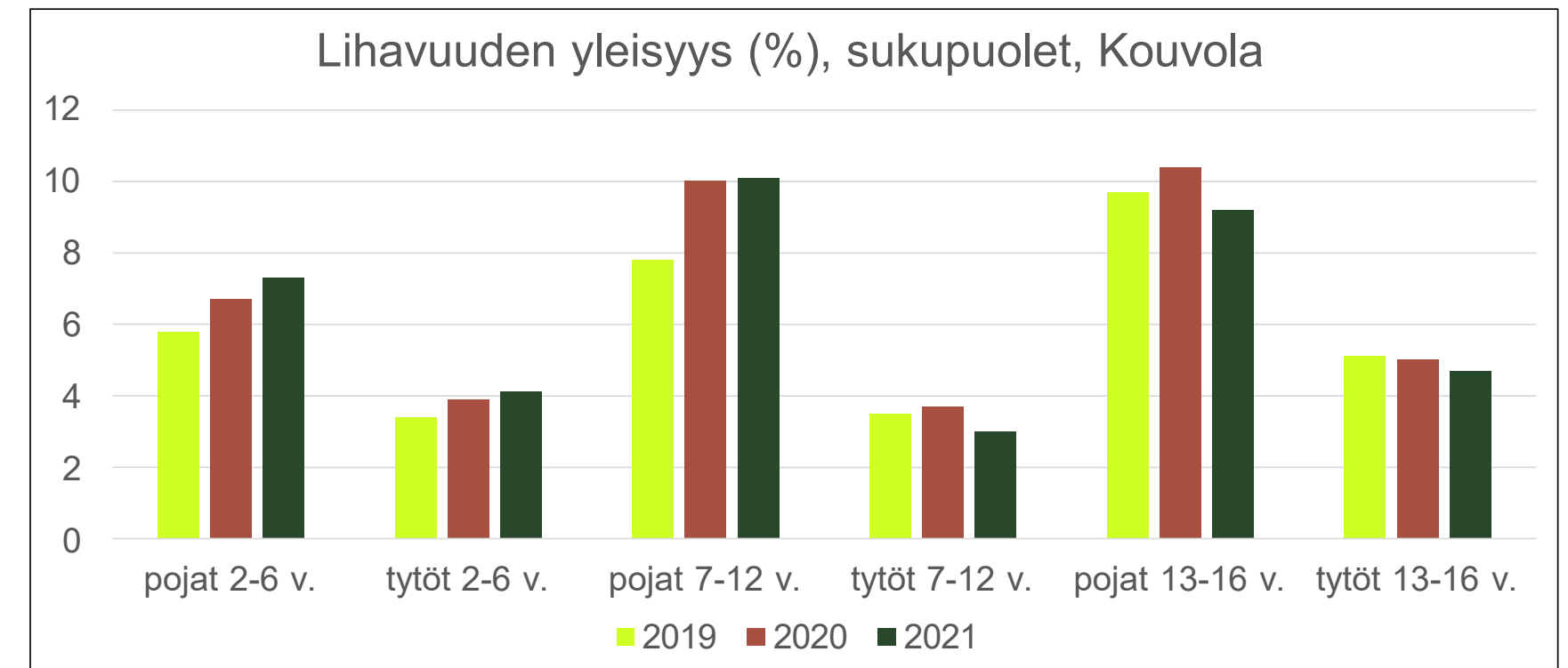
Lähde: Kouvolan kaupunki

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

Lapset ja nuoret / Lihavuus

		2019	2020	2021
Lihavuuden yleisyys (%) 2–6-vuotiailla	Koko maa	4,3	5,0	5,2
	Joensuu	3,9	4,3	5,1
	Kotka	4,9	6,2	5,2
	Kouvola	4,6	5,3	5,7
	Pori	-	5,3	6,1
Lihavuuden yleisyys (%) 7–12-vuotiailla	Koko maa	6,0	6,8	7,0
	Joensuu	5,4	6,8	6,4
	Kotka	6,0	6,8	7,2
	Kouvola	5,7	7,0	6,6
	Pori	-	8,5	8,3
Lihavuuden yleisyys (%) 13–16-vuotiailla	Koko maa	7,4	7,5	7,6
	Joensuu	6,9	7,3	6,7
	Kotka	6,0	7,0	6,7
	Kouvola	7,5	7,6	7,0
	Pori	-	8,2	9,3

Taulukossa nähdään Kouvolan osalta 2–6-vuotiaissa koko maan tasoa suuremmat osuudet lihavuuden yleisyydessä vuosina 2019-2021. Vertailukaupunkeihin nähden Kouvolan osuus on vuonna 2021 toiseksi suurin 2–6-vuotiaissa ja 13–16-vuotiaissa, sekä toiseksi pienin 7–12-vuotiaissa. Positiivisena asiana voi todeta, että kahdessa vanhimmassa ikäryhmässä indikaattorin suunta on kääntynyt laskuun vuoden 2020 jälkeen. Kuvassa nähdään, että poikien osuus kaikissa tarkasteltavissa ikäryhmissä on Kouvolaan huolestuttavan paljon tyttöjen osuutta suurempi.

Indikaattorin tiedot perustuvat lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon terveystarkastuksissa mitattuihin pituus- ja painotietoihin. Lihavuus on määritelty suomalaisten lasten aikuisen painoindeksiä vastaavan painoindeksin (ISO-BMI) kriteeristön mukaan.

Lasten ja nuorten tervettä kasvua voidaan edistää kunnassa usean toimijan yhteistyöllä; esimerkiksi tukemalla lasten, nuorten ja perheiden voimavaroja ja kokonaisvaltaista hyvinvointia, hyvää ravitsemusta sekä monipuolista ja turvallista liikkumista. Lihavuuden ehkäisyssä keskeistä on tavoitella pysyviä muutoksia ruokailutottumuksissa ja liikunnassa.

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi Kaikki ikäryhmät

Terveydenedistämisaktiivisuus TEA liikunnassa 2022

Liikunta yht.	Kouvola	Kotka	Pori	Joensuu	Koko maa
	75	78	70	74	72
Sitoutuminen	60	100	77	87	69
Johtaminen	83	67	58	58	72
Seuranta ja tarveanalyysi	65	81	52	67	65
Voimavarat	49	50	66	67	55
Osallisuus	100	100	100	100	95
Muut ydintoiminnot	94	71	64	66	75

TEA-termillä tarkoitetaan yhteisön terveydenedistämisaktiivisuutta. TEA-viisarissa esitetään tuloksia organisaatioiden mitattavissa olevista ominaisuuksista ja toiminnasta, erityisesti kyvystä integroida terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen organisaation perustoimintaan.

TEAviisaria varten kunnilta kerätyt tiedot pisteytetään toiminnan laadun mukaan. Tulokset ilmoitetaan THL:n ylläpitämässä TEAviisarissa pistemäärän 0-100 välillä. Liikunnan TEA-tuloksissa nähdään sekä liikunnan kokonaispistemäärä että eri osa-alueilta saadut pisteet.

Kuvassa nähtävä Kouvolan TEA kokonaispistemäärä 75 on koko maan arvoon 72 verrattuna hyvä. Heikoimmat pisteet Kouvola sai sitoutumisesta ja voimavaroista. Lasten ja nuorten liikkumissuositusta ei oltu käsitelty Kouvolan luottamushenkilöhallinnossa, eikä johtoryhmässä. Lasten ja nuorten harjoitusmaksut sekä aikuisten markkinahintaiset vuoromaksut pienentävät voimavarat -osion pistemäärää. Johtavan viranhaltijan ja muiden liikunnan hallinnon ja suunnittelun ammattihenkilöiden työpanos vuonna 2021 henkilötyövuosina ja suhteutettuna kunnan väkilukuun oli alhainen. Kouvolan luku oli alle 0,5 htv/10 000 asukasta.

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi Kaikki ikäryhmät / Liikunta ja ulkoilu

- Kouvolassa on parhaillaan päivityksessä olevan palveluverkkokuvauksen mukaan 241 liikuntapaikkaa mukaan lukien luontopolut. Vuonna 2019 tehdyssä palveluverkkoselvityksessä niitä oli vielä 285 (ilman luontopolkuja) eli sovitut palveluverkkoratkaisut on pääsääntöisesti tehty.
- Liikuntapaikoista sisäliikuntapaikkoja on 70 kpl ja ulkoliikuntapaikkoja 171 kpl.

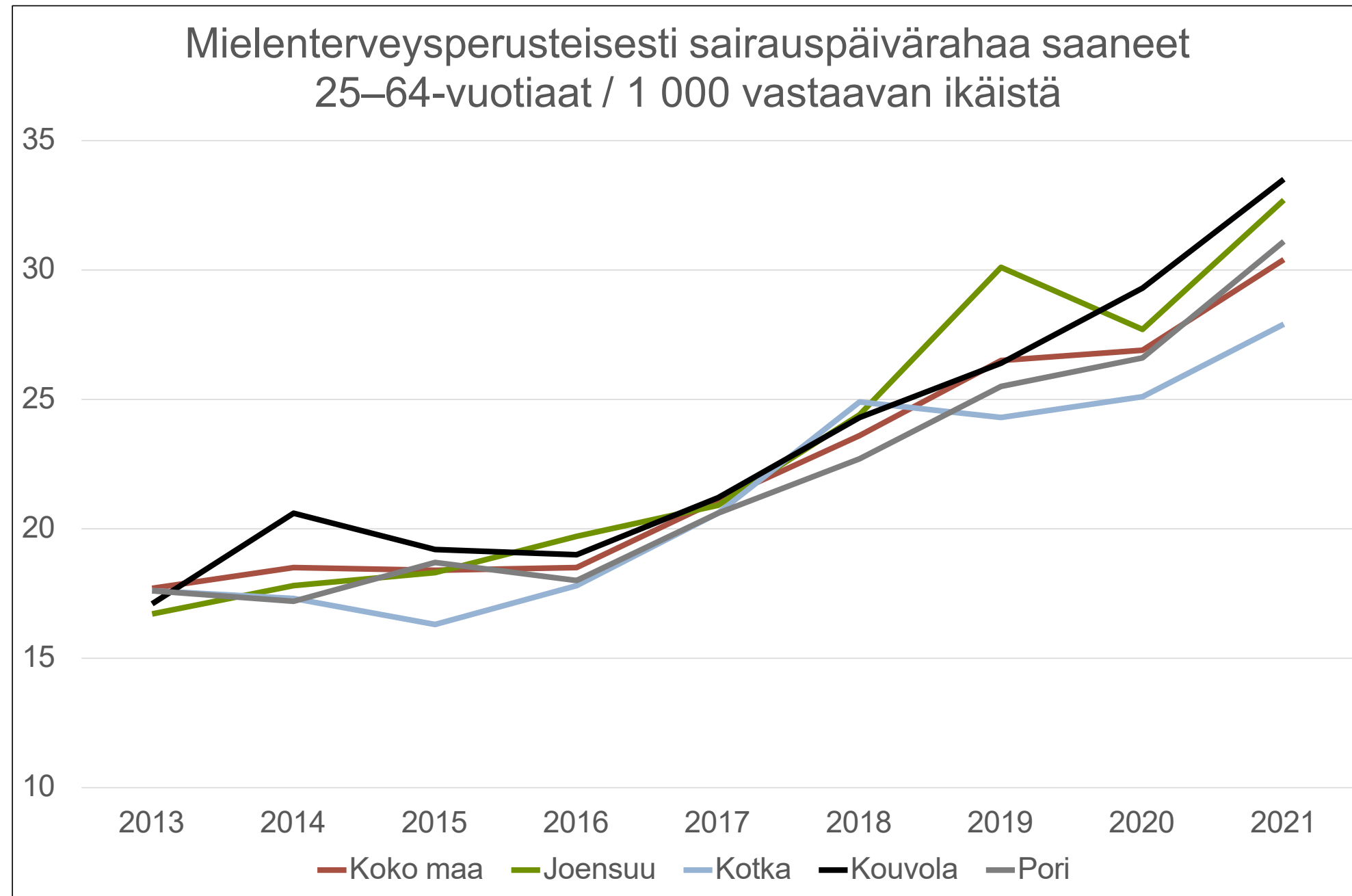
Alue	Liikunnan ja ulkoilun nettokustannukset, €/asukas vuonna 2021
Joensuu	146
Kotka	170
Kouvola	150
Pori	144
50 001-100 000 asukasta kuntien keskiarvo	140

Kouvolassa liikunnan ja ulkoilun nettokäyttökustannukset vuonna 2021 olivat 150 €/asukas, mikä on 10 €/asukas enemmän kuin 50 001–100 000 asukkaan kunnissa keskimäärin.

Lähde: Kuntaliitto

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

Työikäiset / Mielen terveys

Kuvan mukaan Kouvola ja sen vertailukunnissa sekä koko maassa mielen terveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25-64 vuotiaiden määrä 1000 vastaavan ikäistä kohden on kasvanut huomattavasti varsinkin vuoden 2016 jälkeen. Kouvola määrä on suurin.

Naisten osuus on ollut Kouvola selvästi miehiä suurempi, ja myös kasvanut voimakkaammin: naisten osuus on vuonna 2021 ollut 47,2 % ja miesten osuus 20,5 %.

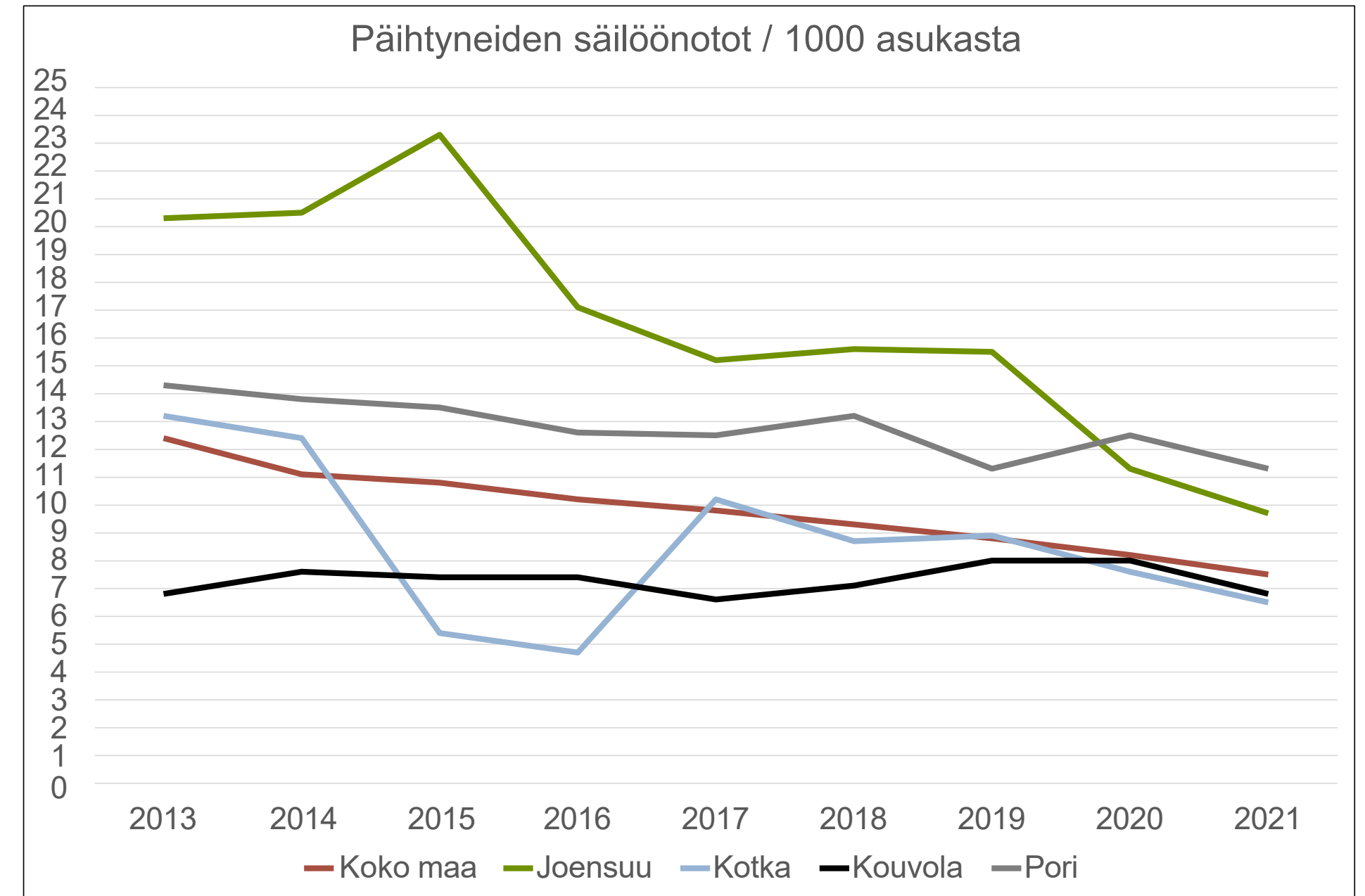
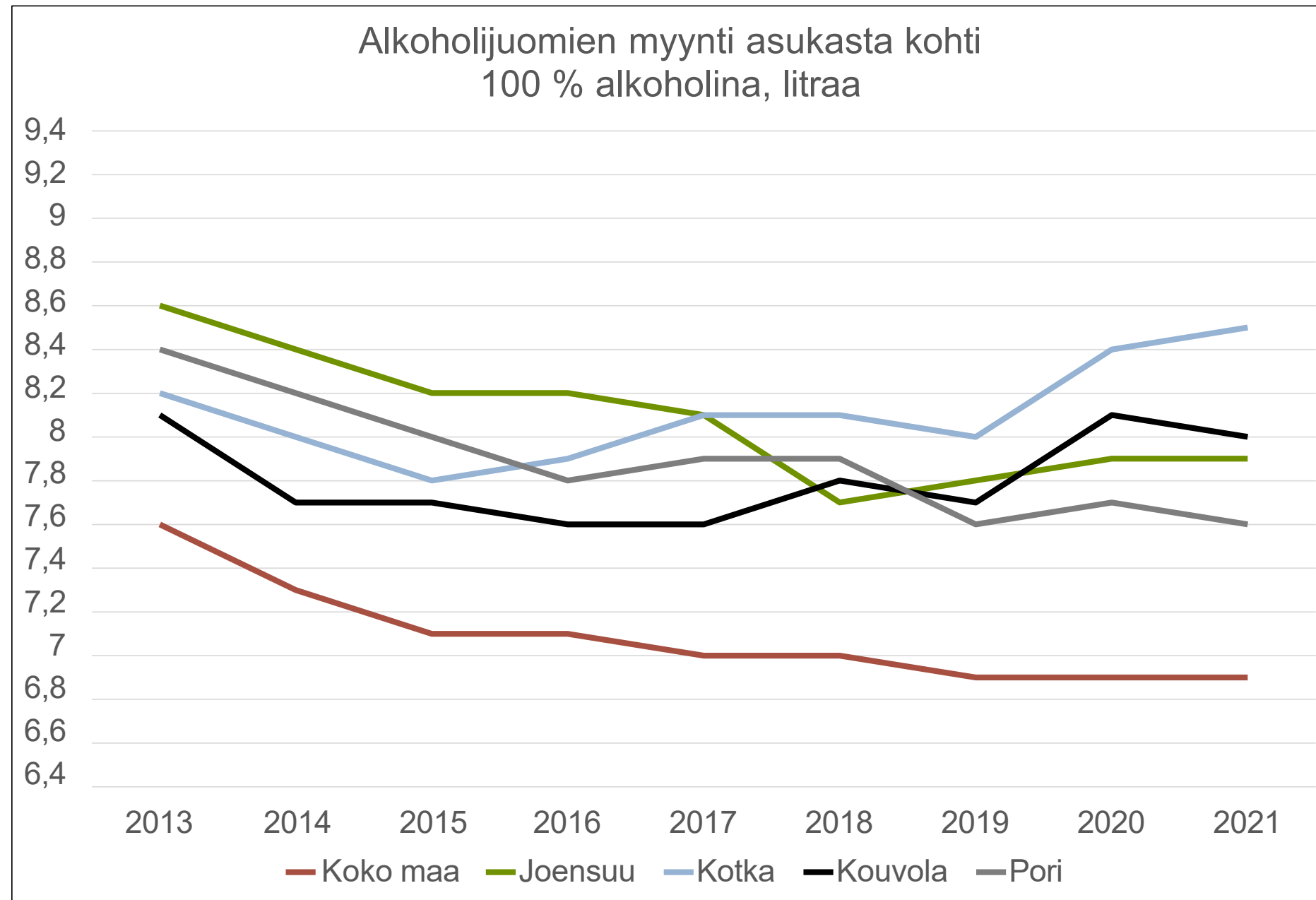

Mielen terveyden häiriöt ovat suuria kansanterveydellisiä haasteita. Koronaepidemia toi lisää haasteita mielen hyvinvointiin, ja se näkyy myös indikaattoreissa. Kunnilla ja kansalaisjärjestöillä on merkittävä rooli mielen terveyttä edistävässä työssä. Mielen terveyden edistämistä ovat esimerkiksi lasten terveen kasvun ja kehityksen tukeminen varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja perhepoliittisin keinoin, työelämään pääsyn ja työhyvinvoinnin tukeminen, liikunnan, virkistys-, harrastus-, kulttuuri- ja sosiaalisen toiminnan tukeminen.

Kouvola valmistui v. 2022 Mielen hyvinvoinnin toimintamalli Hyvän mielen Kouvola, jossa kaupungin toimialat ja yhteistyökumppanit määrittelevät omat mielen hyvinvointia edistävät toimenpiteensä. Niiden toteutumista seurataan Hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa. Toimintamallia jalkautetaan käytäntöön vuosina 2023-2024.

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

Kaikki ikäryhmät / Päihteet

Kuvan mukaan indikaattorin arvo on Kouvolaan kääntynyt vuoden 2020 jälkeen laskusuuntaan, ollen kuitenkin v. 2021 Kotkan jälkeen toiseksi suurin vertailukunnista. Alkoholijuomien myynti käsittää kunnan alueella Alkon myymälöistä myydyn ja kunnan alueella sijaitseviin elintarvikeliikkeisiin, kioskeihin, huoltoasemille ja anniskeluravintoloille toimitetut alkoholijuomat eli tiedot kuvaavat kunnan alueella tehtyä kauppaa, eivätkä pelkästään kuntalaisten omia ostoja.

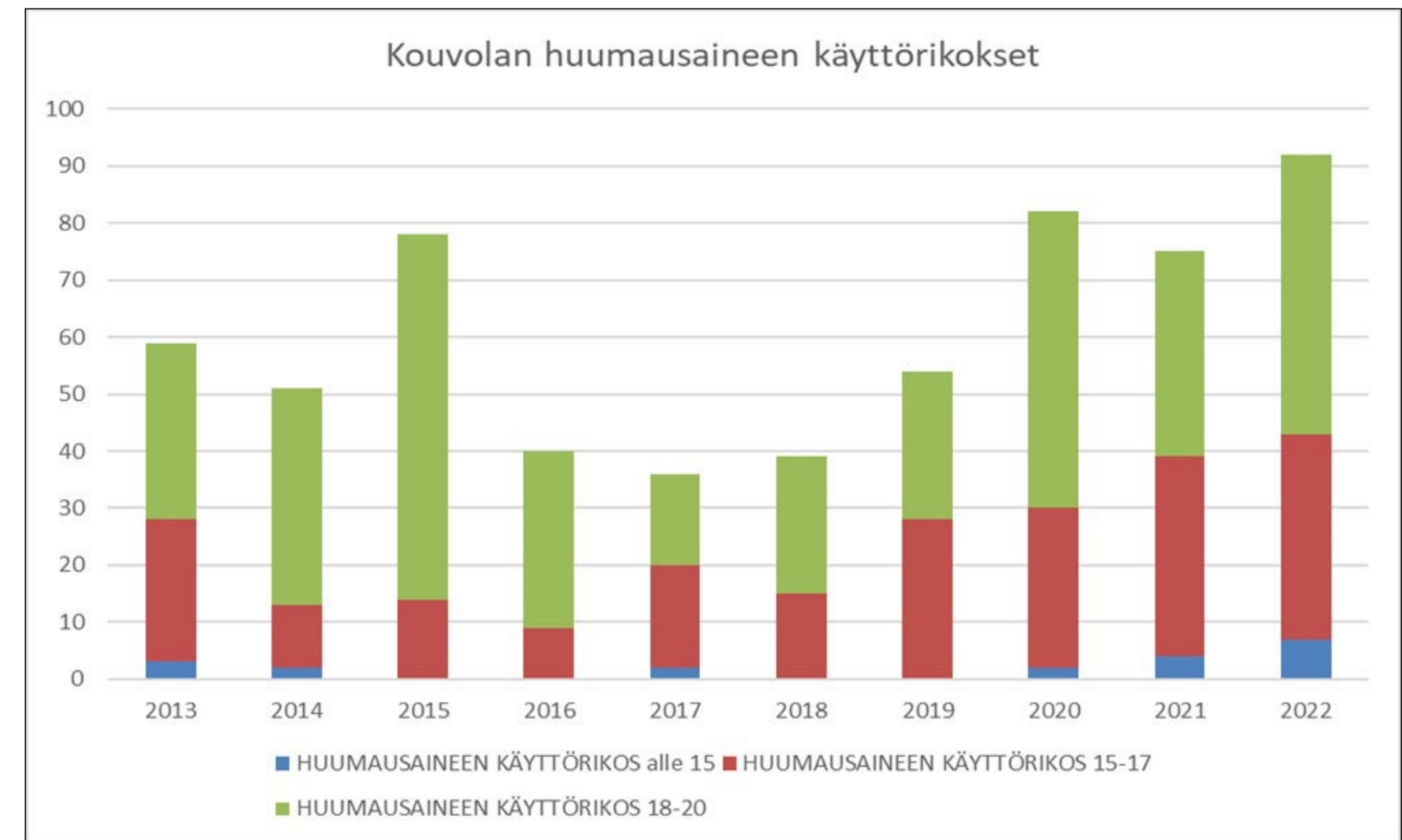
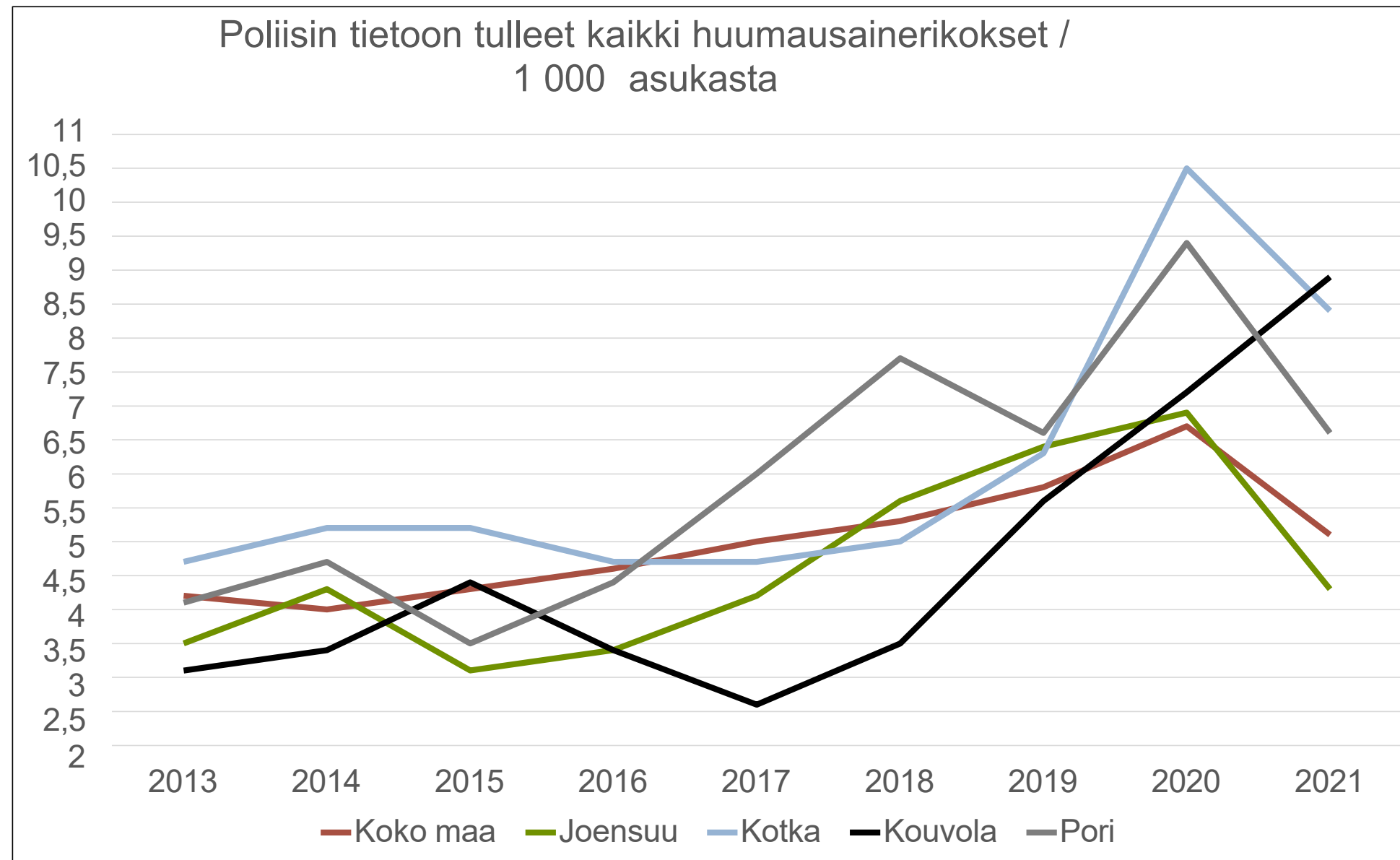
Paikallisten alkoholi-, tupakka- ja rahapelihaittojen ehkäisyyn on kehitetty Pakka-toiminta, joka antaa työkaluja eri toimijoiden, muun muassa julkisen sektorin, elinkeinoelämän ja järjestöjen, väliseen yhteistyöhön. Kouvolaan toteutetaan Pakka-toimintamallia sekä paikallisesti, että valtakunnallisessa verkostossa.

Kuvasta nähdään, että indikaattorin arvo on ollut Kouvolaan koko tarkasteluajankohdan koko maan tasoa alhaisempi, ja on v. 2021 vertailukunnista toiseksi alhaisin. Päihdekiinnitöt ilmentävät osaltaan päihteiden ongelmakäyttöä ja kertovat kuntien ennaltaehkäisevän päihdetyön onnistumisesta.

Kouvolaan toimii monialainen Ehkäisevän päihdetyön työryhmä, jossa on edustus Kouvolaan kaupungilta, Kymenlaakson hyvinvointialueelta, poliisista ja järjestökentältä. Kouvolaan toimii myös Ankkuritiimi (Kouvolaan kaupunki, poliisi, lastensuojelu ja Nuorten Matala), jonka toiminta kohdistuu nuorten tekemien rikosten ennalta ehkäisyyn.

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

Kaikki ikäryhmät / Päihteet

Kuvassa nähtävä aikasarja kuvaa trendiä, sillä valvonnan määrä vaikuttaa voimakkaasti indikaattoriin ja huumausainerikoksista poliisin tietoon tulee pieni osa. Kouvola trendi on v:sta 2017 lähtien jyrkästi nouseva, ja arvo on v. 2021 vertailukunnista suurin. Huumausainerikoksiin kuuluvat huumausaineen käyttörikokset, huumausainerikokset sekä törkeät huumausainerikokset.

Kouvola etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö ja nuorisopalvelut jalkautuvat paikkoihin, missä päihteidenkäyttäjät kokoontuvat. Yhteistyö poliisin kanssa on tiivistä. Poliisi puuttuu aktiivisesti häiriökäyttäytymiseen ja huumausaineiden myyntiin. Kouvola toteuttaa vuosina 2022-2023 Kaakkois-Suomen Sininauha ry:n Raiteilla-hanke, jonka tavoitteena on mm. etsiä keinoja vähentää päihteidenkäyttäjien aiheuttamia häiriöitä Kouvola alueella.

Kuvassa nähdään nuorten tekemät huumausaineen käyttörikokset Kouvola vuosina 2013-2022. Käyttörikosten kokonaismäärät ovat nousseet muutamassa vuodessa rajusti. Nousu painottuu 15–17-vuotiaisiin sekä 18–20-vuotiaiden ryhmään, mutta myös alle 15-vuotiaiden ryhmässä on viime vuosina ollut nousua. Ainakin osa alueen käyttörikoksista painottuu erilaisiin koulukoteihin yms. valvottuihin paikkoihin, joissa on mm. päihdeongelmista kärsiviä nuoria ja kiinnijäämisriski on kovempi kuin kotiloissa.

Nuorten huumausaineiden käytön ja häiriökäyttäytymisen ehkäisemiseksi eri toimijat jalkautuivat Kouvola rautatieasemalle, nuorten häiriökäyttäytymiseen puututtiin ja vartiointia lisättiin asemalla. Kouluissa on tekeillä huumausaineiden käyttöön puuttumisen toimintamalli.

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

Kaikki ikäryhmät / Päihteet

**Vastaajamäärät
18–64-vuotiaat**
 2016: 2 606
 2017: 2 841
 2018: 2 348
 2019: 3 270
 2020: 3 450
 2021: 3 340
 2022: 3 042

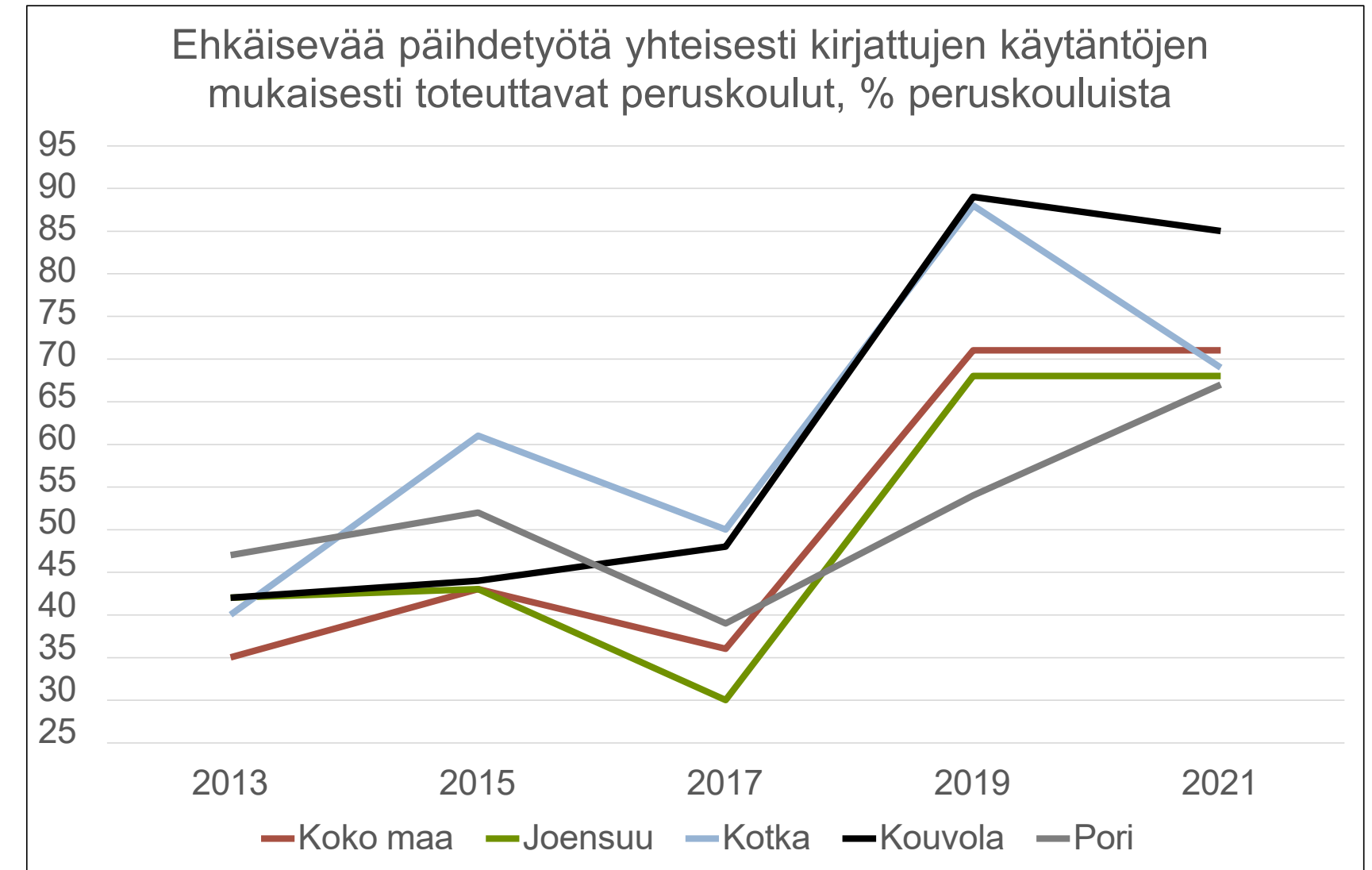
65 v. täyttäneet
 2016: 2 181
 2017: 1 969
 2018: 2 131
 2019: 2 049
 2020: 2 131
 2021: 2 570
 2022: 2 511

AUDIT-kysely on alkoholin riskikäytön tunnistamiseen kehitetty mittari. Kuvassa näkyy, että Kymssotessa (nyk. Kymenlaakson hyvinvointialue) tilastoitujen Audit-kyselyjen perusteella alkoholinkäytön riskit ovat Kouvolaan lievästi kasvaneet vuodesta 2020 lähtien sekä 18–64-vuotiaiden osalta, että 65 vuotta täyttäneillä. Kyselyjä on tilastoitu Kymssoten palveluissa vuonna 2022 vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Audit-testit ovat tärkeitä puheeksi otossa, haittojen ehkäisyssä ja hoitoon ohjauksessa. Niiden osalta, joiden alkoholinkäytön riskit ovat kasvaneet, kartoitetaan mielenterveys- ja päihdepalveluissa myös mahdolliset psyykkiset, fyysiset ja sosiaaliset ongelmat ja tarpeet sekä mahdollinen muun tuen tarve, kuten lääkinnällisen tuen tarve, ryhmät ja kolmas sektori. Kouvolaan toimii ehkäisevän päihdetyön työryhmä, jossa on edustus ehkäisevästä ja korjaavasta työstä kaikista ikäryhmistä kaupungilta, sote-palveluista, järjestöistä ja poliisista.

Lähde: Kymenlaakson hyvinvointialue, Lifecare

Kuvasta nähdään, että Kouvolaan ehkäisevää päihdetyötä toteuttaa kirjattujen käytäntöjen mukaisesti 85 % peruskouluista. Indikaattorin arvo on Kouvolaan selvästi korkein vertailukuntiin ja koko maahan verrattuna. Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden kouluista, joissa on yhteisesti sovittu kirjattu käytäntö tai toimintaohje päihteiden käytön ehkäisemisestä, sekä oppilaiden ja henkilökunnan tupakkatuotteiden käyttöön puuttumiseksi koulun alueella.

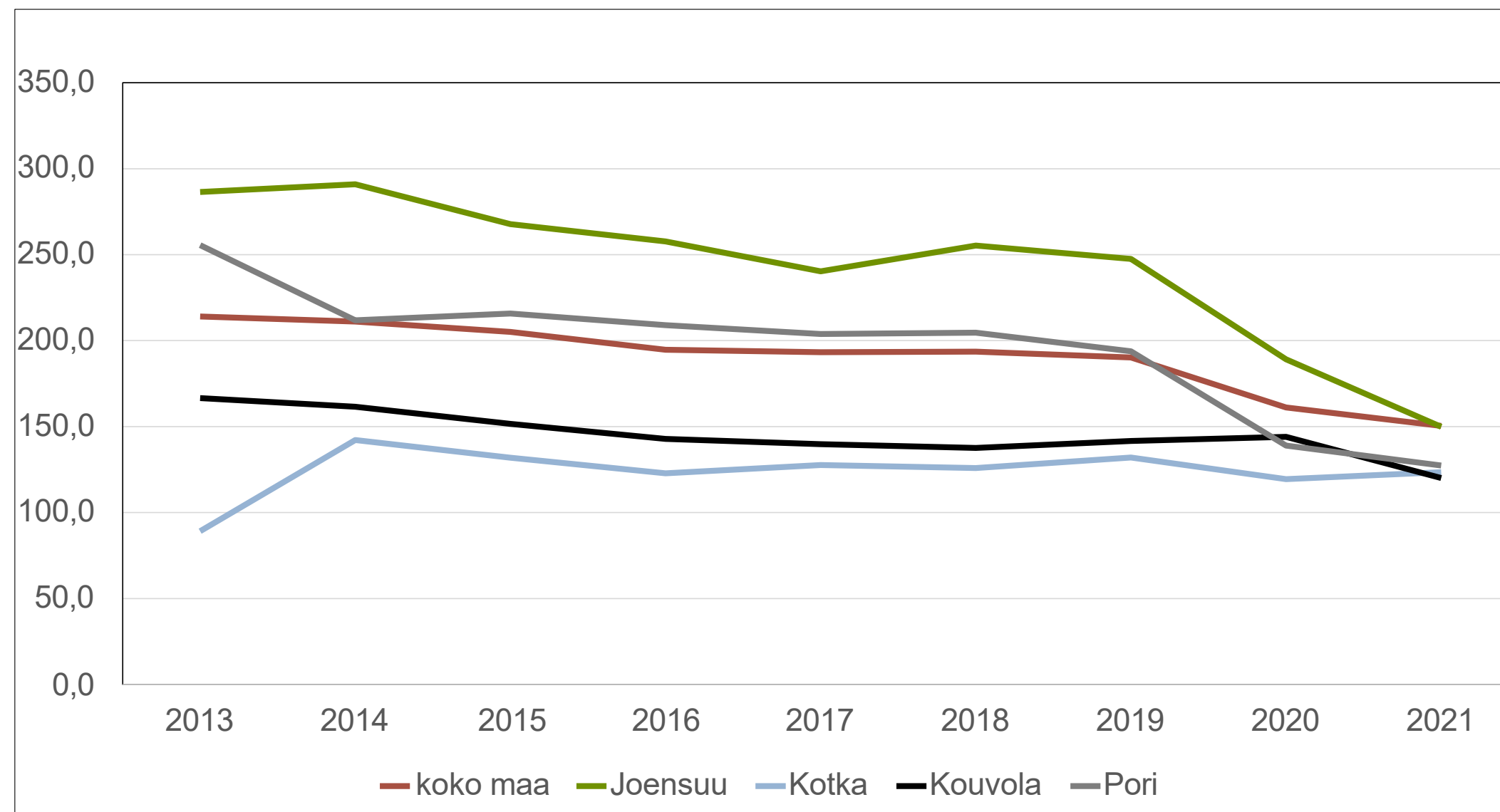
Kouvolan peruskouluissa on otettu käyttöön uusi tupakkatuotteisiin puuttumisen malli. Uuteen malliin lisättiin myös alakoulut. Toisen asteen tupakkatuotteisiin puuttumisen malli valmistuu vuonna 2023. Alkoholiin ja huumausaineisiin puuttumisen mallin valmistelu kouluille ja oppilaitoksille alkoi vuonna 2022.

Lähde: TEA-viisari, THL

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

Kaikki ikäryhmät

Kansalaisopiston kulttuurialan opetustunnit / 1 000 asukasta

Kansalaisopiston kulttuurialan opetus sisältää käden taitoja, musiikkia, kuvataidetta, teatteria ja tanssia sekä kirjallisuutta. Toteutuneiden opetustuntien määrään on pari edellisenä vuonna vaikuttanut koronan rajoitukset esim. ryhmäkokoihin ja kokoontumisrajoitukset.

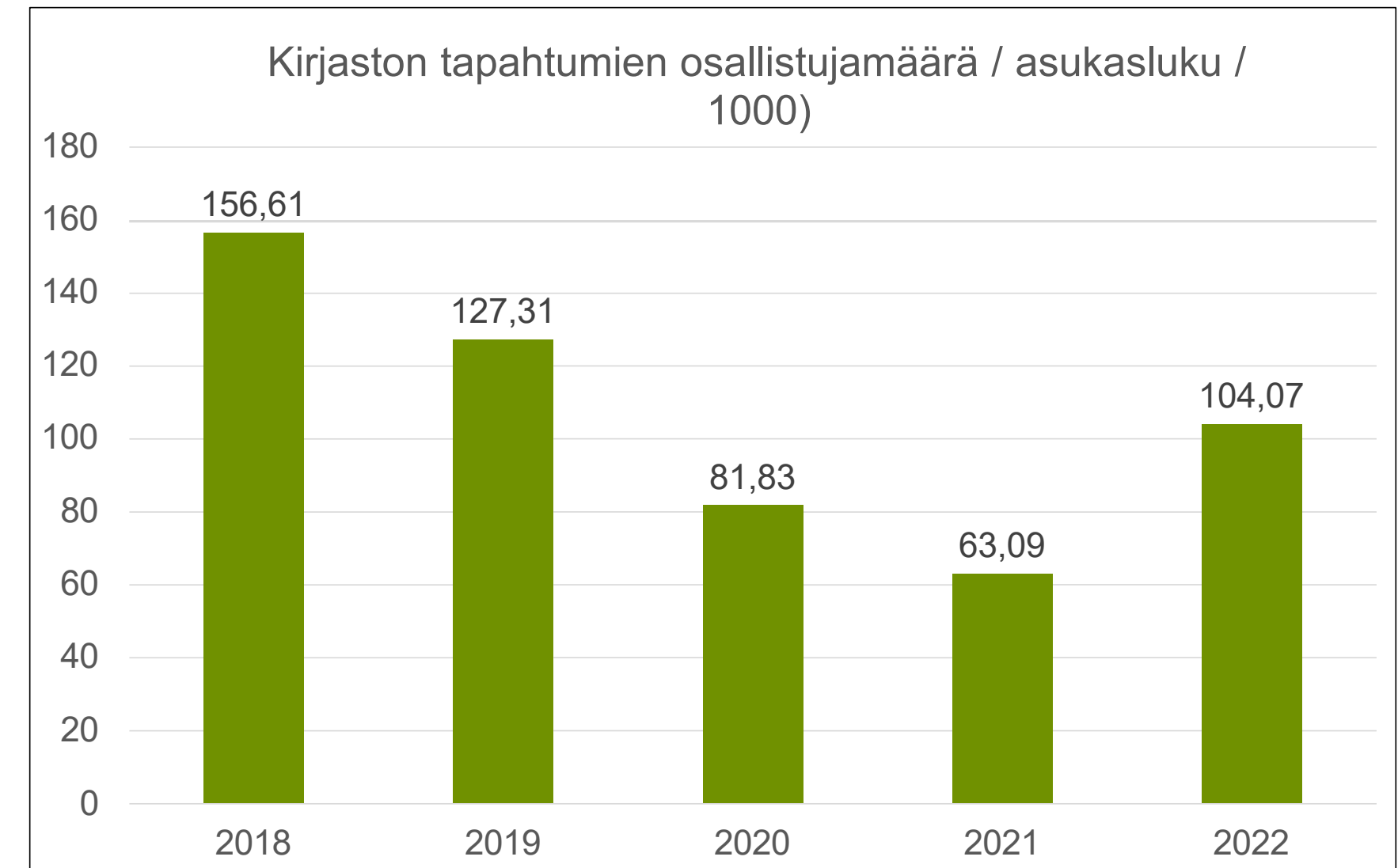
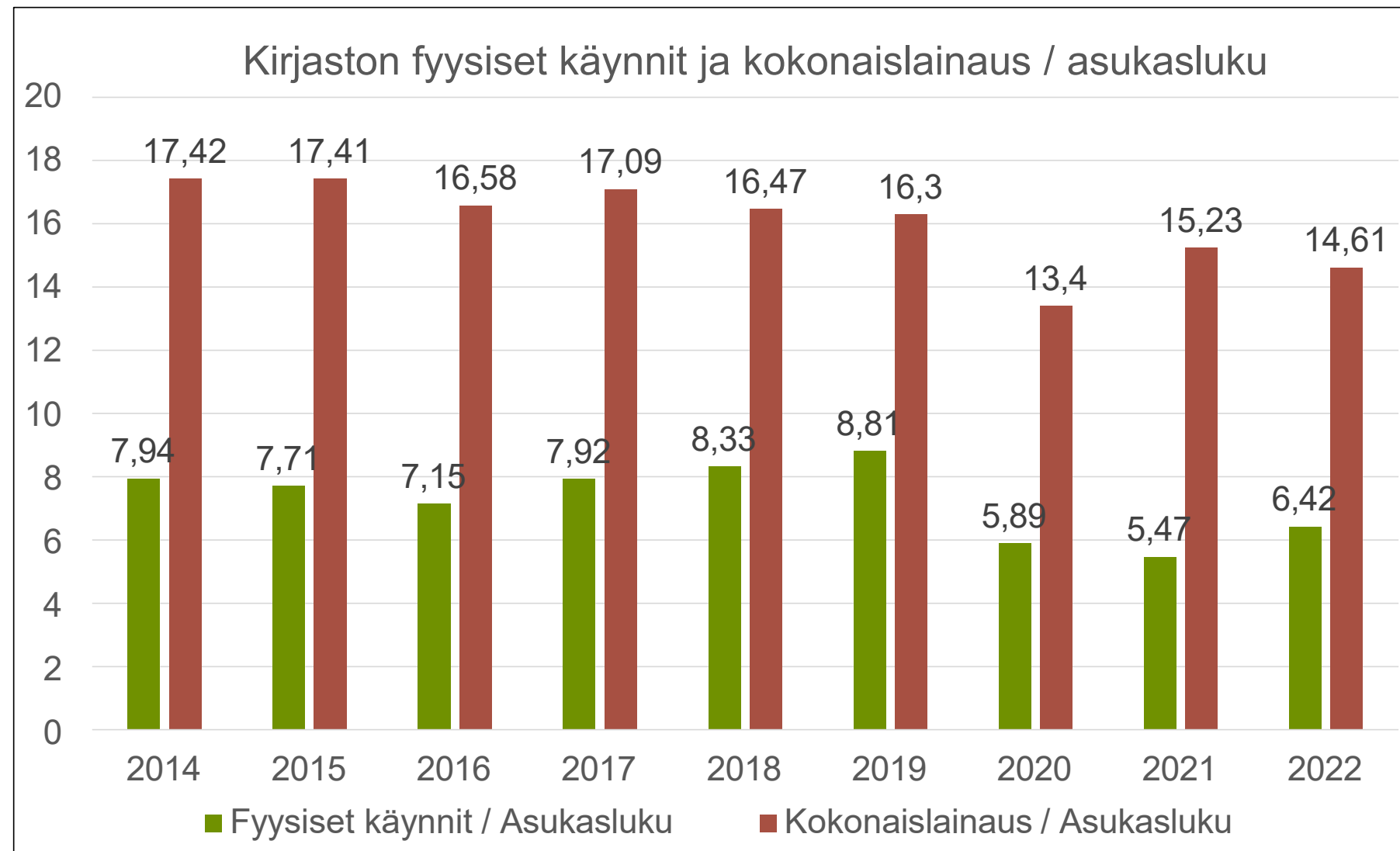
Kansalaisopiston opetussisällöistä myös muiden alojen kurssit tukevat hyvinvointia.

Terveysliikunnan kurssit sopivat kaiken kuntoisille ja -ikäisille. Uusien tietojen opiskelu pitää mielen virkeänä ja aivot kunnossa.

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

Kaikki ikäryhmät / Kirjastot

Kouvolan kirjaston kirjojen kokonaislainaus vuonna 2022 oli lähes 1,2 miljoonaa lainaa. Lasten ja nuorten kirjoissa lainausmäärä kasvoi 3,2 % ollen suurin sitten vuoden 2012 jälkeen.

Kirjastossa tehtiin aktiivisesti työtä lasten ja nuorten monipuolisen lukutaidon eteen.

Kirjastoja käytetään nykyään työskentelyyn, kokoontumisiin, opiskeluun, tapahtumissa käynteihin sekä virikkeisiin koronan jälkeen. Tämä ei välttämättä näy lainauksissa.

Vuoden 2022 alkupuolella oli voimassa vielä rajoituksia mm. yleisötilaisuuksia koskien, mikä aiheutti varovaisuutta kirjastojen tapahtumien järjestämisessä ja joitakin tapahtumia jouduttiin vielä perumaan.

Kirjastotoiminta alkoi kuitenkin pikkuhiljaa palautua ennen epidemiaa edeltäneiden vuosien tasolle. Selkeimmin tämä näkyy kävijöiden ja tapahtumiin osallistujien määrissä.

Lähde: kirjastot.fi

Päätoimisesti hoidettujen museoiden saavutettavuus 3/10/20 kilometrin päässä kotoa, % väestöstä

3 km päässä kotoa, % väestöstä

Vuosi	Koko maa	Joensuu	Kotka	Kouvola	Pori
2013	17,7	41,6	24,5	36,8	43,0
2018	19,0	44,8	41,4	20,0	47,0
2021	19,3	46,2	41,3	20,1	49,0

Indikaattori kuvaa kulttuuripalvelujen saavutettavuutta. Kulttuuripalveluiden käyttäminen lisää tutkitusti terveyttä ja hyvinvointia (THL 2022). Museon saavutettavuuden väheneminen Kouvolaissa selittyy kaupunginvaltuuston tekemällä museoverkkoratkaisulla 2012. Saavutettavuuden paraneminen mahdollistuu joukkoliikenneyhteyksiä lisäämällä ko. palveluiden aukiolo-/esitysajat huomioiden.

Lähde: Tilastokeskus

10 km päässä kotoa, % väestöstä

Vuosi	Koko maa	Joensuu	Kotka	Kouvola	Pori
2013	37,4	79,1	74,5	85,1	80,8
2018	38,3	79,5	95,4	66,0	82,2
2021	38,0	80,8	95,4	66,5	82,6

20 km päässä kotoa, % väestöstä

Vuosi	Koko maa	Joensuu	Kotka	Kouvola	Pori
2013	62,1	85,1	99,9	97,8	95,4
2018	63,6	84,3	99,6	89,1	96,9
2021	63,2	85,5	99,6	89,3	97,0

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

Kaikki ikäryhmät

KOUVOLA

Päätoimisesti hoidettujen teattereiden saavutettavuus 3/10/20 kilometrin päässä kotoa, % väestöstä

3 km päässä kotoa, % väestöstä

Vuosi	Koko maa	Joensuu	Kotka	Kouvola	Pori
2013	12,1	36,9	24,6	29,5	36,4
2021	12,8	40,5	25,6	31,8	41,8

Indikaattori kuvaa kulttuuripalvelujen saavutettavuutta. Kulttuuripalveluiden käyttäminen lisää tutkitusti terveyttä ja hyvinvointia (THL 2022). Saavutettavuuden paraneminen Kouvolaan sekä teatterin että museon kohdalla mahdollistuu joukkoliikenneyhteyksiä lisäämällä ko. palveluiden aukiolo-/esitysajat huomioiden.

10 km päässä kotoa, % väestöstä

Vuosi	Koko maa	Joensuu	Kotka	Kouvola	Pori
2013	32	77,8	74,6	64,3	78,9
2021	32,9	80,8	74,8	65,8	80,7

Lähde: Tilastokeskus

20 km päässä kotoa, % väestöstä

Vuosi	Koko maa	Joensuu	Kotka	Kouvola	Pori
2013	61,3	82,7	99,3	82,4	94,4
2021	59,8	85,4	99,4	83,5	95

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

Tiivistelmä

- Move!-mittausten mukaan heikentyneen toimintakyvyn omaavien 5. ja 8. luokkalaisten määrä on hieman vähentynyt vuoden 2020 jälkeen. Silti kouvolaalaisista 5. luokkalaisista 40 %:lla ja 8. luokkalaisista 41 %:lla fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Erityisesti pojat erottuvat heikon tuloksen saaneissa.
- Alle kouluikäisten lasten vähäisen liikkumisen yleisimmät syyt olivat liikuntapalveluiden kyselyn mukaan vanhempien ajanpuute ja jaksaminen. Ikäryhmän lapsista 20 % liikkuu suositusten mukaan (3 h päivässä).
- 7–16-vuotiaiden poikien lihavuuden yleisyys Kouvolaossa on huolestuttavaa. Molempia sukupuolia tarkasteltaessa ikäryhmässä 2–6-vuotiaat lihavuuden yleisyys on Kouvolaossa suurempaa kuin koko maassa keskimäärin.
- Päihdeindikaattoreissa huolta herättää huumausainerikosten jyrkästi nouseva trendi Kouvolaossa, ja erityisesti nuorten ikäryhmien huumausaineen käyttörikokset.
- Nuorten huumausaineiden käytön ehkäisemiseksi kehitetään jatkuvasti toimenpiteitä: mm. eri toimijoiden jalkautuminen Kouvolan rautatieasemalle, puuttuminen nuorten häiriökäyttäytymiseen ja vartioinnin lisääminen asemalla. Kouluissa on tekeillä huumausaineiden käyttöön puuttumisen toimintamalli, ja päihdekasvatusopitunnit toteutuvat systemaattisesti. Raiteilla-hanke etsii keinoja vähentää päihteidenkäyttäjien aiheuttamia häiriöitä Kouvolan alueella.
- Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden määrä kasvaa jatkuvasti. Naisten määrä on huomattavasti miehiä suurempi.
- Koronavuodet ovat vaikuttaneet kansalaisopiston, kirjastojen ja muiden kulttuuripalveluiden asiakasmääriin. Toiminta on kuitenkin vuonna 2022 alkanut palautua epidemiaa edeltävälle tasolle.
- Museoiden heikompaan saavutettavuuteen vertailukuntiin nähden on vaikuttanut kaupunginvaltuuston v. 2012 museoverkkoratkaisu. Myös kaupungin alueellinen laajuus vaikuttaa saavutettavuuteen.

Terveelliset elintavat ja kulttuurinen hyvinvointi

Johtopäätökset

- Toimenpiteet lasten liikkumisen lisäämiseksi vaikuttavat olevan oikean suuntaisia, sillä heikon toimintakyvyn omaavien lasten määrä on kääntynyt laskuun
- Terveyserojen kaventamisen kannalta liikkumisessa huomio tulisi kiinnittää erityisesti poikiin, joilla fyysinen toimintakyky on heikompi ja myös lihavuus on selvästi yleisempää kuin tytöillä
- Vanhempien jaksamisen tukemiseen tulee kiinnittää huomiota varsinkin pienten lasten liikkumisen lisäämisessä
- Merkittävä sukupuolittuminen mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneissa nostaa esiin tarpeen kohdentaa toimenpiteitä naisiin.
- Erityisesti 15–20-vuotiaiden ja vielä nuorempien huumausaineiden käytön ehkäisemiseen on panostettava Kouvolaissa.
- Kulttuurihyvinvointia voidaan museoiden ja teatterin suhteen lisätä saavutettavuutta parantamalla, joka mahdollistuu joukkoliikenneyhteyksien lisäämisellä ko. palveluiden aukiolo-/esitysajat huomioiden. Saavutettavuuden suhteen myös digitaalisia palveluja on kehitettävä edelleen, samalla huomioiden digituen ja -osaamisen tarpeen lisääntyminen.

Osallisuus

Lapset ja nuoret

Lapsen sitoutuneisuus sekä sosiaaliset roolit (osallistuminen sekä vetäytyminen) Kouvolan varhaiskasvatuksessa

- Kouvolan varhaiskasvatuksessa on käytössä Kehittävän Palautteen menetelmä laadun kehittämiseksi. (www.reunamoedu.fi). Menetelmässä aineistoa kerätään usealla eri mittarilla. Tietoa kerätään lasten arjesta, kokemuksista ja oppimisympäristöstä. Aineistoa analysoidaan tilastollisesti, raportti 2x/v.
- Lapsen oppimista tarkastellaan sitoutuneisuuden käsitteen kautta. Sitoutuneisuuden viisi tasoa ilmaisevat lapsen oppimispotentiaalia. Yksinkertaisella, matalimmalla tasolla lapsi ei ole avoin uuden oppimiselle eikä toiminta tarjoa hänelle haastetta. Korkeimmalla tasolla lapsi oppii lähikehityksen vyöhykkeellään, harjoittelee ja oppii uutta sekä toiminta sisältää lapselle mielekkäitä ja luovuutta monella tapaa sosiaalinen rooli, joka yhdistyy usein muihin hyvinvoinnin osatekijöihin.
- Kouvolaissa sitoutuneisuus on vahvempaa koko Suomeen verrattuna. Korkeaa sitoutuneisuutta (13,4 %) tavataan selvästi muuta Suomea enemmän (9,6 %). Lisäksi matalaa sitoutuneisuutta (5,4 %) on havainnointu muuta Suomea (8,1 %) vähemmän.
- Osallistuvaa sosiaalista toimintaa on observoitu lapsissa enemmän (46,5 %) muuhun Suomeen verrattuna (41 %). Sosiaalisista tilanteista vetäytymistä havaittiin hieman enemmän Kouvolaissa (17,3 %) kuin muualla Suomessa (17 %).

Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset, % 1–6-vuotiaista (sis. kunnalliset ja yksityiset varhaiskasvatustoimijat) 2021

Kunta	1–6-v. varhaiskasvatukseen osallistuneet	1–6-v. lukumäärä yhteensä	Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset, % 1–6-vuotiaista
KOKO MAA	228 785	305 577	74,9
Joensuu	3 015	3 773	80,8
Kotka	1 695	2 271	74,6
Kouvola	2 756	3 612	76,3
Pori	2 841	4 082	69,6

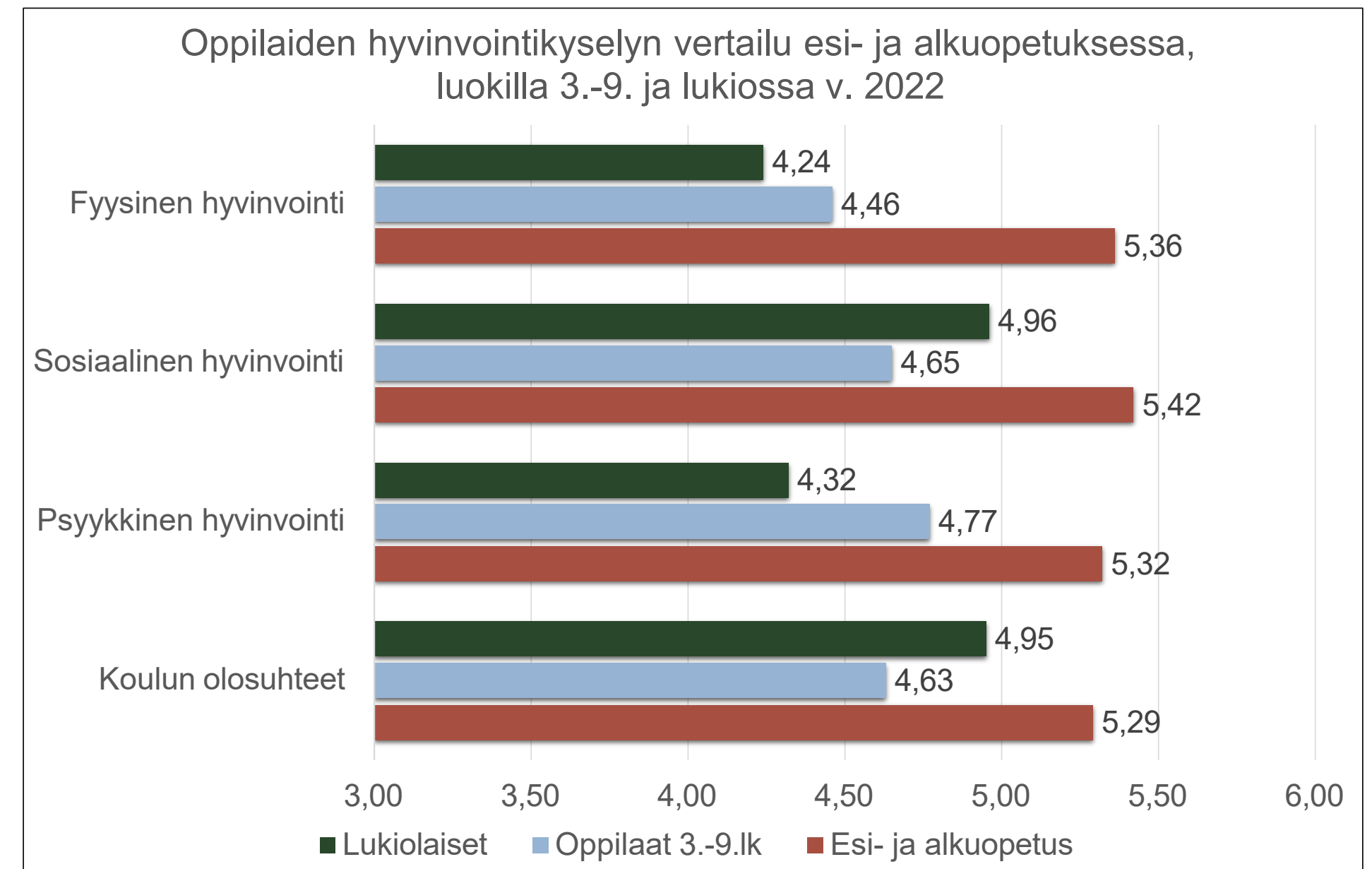
Kouvolaissa varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten osuus 1–6-vuotiaista oli 76,3 %, mikä on 1,4 % yksikköä korkeampi kuin koko maassa keskimäärin.

Lähde: Tilastokeskus

Lasten ja nuorten hyvinvointikyselyn tulosten yhteenveto v. 2023 / Kouvolan kaupungin perusopetus 1/3

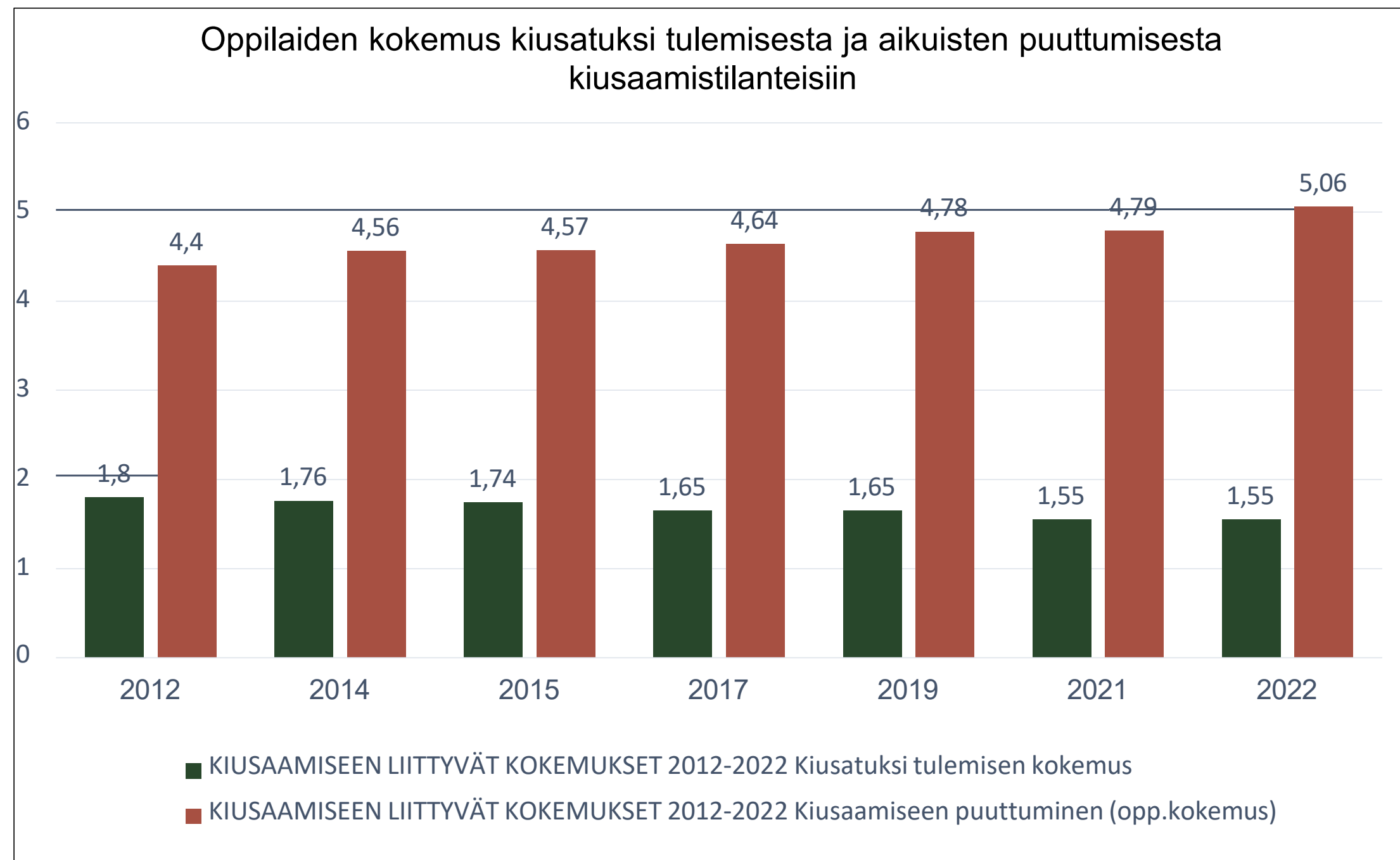
- Kouvolan kaupunki arvioi perusopetuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta kahden vuoden välein toteutettavalla lukuvuosisuunnitelman sähköisellä arvioinnilla, johon osallistuvat koulujen opetushenkilöstö, huoltajat ja 3.–9. luokkien oppilaat.
- Syksyllä 2022 toteutettiin lasten ja nuorten laajempi hyvinvointikysely, joka jatkossa korvaa 3.–9. luokkien oppilaiden osuuden lukuvuosisuunnitelman sähköisessä arvioinnissa.
- Tähän kyselyyn osallistuivat varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen lapset yhdessä vanhempiensa kanssa, perusopetuksen oppilaat ja lukiolaiset.
- Hyvinvointi jaetaan tässä kyselyssä neljään osa-alueeseen: fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä koulun olosuhteisiin.
- Varhaiskasvatuksesta ja alkuopetuksesta kyselyyn osallistui 659 lasta ja heidän vanhempansa, perusopetuksesta 3 576 oppilasta vuosiluokilta 3.–9. sekä 614 lukiolaista.

Lähde: Kouvolan kaupunki

Taulukossa näkyy koonti jokaisen vastaajaryhmän hyvinvointia kuvaavien osa-alueiden keskiarvoista asteikolla 1-6. Varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen lasten hyvinvointi on selkeästi korkeammalla tasolla kuin muiden vastaajaryhmien. Perusopetuksessa hyvinvoinnin osa-alueet ovat lähellä toisiaan, kun taas lukioissa osa-alueiden välillä nähdään eroja.

Lasten ja nuorten hyvinvointikyselyn tulosten yhteenveto v. 2023 / Kouvolan kaupungin perusopetus 2/3

Kuvassa nähdään, että oppilaiden kokemukset kiusatuksi tulemisesta ovat vähentyneet samalla, kun heidän kokemuksensa aikuisten kiusaamiseen puuttumiseen ovat lisääntyneet. Oppilaiden kokemus aikuisten puuttumisen lisääntymisestä kasvoi edellisestä mittauskerrasta 0,27 yksikköä.

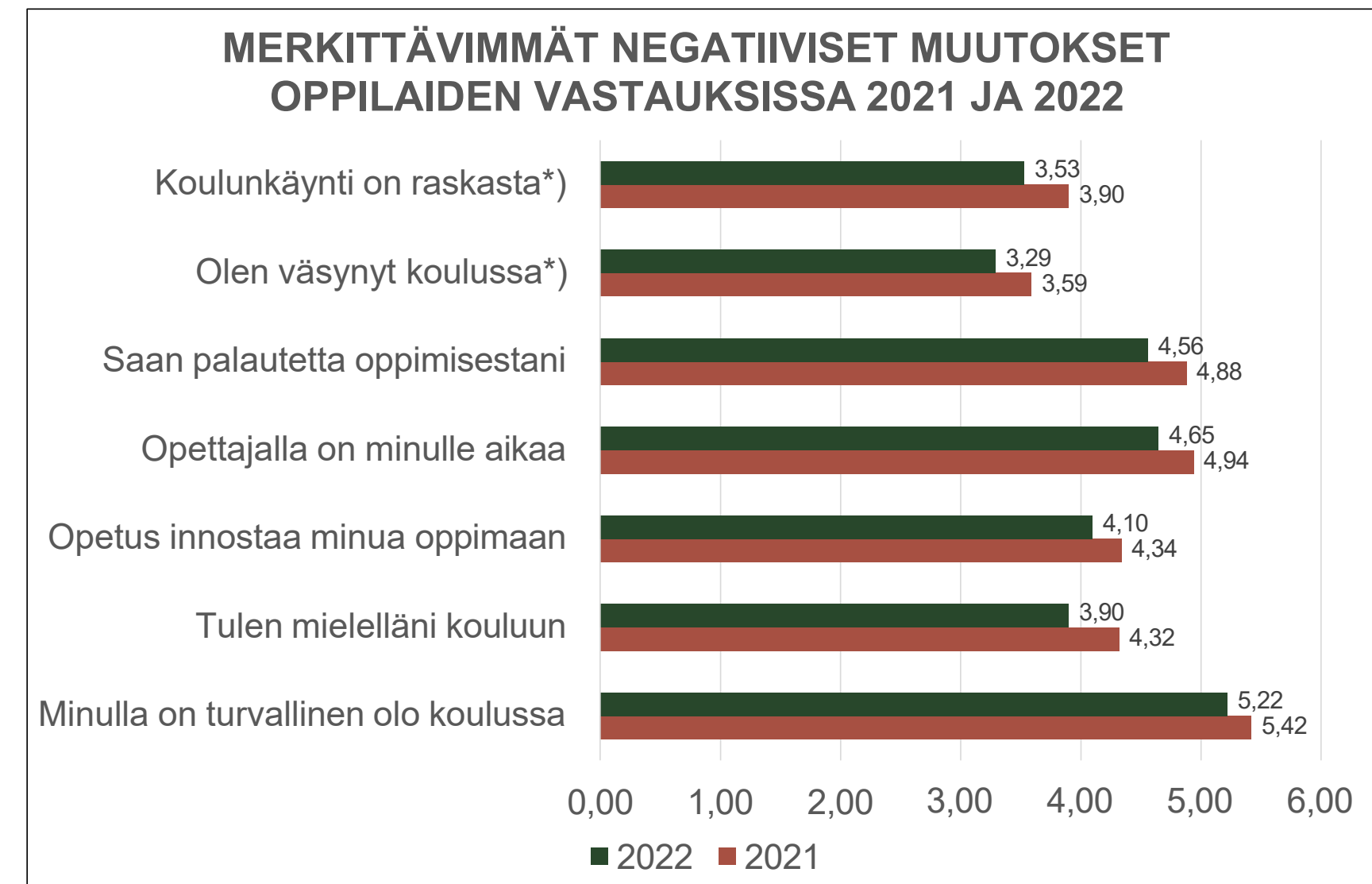
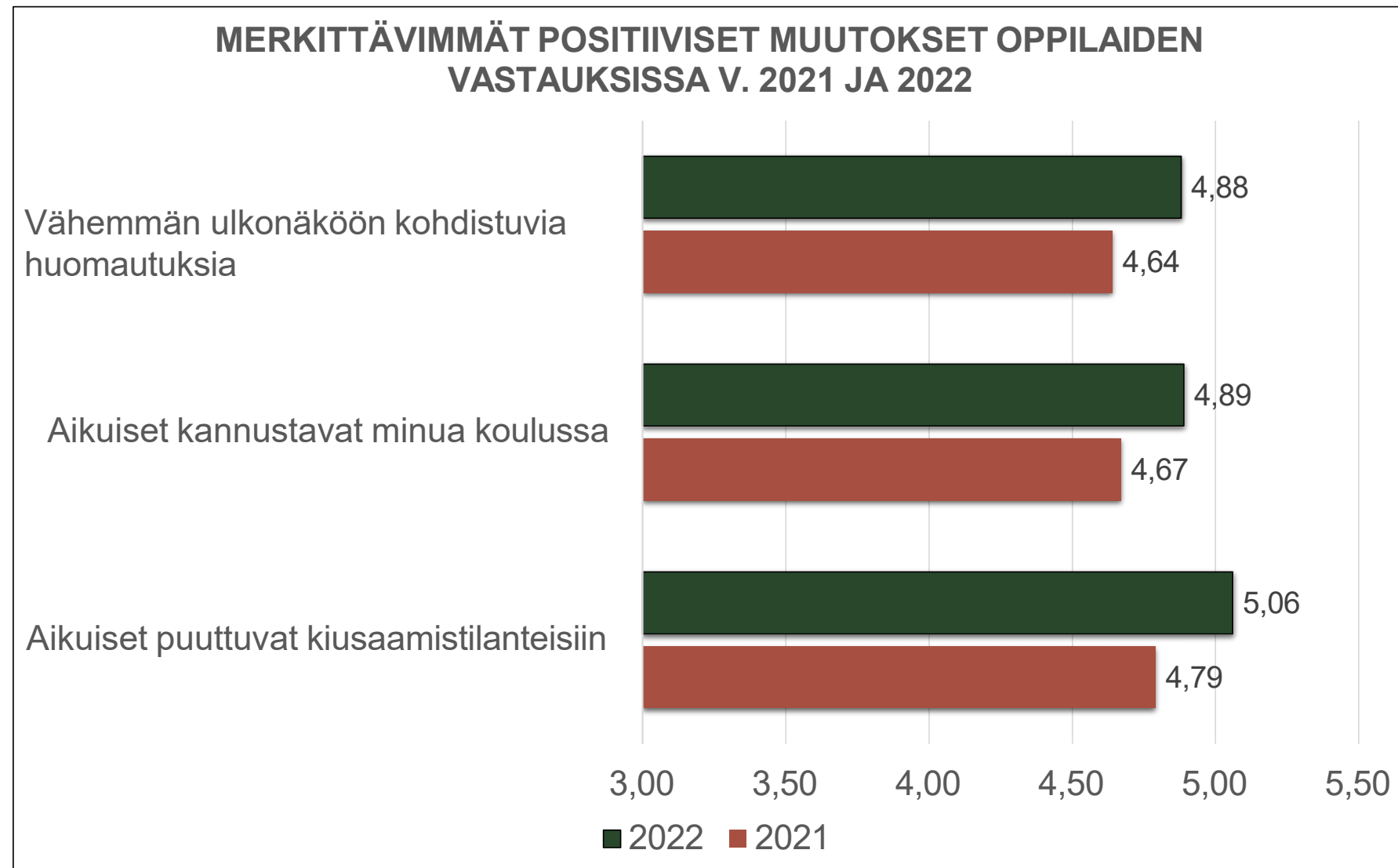
Kiusaaminen on jatkuvasti esillä julkisessa keskustelussa. Kouvolassa on edetty oppilaiden kokemusten perusteella myönteisempään suuntaan koko laatuarvioinnin ajan kiusaamisen vastaisessa työskentelyssä.

Lähde: Kouvolan kaupunki

Lasten ja nuorten hyvinvointikyselyn tulosten yhteenveto v. 2023 / Kouvolan kaupungin perusopetus 3/3

Perusopetuksen 3.–9. luokkien oppilaiden hyvinvoinnissa tapahtuneet muutokset vuosina 2021-2022

Kuvissa esitetään merkittävimmät positiiviset ja negatiiviset muutokset oppilaiden vastauksissa v. 2021 ja 2022. Näissä kahdessa 1 ½ vuoden välein toteutetussa kyselyissä oli 34 yhteistä väittämää. Kymmenen väittämän kohdalla lasten ja nuorten arvioinnit omasta hyvinvoinnistaan poikkesivat merkittävästi mittauskertojen välillä; yli 0,2 yksikköä. Seitsemässä tapauksessa hyvinvoinnin muutos oli huonompaan suuntaan ja kolmen väittämän kohdalla muutos tapahtui myönteisempään suuntaan.

Lähde: Kouvolan kaupunki

*)Tulos käännetty verrannolliseksi

Huolestuttavaa on, että lasten kouluun tulemisen mieluisuus laski mittausten välillä 0,42 yksikköä, samoin merkittävästi laski myös kokemus koulunkäynnin raskaudesta 0,37 yksikköä. Aikuisten puuttumisen kiusaamiseen oppilaat ovat kokeneet lisääntyneen 0,27 vajaan kahden vuoden aikana, samoin kuin aikuisten kannustamisen. He ovat kokeneet saaneensa myös itseensä kohdistuvia ikäviä huomautuksia vähemmän kuin aiemmin.

Edukon opiskelijoiden aloitus- ja päättökyselyt 2022

Aloituskysely, 1.1.-31.12.2022	Keskiarvo, n=629
Koen kuuluvani opiskeluyhteisöni	4,2
Sain vaikuttaa tutkinnon osien valintaan	4,0
Sain riittävästi ohjausta opintojeni suunnitteluun	4,2
Koen opiskeluympäristöni turvalliseksi	4,5
Olen tyytyväinen opintojen aloitusvaiheeseen	4,4

Arviointiasteikko 1-5

Taulukoista nähdään, että sekä Edukon opiskelijoiden aloitus- että päättökyselyssä kaikki arvioinnit olivat 4,0 tai sitä parempia arviointiasteikolla 1-5. Molemmissa kyselyissä parhaat arviot saatiin opiskeluympäristön turvalliseksi kokemisesta.

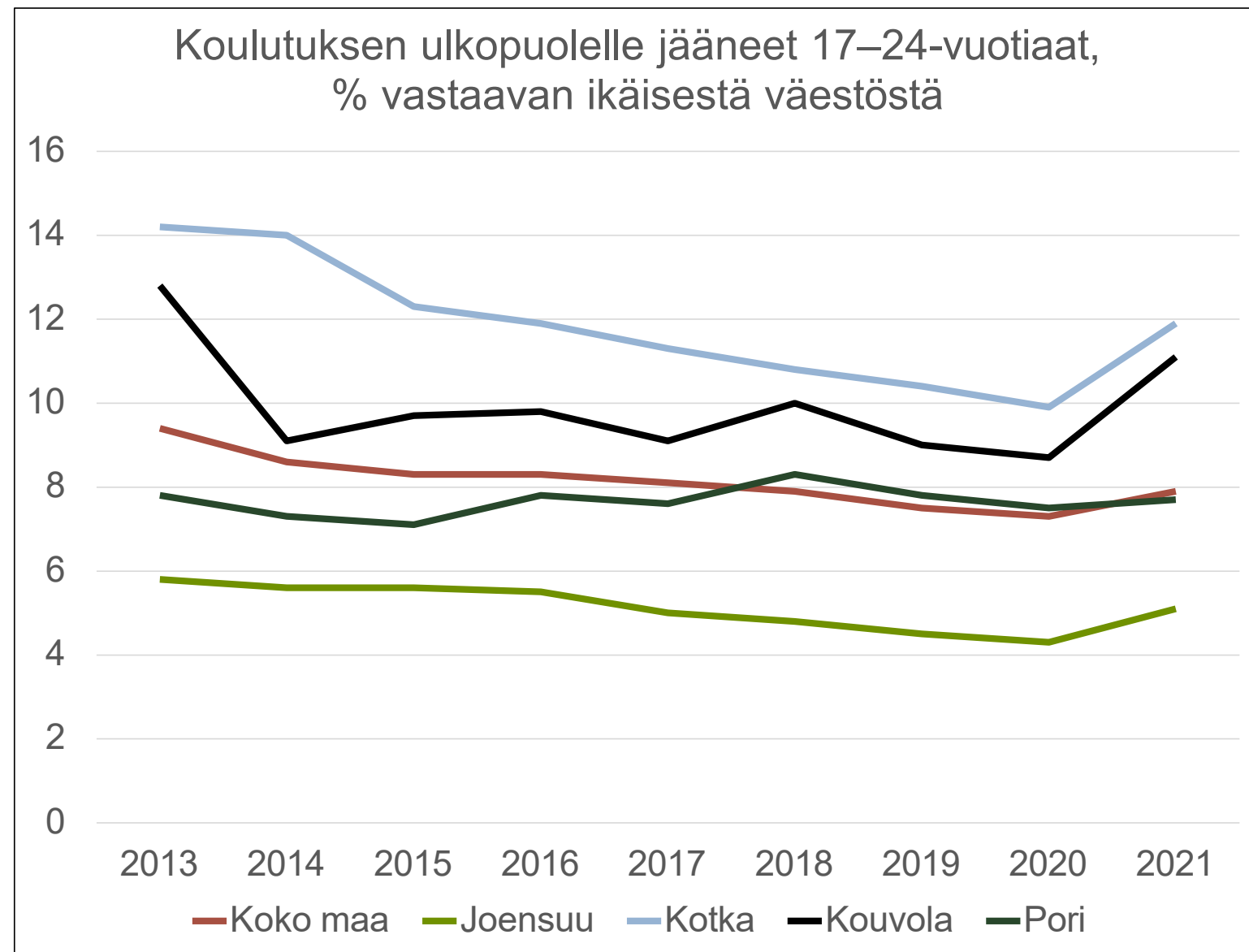
Lähde: Eduko

Päättökysely, koko tutkinnon suorittaneet, 1.1.-31.12.2022	Keskiarvo, n=434
Sain vaikuttaa opintojeni suunnitteluun	4,1
Sain riittävästi opetusta ja ohjausta, jotta opintojeni etenivät suunnitellusti	4,1
Saamani opetus ja ohjaus oli laadukasta	4,1
Sain riittävästi palautetta osaamiseni kehittymisestä	4,0
Opiskeluympäristöni oli turvallinen	4,5
Opiskelijoita kohdeltiin yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti	4,3
Olen tyytyväinen saamaani koulutukseen	4,2

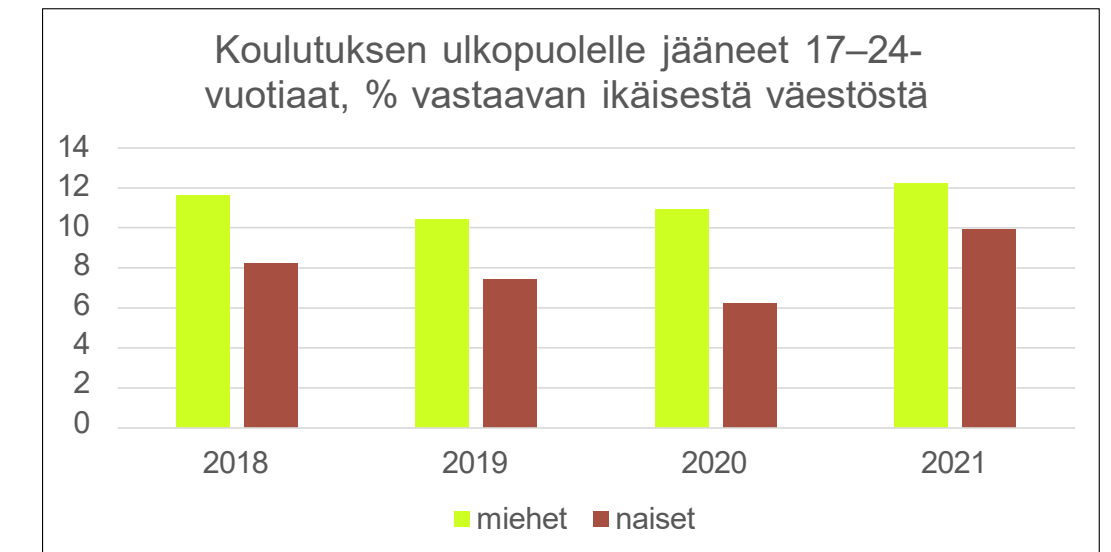
Arviointiasteikko 1-5

Osallisuus

Lapset ja nuoret

Kunta	2020	2021
Koko maa	7,3	7,9
Kouvola	8,7	11,1
Kotka	9,9	11,9
Joensuu	4,3	5,1
Pori	7,5	7,7

Kuvassa nähdään, että vuonna 2021 koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus kasvoi edellisestä vuodesta 2,4 %. Osuus on nyt 11,1 %, mikä on 1,7 % yli vertailukuntien mediaanin ja 3,2 %-yksikköä koko maan keskiarvoa suurempi.

Miesten osuus on naisten osuutta suurempi, vaikka naisten osuus onkin kasvanut vuodesta 2020 vuoteen 2021.

Lähde: Sotkanet

- Kouvola koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden osuus väheni vuonna 2014. Nuorten aikuisten osaamisohjelman rahoitusta myönnettiin vuosiksi 2013–2017 Kouvola aikuiskoulutukselle, jolloin yhteistyötä TE-palveluiden sekä aikuissosiaalityön kanssa tehtiin tiiviisti kohderyhmän ohjautumiseksi ammatilliseen koulutukseen. Rahoitus mahdollisti mm. työ- ja yksilövalmentajan palkkaamisen oppilaitokseen.
- Vuonna 2018 astui voimaan ammatillisen koulutuksen reformi ja sen myötä yksilölliset opinpolut sekä osaamisen hankkimisen mahdollisuus työelämässä koko ammatillisen tutkinnon osalta, opinto- ja uraohjauksen tehtävä tuli ammatillisen koulutuksen lainsäädännön yhtenäistämisen myötä lakisääteiseksi myös aikuisten koulutuksessa ja etsivä nuorisotyö käynnistyi.
- Covid-19-pandemian johdosta kohderyhmän ohjaus-, tuki-, terveys- ja koulutuspalvelut Kouvola siirtyivät etä- ja verkkopalveluihin maaliskuusta 2020 alkaen. Kouvola opettajien ja muun Kouvola kaupungin tukihenkilöstön lomautukset vuonna 2020.
- Kouvola alueella päihdepalveluissa ollut katkos (2019, Kymsoten myötä ostopalvelu A-klinikalta loppunut), palveluihin on ollut pitkät jonot ja pitkät tapaamisvälit (kuukausia).
- Kouvola alueen joukkoliikenne ei tue osallisuutta koulutuspalveluihin tasapuolisesti.
- Kouvola alueella on suppea korkeakoulutuksen opiskelutarjonta.
- Taloudellinen tilanne on usein nuorelle parempi koulutuksen ulkopuolella.
- Kouvola seudulla ei ole tarjolla riittävää pedagogista erityistä tukea kaikille toisen asteen erityisen tuen opiskelijoille.

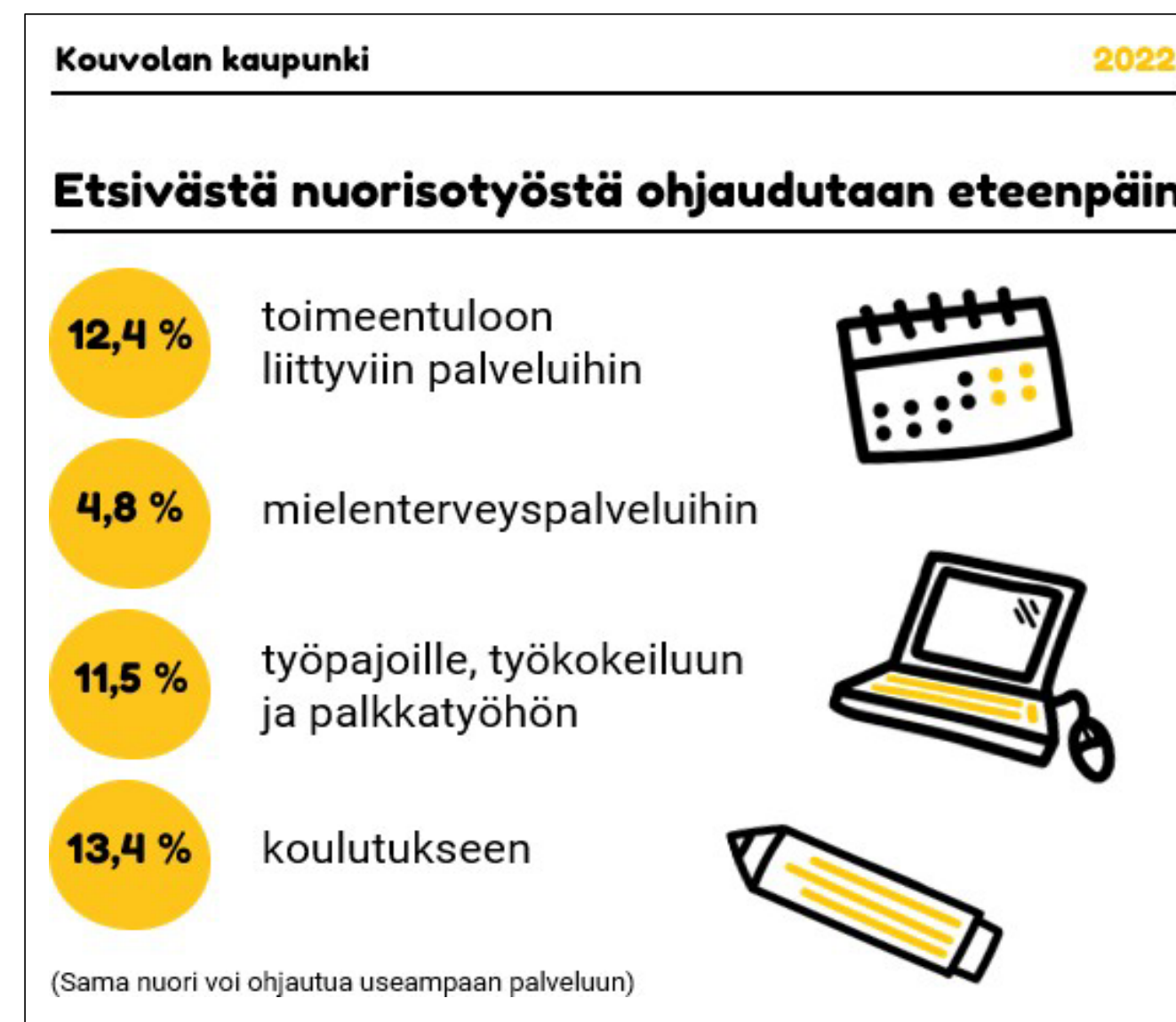
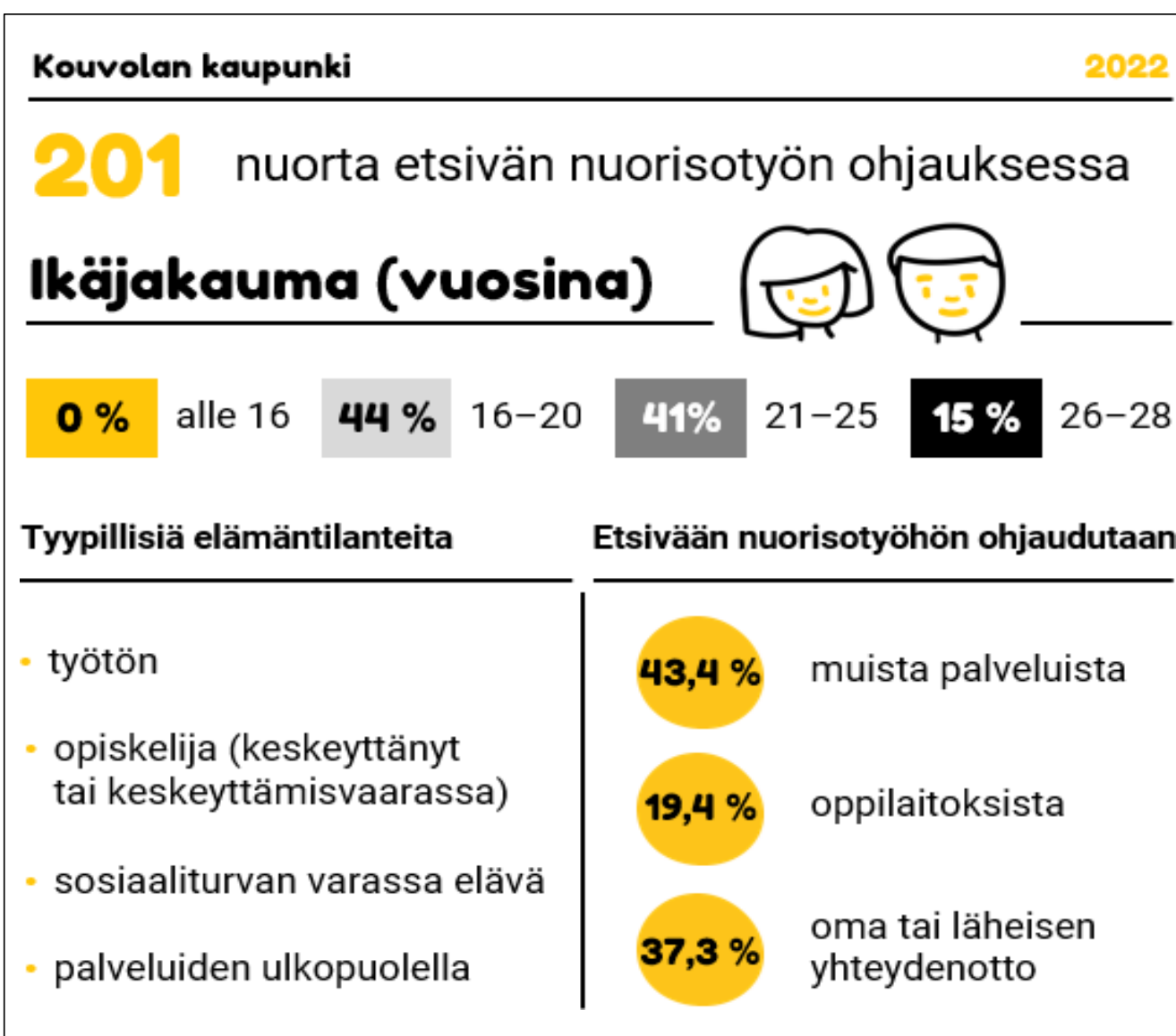
Etsivä nuorisotyö ja Sovari 2022 tulokset, Kouvola

Sovari – sosiaalisen vahvistumisen mittari on etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan vaikutusmittari, jolla tuodaan esille palveluiden laatua ja sosiaalisesti vahvistavia vaikutuksia. Sovari perustuu anonyymiin nettikyselyyn, jossa etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan asiakkaina olevat nuoret ja aikuiset arvioivat palvelun toteutusta ja muutoksia elämäntaidoissaan. Sovari-tuloksista on koottu alueelliset ja organisaatiokohtaiset yhteenvedot. Vastaukset on koottu vuoden 2022 helmikuun ja joulukuun väliseltä ajalta.

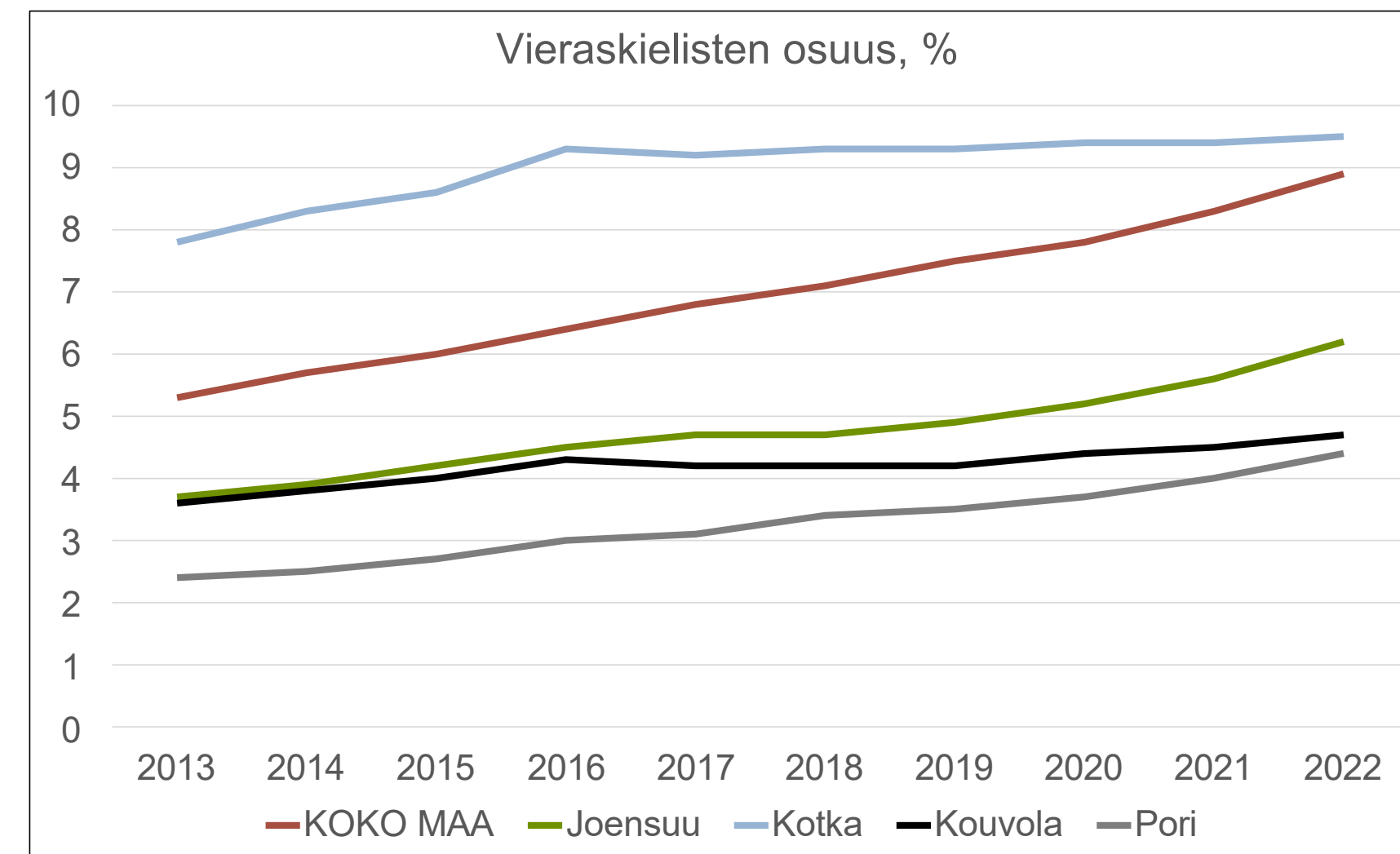
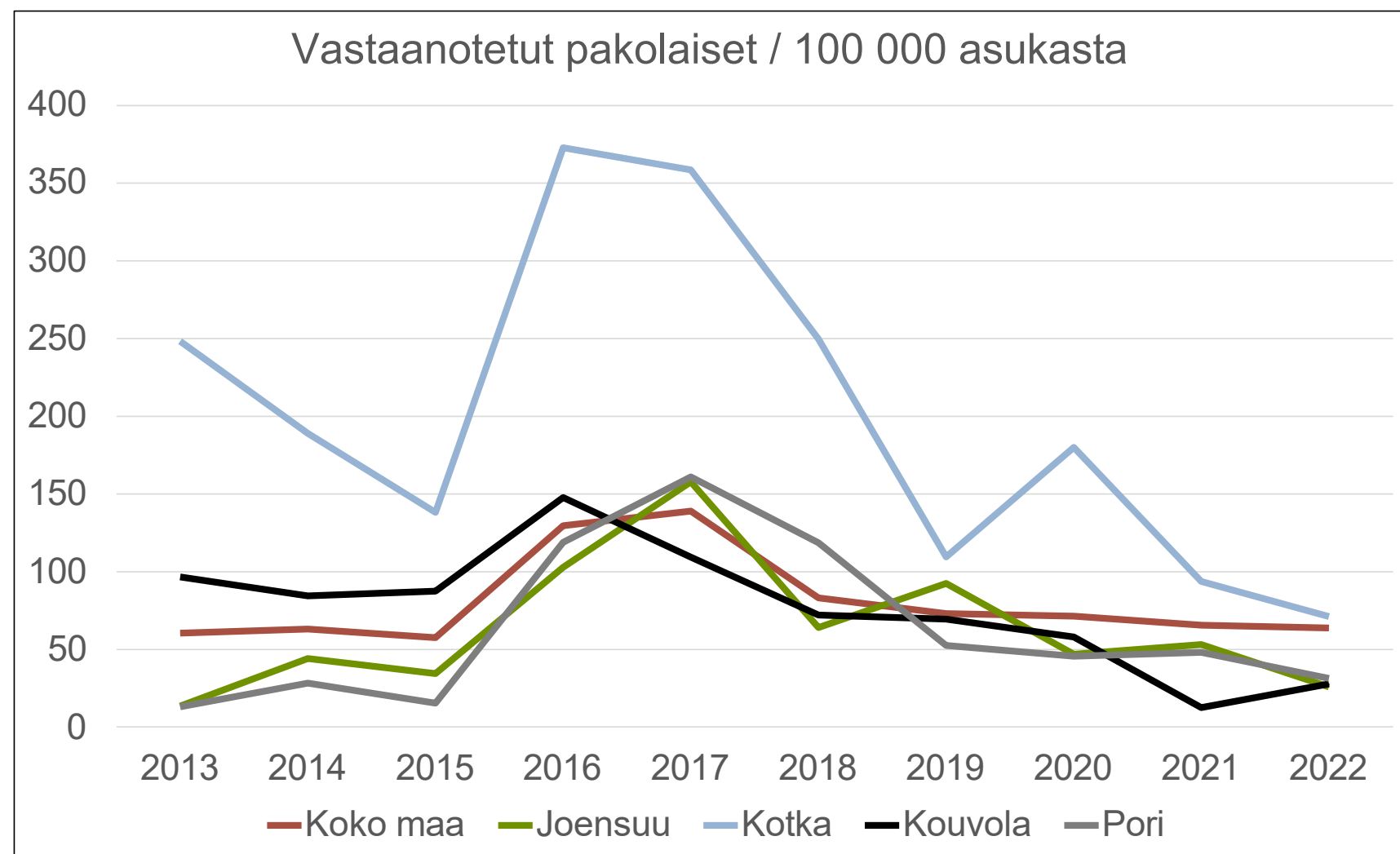
Kouvolassa kyselyyn vastasi 42 etsivän nuorisotyön asiakasta.

Etsivä nuorisotyö kohdentuu haastavassa asemassa oleville nuorille. Myönteisiä tuloksia on Sovarin mukaan saatu keskeisillä hyvinvointia lisäävillä osa-alueilla. Kouvolassa kyselyyn vastanneista nuorista 100 % ilmoittaa kokeneensa sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön aikana. Myönteisiä edistysaskeleita on koettu arjen taidoissa (74%), elämänhallinnassa (93 %), opiskelu- ja työelämävalmiuksissa (71 %), sosiaalisissa taidoissa (88 %) ja itsetuntemuksessa (81 %).

Etsivälle nuorisotyölle annetaan arvosana 4,6 asteikolla 1-5.

Osallisuus Kaikki ikäryhmät

Kuvan mukaan vastaanotettujen pakolaisten määrä on kasvanut Kouvolaan vuodesta 2021 vuoteen 2022. Määrä on kuitenkin vertailukunnista toiseksi pienin ja myös koko maan tasoa pienempi.

Tilastossa ovat mukana pakolaisten vastaanoton piiriin kuuluvat henkilöt eli kiintiöpakolaiset ja myönteisen päätöksen saaneet turvapaikanhakijat. Tilastossa ovat mukana myös perheen yhdistämisen kautta saapuneet henkilöt.

	2021	2022
Koko maa	65,4	63,6
Joensuu	53,1	25,8
Kotka	93,7	71,1
Kouvola	12,4	27,7
Pori	47,9	31,2

Lähde: Sotkanet, THL

Kuva osoittaa, että vieraskielisten osuus väestöstä on hieman kasvanut Kouvolaan vuodesta 2021 vuoteen 2022, ollen nyt 4,7 %.

	2021	2022
Koko maa	8,3	8,9
Joensuu	5,6	6,2
Kotka	9,4	9,5
Kouvola	4,5	4,7
Pori	4	4,4

Lähde: Tilastokeskus

Osallisuus

Kaikki ikäryhmät

KOUVOLA

Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen Kouvolassa, laadullinen itsearviointi skaalalla 0-4 Maahanmuuttoasioiden neuvoston kokous 23.3.2023

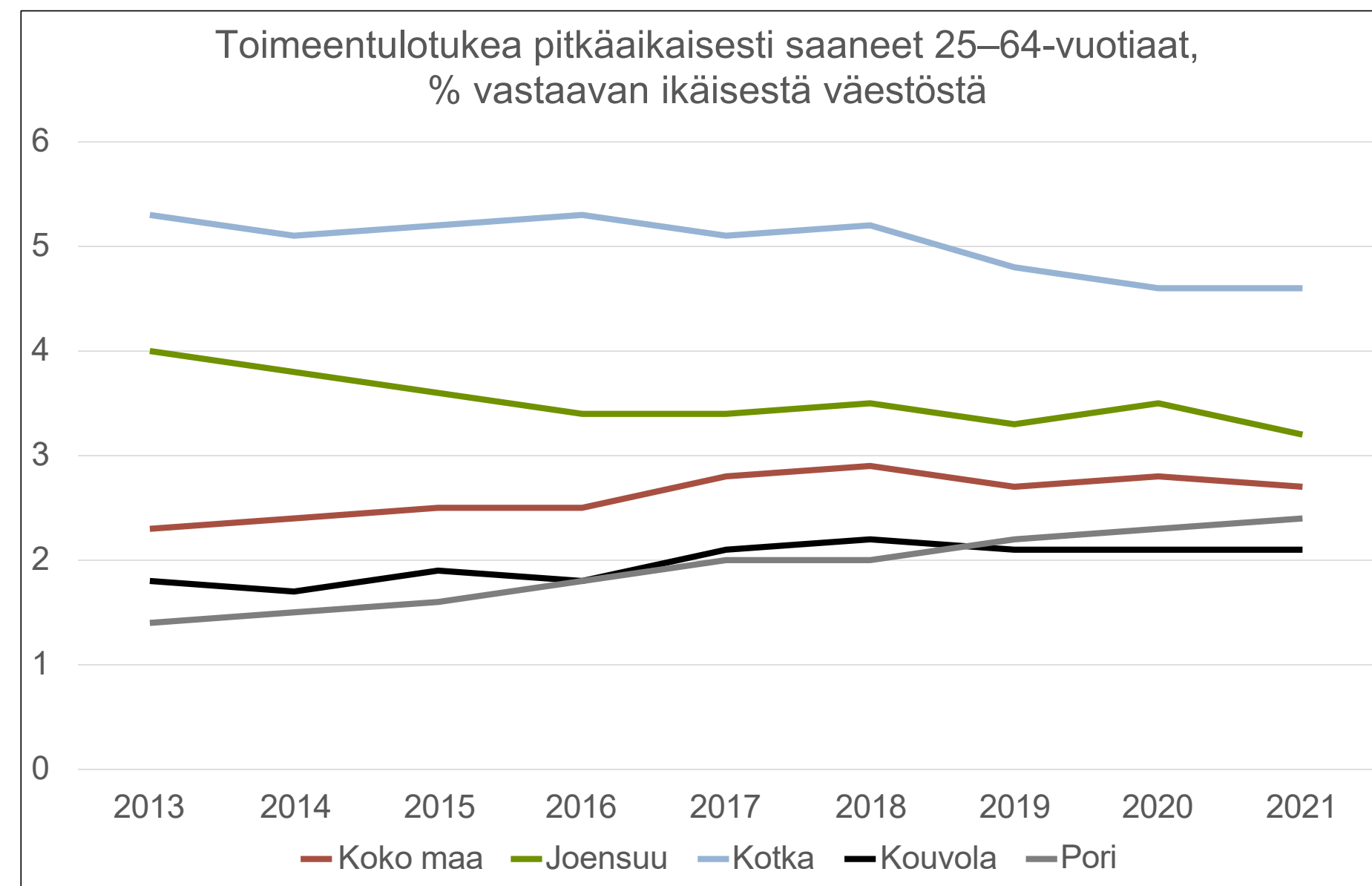
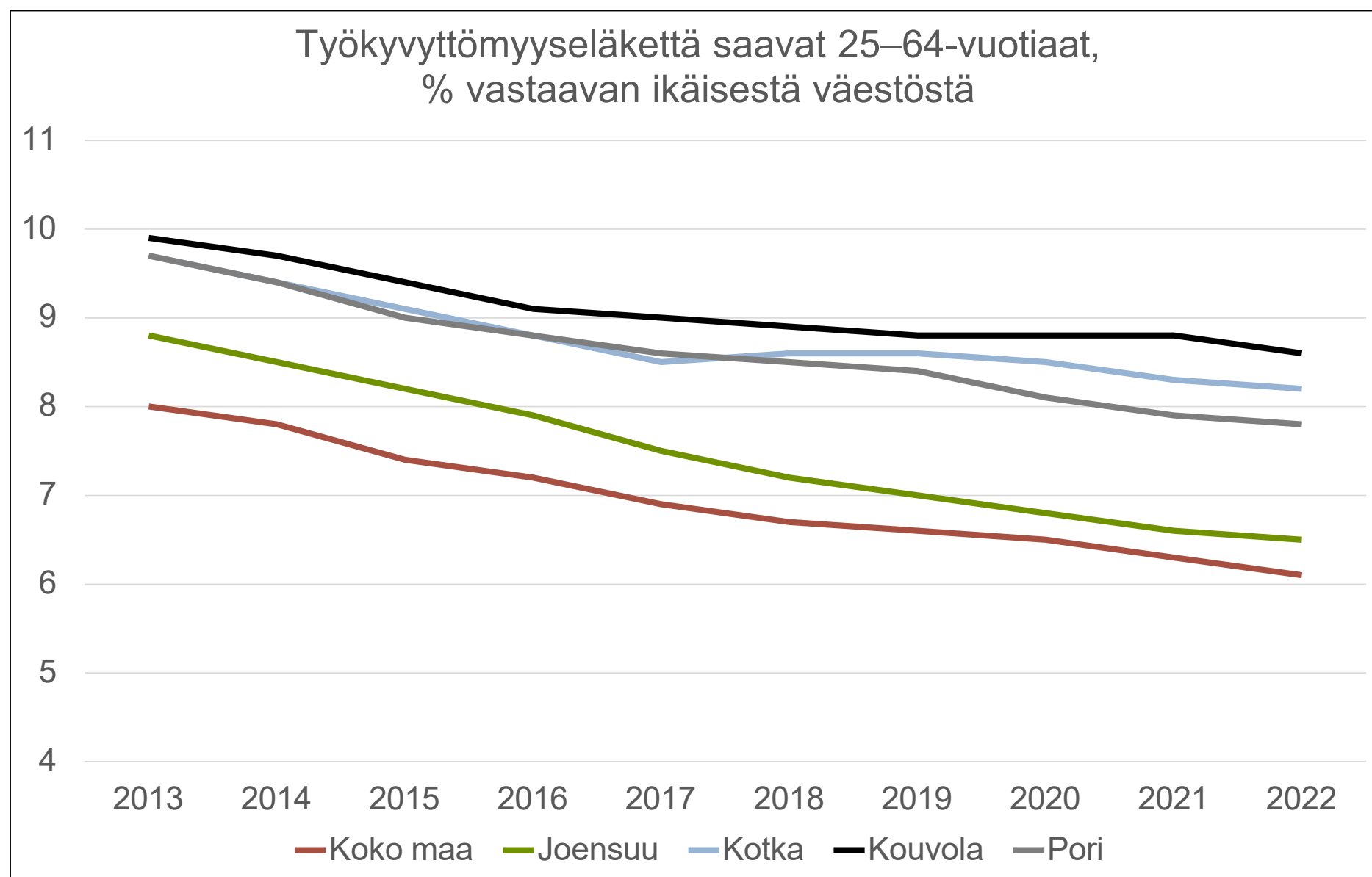
Muuttaja	Positiivista	Kehitettävää	Arvio 0-4
Kotoutumisen alkuvaiheen palvelut kunnassa	Rakenteet kunnossa Monet palvelut toimivat hyvin	Taso vaihtelee eri palveluissa Liikunta- ja kulttuuripalvelujen saatavuutta parannettava alkuvaiheessa MOONA:n aukioloajat eivät riitä Muidenkin kuin kiintiöpakolaisten huomiointi Yhteistyö SPR:n Arjen apu -vapaaehtoistoiminnan kanssa	Todettiin, että kaikissa arvioitavissa muuttujissa tason vaihtelu eri palveluissa on niin suuri, että yhtä numeerista arvoa ei voi antaa. Vaihtelu jokaisen kohdan sisällä on 1-4.
Kunnan peruspalveluiden soveltuminen maahanmuuttajille	Monimuotoisuus useissa kunnan palveluissa on vakiintunutta Esim. kirjastoissa hyvät palvelut	Palveluissa vielä aukkoja Esim. liikuntapalveluissa naisten uintivuorot	Kuten yllä
Kotoutumisen strateginen kehittäminen kunnassa	Kaupungissa on Monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma	Monikulttuurisuussuunnitelmaan laadittava selkeä toimenpidetaulukko mittareineen, linkitys muihin suunnitelmiin Maakunnallisen suunnitelman tarve selvitettävä	Kuten yllä
Kotoutumista edistävän toiminnan koordinointi ja siihen liittyvä yhteistyö	Kaupungissa toimii useita työryhmiä ja verkostoja Koordinointi on kaupungin taholla (maahanmuuttokoordinaattori) Verkostojen tarkastelu ja kehittäminen käynnistetty	Ei ole ollut riittävästi tietoa toisten verkostojen toiminnasta Työryhmien funktioiden epäselvyys Hyvinvointialueuemuutos lisäsi epäselvyyttä	Kuten yllä
Etniset suhteet, osallisuus sekä kielen ja kulttuurin ylläpitäminen ja kehittäminen	Kielen ja kulttuurin ylläpito ja kehittäminen toteutuu perusopetuksessa ja vapaassa sivistystyössä Osallisuuden suhteen menty eteenpäin: Saagaa osallistettu esim. kyselyissä	Osallisuudessa vielä paljon kehitettävää; mm. asenteet, hyvät väestösuhteet	Kuten yllä
Työnantajapolitiikka, kunnan henkilöstö ja osaamisen kehittäminen	Työllistyminen hoitoalalle on onnistunut Monikulttuurisuuteen liittyviä koulutuksia henkilöstölle pidetty	Anonyymin rekrytoinnin lisääminen Kaupungin henkilöstöön enemmän työntekijöitä eri kulttuureista	Kuten yllä

Maahanmuuttoasioiden neuvoston kokouksessa 23.3.2023 käsiteltiin itsearviointina kuuden muuttujan toteutumista Kouvolassa. Muuttajat nostettiin THL:n Kunnan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisällöstä (Asetusluonnos 3.10.2022).

Monen asian todettiin edistyneen Kouvolassa, mutta myös puutteita ja kehittämiskohteita löytyi. Arviointi esitetään oheisessa taulukossa. Numeerinen arviointi muuttujien suhteen päätettiin jättää tekemättä, koska tason vaihtelu eri palveluissa todettiin niin suureksi. Tärkeämpänä pidettiin positiivisten ja kehitettävien asioiden kirjaamista ylös jatkotoimenpiteitä varten. Kaupungin Monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma Kaikkien Kouvola päivitetään vuonna 2023.

Osallisuus

Kaikki ikäryhmät

Kuvassa nähdään työkyvyttömyyseläkettä saavien 25–64-vuotiaiden osuuden pieneneminen Kouvolaan vuodesta 2013 lähtien. Osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on kuitenkin koko Suomen tasoa suurempi ja vertailukunnista suurin, ollen 8,6 % vuonna 2022.

Työkyvyttömyyseläkkeen saaminen ilmaisee pitkäaikaista tai pysyvää työkyvyttömyyttä. Yleisimmät sairausryhmät sen taustalla ovat mielenterveyden häiriöt ja tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, yksittäisistä sairauksista depressio ja selkäsairaudet. Eläkkeelle hakeutumiseen vaikuttaa myös mm. henkilön taloudellinen tilanne ja työttömyys.

Kuva osoittaa toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25–64-vuotiaiden osuuden lievän kasvun Kouvolaan vuoteen 2013 verrattuna. Kouvolaan osuus vuonna 2021 (2,1 %) on koko maan tasoa pienempi, ja myös kaikkia vertailukuntia pienempi.

Toimeentulotuen pitkäaikaisasiakkaiden osuus väestöstä mittaa paremmin todellista köyhyyttä kuin kaikkien toimeentulotukiasiakkaiden osuus väestöstä. Köyhyyden ehkäisy edellyttää useiden eri hallinnonalojen toimia ja yhteistyötä. Parhaita keinoja köyhyyden ehkäisemiseen ovat koulutus, työllisyyden edistäminen sekä kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien turvaaminen.

Osallisuus

Kaikki ikäryhmät

Aluetoimikunnat

Kouvolan viisi aluetoimikuntaa ovat onnistuneet nostamaan esiin eri alueiden ideoita ja tarpeita, myös yhteisöllisyyttä on tuettu yhdessä toimimalla. Alueellinen asiantuntemus on vahvistunut.

Avustettavat yhdistykset ja järjestöt

Kouvolan kaupunki on avustanut 69 järjestöä ja yhdistystä. Avustussumma 423 275 euroa sisältää uutena 50 000 euron avustussumman Ukraina-työhön.

Digituki

Kouvolan digituen verkostossa käynnistettiin toimintasuunnitelmaa kuvaava vuosikello, jossa kullekin tärkeälle kohderyhmälle -ikäihmiset, nuoret, maahanmuuttajat, erityisryhmät ja syrjäytymisvaarassa olevat- tuotetaan digikyselyt. Lisäksi vapaaehtoisten digiopastustoimintaan on luotu Kymenlaakson kaikkien kuntien kanssa yhteneväinen digi- ja vuorovaikutuskoulutus materiaali.

Osallistuva budjetointi

Kouvolassa pilotoitiin osallistuvaa budjetointia vuonna 2022 kaikille avoimella Kohenna Kouvola –hankeideakyselyllä, johon tuli 161 ideaa. Ne jaettiin luonnon monimuotoisuushankkeisiin ja yleisiin hankkeisiin. Toteuttavia ja seurattavia useamman vuoden hankkeita valittiin kymmenen.

Vuoden 2022 ideoista seurantaan ja toteutukseen valitut hankkeet:

- Aktiivipuistot
- Koirapuistot
- Frisbeegolf-radat
- Kuusankosken rantapuisto
- Jokelan myllyn alue
- Kirsikkapuistot
- Muraalit

Osallisuus

Kaikki ikäryhmät

Hyvinvointikysely 2022

- Osana hyvinvointikertomuksen vuosiraporttia asukkailta kysyttiin heidän hyvinvoinnistaan vuoden 2022 aikana. Hyvinvointikyselyyn vastasi 605 henkilöä. Kysely oli avoinna Kouvolan verkkosivuilla 28.11.-11.12.2022. Vuonna 2022 erityisenä teemana oli **turvallisuuden tunne arjessa**.
- 47 % vastaajista ilmoitti vointinsa olleen hyvä tai erittäin hyvä (edellisenä vuonna 53 %) ja 27 % vastaajista oli voinut huonosti tai erittäin huonosti (edellisenä vuonna 22 %)
- Suurin osa vastaajista (83 %) koki olonsa turvalliseksi tai melko turvalliseksi. Vaikka vain 11% ilmoitti olonsa turvattomaksi tai melko turvattomaksi, huolta raportoitiin monien asioiden suhteen.
- Turvattomuutta koettiin eniten maailman tilanteeseen liittyen (55 % vastaajista). Seuraavina turvattomuuden aiheina ilmoitettiin terveys (39 %), talous (38 %), yksinäisyys (24 %), digiturvallisuus (16 %) ja liikenne (13 %).
- Kyselyn vastauksissa kuntalaiset toivoivat mm. selkeää tiedotusta maailman kriisien vaikutuksesta Kouvolaan, terveys- ja mielenterveyspalvelujen parempaa saatavuutta, erilaisia tukimuotoja vähävaraisille, yhteisöllisyyden vahvistamista mm vapaaehtoistyön avulla, digineuvontaa lähiöihin sekä liikenneturvallisuuden parantamista.
- Kyselyn tulokset on esitetty kaupungin johtoryhmille, nuorisovaltuustolle, vanhus- ja vammaisneuvostoille ja toimitettu palautetta saaneille palveluille. Lisäksi ne on julkaistu kaupungin viestintäkanavissa sekä lähetetty tiedote paikallislehdille. Tuloksia hyödynnetään palvelujen kehittämisessä.
- Yhteenveto kyselystä www.kouvola.fi/kyselyt

Osallisuus

Kaikki ikäryhmät

Järjestökysely 2023

- Kysely toteutettiin Webropol-kyselynä kohderyhmille 23.1.-12.2.2023. Vastaukset saatiin 75 Kouvolassa toimivalta yhdistykseltä ja järjestöltä.
- Järjestöiltä kysyttiin arviota Hyvinvointikertomuksen tavoitteiden saavuttamisesta omalta osaltaan, sekä tavoista arvioida oman toimintansa vaikuttavuutta.
- Tavoitteiden ”Terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen” ja ”Osallisuuden vahvistaminen” osalta vastaajista 92 % ilmoitti saavuttaneensa tavoitteet hyvin tai melko hyvin. Tavoitteen ”Työllisyyden parantaminen” osalta vastaava osuus oli 25 %, ja tavoitteen ”Arjen turvallisuus” osalta 49 %.
- Syynä onnistumiselle raportoitiin toimiva yhteistyö mm. terveydenhuollon, maakunnallisten verkostojen ja muiden järjestöjen kanssa, sekä vapaaehtoisten sitoutuminen toimintaan. Lisäksi apua oli ollut toiminnan tunnettavuuden lisääntymisestä, joka on mm. lisännyt asiakasohjausta järjestöön päin.
- Toimintaa rajoittaviksi ja tavoitteiden saavuttamista vaikeuttaviksi tekijöiksi koettiin taloudelliset reunaehdot, toimijoiden ikä ja heikko kunto.
- 47,9 % vastaajista ilmoitti keräävänsä tietoa toimintansa vaikutuksista jäsentensä hyvinvointiin ja 13,4 % keräsi tietoa vaikutuksista yleisemmin kuntalaisten hyvinvointiin.
- Tietoa vaikutuksista hyödynnettiin toiminnan suunnittelussa ja markkinoinnissa. Vaikuttavuuslukuja tarkasteltiin myös esim. tukiasioissa, ja STEAlle tehtävässä vuosittaisessa tuloksellisuusarvioinnissa.
- Kyselyn perusteella tarvetta ilmeni vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseksi (esim. vertaiskehittäminen) ja yhteistyön lisäämiselle joidenkin hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi.
- Kyselyn tuloksia esitellään järjestöverkostossa ja hyödynnetään järjestöyhteistyön toteuttamisessa.

Avustettavat yhdistykset ja järjestöt 2018-2022

Tässä esitetyt avustukset ovat kaupungin myöntämiä yleisavustuksia (toiminta-avustuksia). Yleisavustuksella tarkoitetaan perusavustusta, joka tukee yhdistyksen toimintaedellytyksiä. Tähän ei sisällytetä investointi-, kohde- ja hankeavustuksia eikä kumppanuussopimuksia. Kouvolaan on rekisteröity 1 704 yhdistystä. (PRH Yhdistysnetti 3.3.2022). Lisäksi jaettiin vuonna 2022 avustuksia perintö-, testamentti- ja lahjoitusrahastosta 197 416 euroa.

Avustus	Avustettavien yhdistysten lkm					Avustussumma €				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Kulttuurijärjestöjen harkinnan varaiset toiminta-avustukset*	66	69	67	57	63	95 000	94 000	75 200	60 160	60 160
Liikuntajärjestöjen harkinnan varaiset toiminta-avustukset	80	77	73	70	70	166 000	165 000	132 000	105 600	105 600
Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen ja yhteistyö-kumppaneiden harkinnanvaraiset toiminta-avustukset*	92	87	78	72	69	92 900	89 900	51 644	46 915	46 915
Nuorison toiminta-avustukset	27	26	28	21	29	78 000	78 000	65 000	51 000	45 500
Maaseutupalvelut - kylätoimintatyön avustukset	50	52	49	40	44	20 550	21 300	20 250	19 350	19 800
Kaupunginhallituksen myöntämät toiminta-avustukset	40	33	34	24	26	19 950	18 250	18 000	19 000	19 700
Kaupunginhallituksen myöntämä Ukraina-avustus					1					50 000
Avustukset veteraaneille	2	2	2	2	2	133 060	130 000	91 454	84 000	75 600
YHTEENSÄ	356	345	331	286	304	605 060	596 450	453 548	386 025	423 275

*Liikunta- ja kulttuurilautakunta on päättänyt päivittää järjestöavustusten myöntämisen periaatteita vastaamaan paremmin Kouvolan kaupungin strategisia tavoitteita ja järjestöjen aktiivisuutta. Sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuurijärjestöjen toiminta-avustuksissa otettiin käyttöön 1.1.2020 alkaen kaksiosainen rakenne. Avustus perustuu niin sanottuun perusosaan ja aktiivisuusosaan. Vuonna 2020 perusosan osuus on 70 % ja aktiivisuusosan 30 %. Perusosa laskee vuosittain niin, että 2022 perus- ja aktiivisuusosa ovat molemmat 50 %. Perusosan avulla kaupunki tukee yhdistyksen perustoimintaa, aktiivisuusosassa otetaan huomioon järjestön yhteistyö ja kuntalaisten hyvinvoinnin sekä kaupungin elinvoimaisuuden erityinen vahvistaminen.

Osallisuus Tiivistelmä

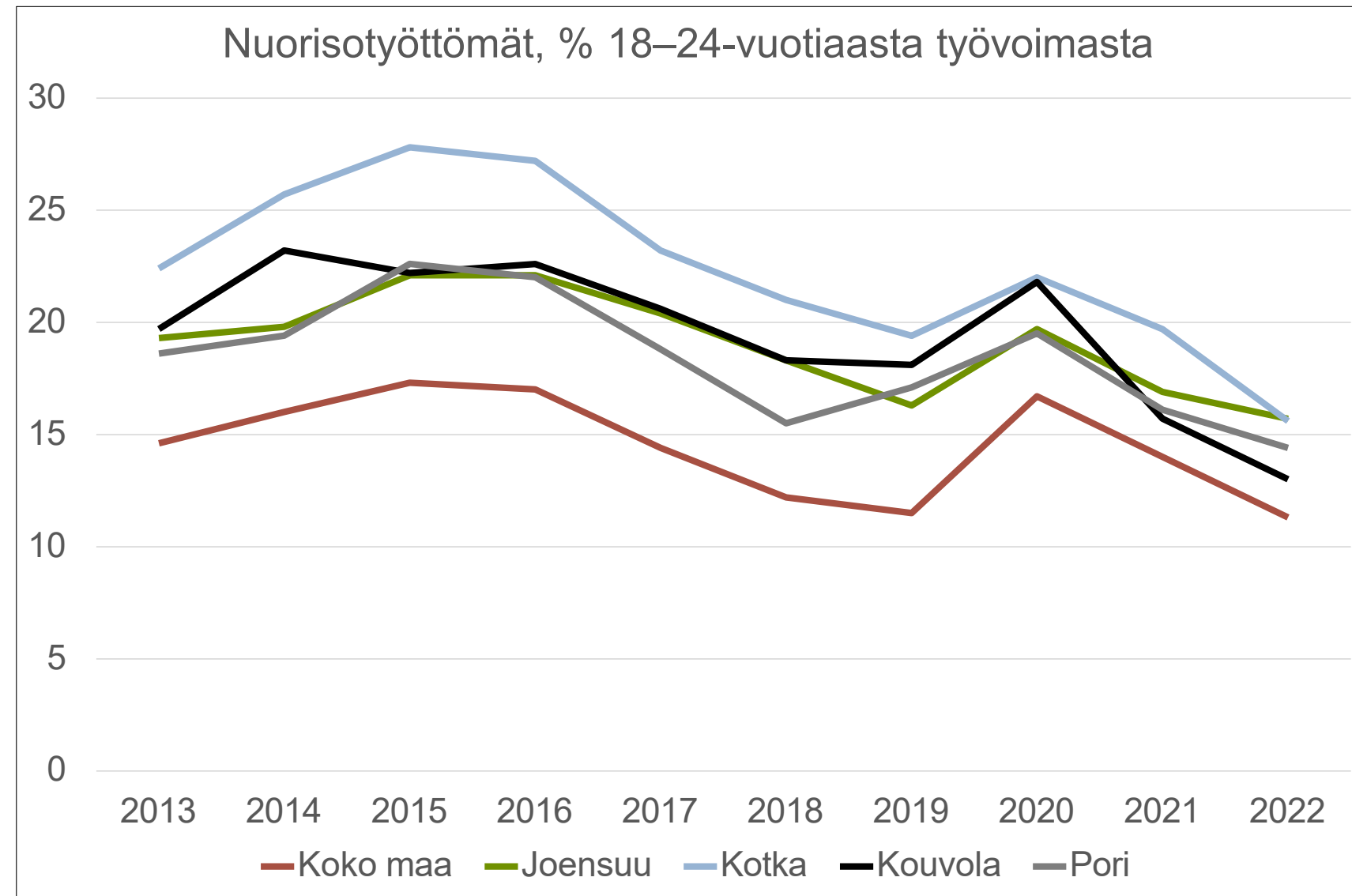
- Kouvolan varhaiskasvatuksessa lasten sitoutuneisuus on vahvempaa kuin Suomessa keskimäärin. Sitoutuneisuus ilmaisee lapsen oppimispotentiaalia.
- Perusopetuksessa toteutetun Lasten ja nuorten hyvinvointikyselyn 2022 mukaan varhaiskasvatuksessa ja alkuopetuksessa lasten hyvinvointi on selkeästi korkeammalla tasolla kuin muiden vastaajaryhmien (perusopetus 3.-9. lk ja lukiot).
- Kyselyn mukaan oppilaiden kokemukset kiusatuksi tulemisesta ovat vähentyneet samalla, kun heidän kokemuksensa aikuisten kiusaamiseen puuttumiseen ovat lisääntyneet vuosina 2012-2022.
- Etsivän nuorisotyön asiakkuus on edistänyt Sovari-kyselyn mukaan arjen taitoja, elämänhallintaa, opiskelu- ja työelämävalmiuksia, sosiaalisia taitoja ja itsetuntemusta.
- Vuonna 2021 koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus kasvoi Kouvolassa edellisestä vuodesta 2,4 %.
- Kouvolassa toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien 25-64-vuotiaiden määrä on pysynyt edellisten vuosien tasolla, ollen koko maan tasoa ja vertailukuntia pienempi. Sen sijaan saman ikäryhmän työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä on vertailukunnista suurin ja koko maan tasoa suurempi.
- Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi Kouvolassa taso vaihtelee vielä suuresti eri palveluissa, toiminnoissa ja osallisuuden toteutumisessa.
- Kouvolan kaupunki on avustanut 69 järjestöä ja yhdistystä, uutena 50 000 € avustus Ukraina-työhön
- Kouvolassa pilotoitiin osallistuvaa budjetointia vuonna 2022 kaikille avoimella Kohenna Kouvolaa –hankeideakyselyllä, johon tuli 161 ideaa. Toteuttavia ja seurattavia useamman vuoden hankkeita valittiin 10.
- Kaupungin Hyvinvointikyselyn mukaan Kouvola koettiin turvalliseksi asuinpaikaksi. Huolta ja turvattomuutta koettiin kuitenkin maailman tilanteeseen liittyen. Seuraavina turvattomuuden aiheina ilmoitettiin terveys, talous, yksinäisyys, digiturvallisuus ja liikenne.

Osallisuus Johtopäätökset

- Osallisuutta on kehitetty Kouvolassa monin tavoin. Osallistuvan budjetoinnin pilotointi herätti kiinnostusta ja alku on ollut lupaava hankkeiden käynnistymisen myötä. Alueellinen asiantuntemus kaupungin sisällä on vahvistunut aluetoimikuntien toiminnan myötä.
- Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisessä on kiinnitettävä huomiota osallisuuden toteutumiseen.
- Kouvolassa on edetty myönteiseen suuntaan kiusaamisen vastaisessa työskentelyssä perusopetuksen lasten ja nuorten hyvinvointikyselyn perusteella. Nuorisovaltuusto toi kantanaan esille, että kiusaamiseen puuttuminen ei ole vielä onnistunut riittävän tehokkaasti.
- Haastavassa asemassa olevia nuoria on pystytty tukemaan elämänhallinnassa etsivän nuorisotyön kautta
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten määrän kasvamiseen koronavuosien aikana ovat vaikuttaneet mm. etäpalveluihin siirtyminen, taloudellinen tilanne, korkeakoulutuksen suppea tarjonta, pedagogisen erityisen tuen riittämättömyys ja päihdepalvelujen heikko saatavuus.
- Työkyvyttömyyden ennalta ehkäisemisessä on syytä huomioida, että yleisimmät sairausryhmät työkyvyttömyyseläkkeiden taustalla ovat mielenterveyden häiriöt ja tuki- ja liikuntaelinten sairaudet. Niiden ehkäisemiseen voidaan vaikuttaa.

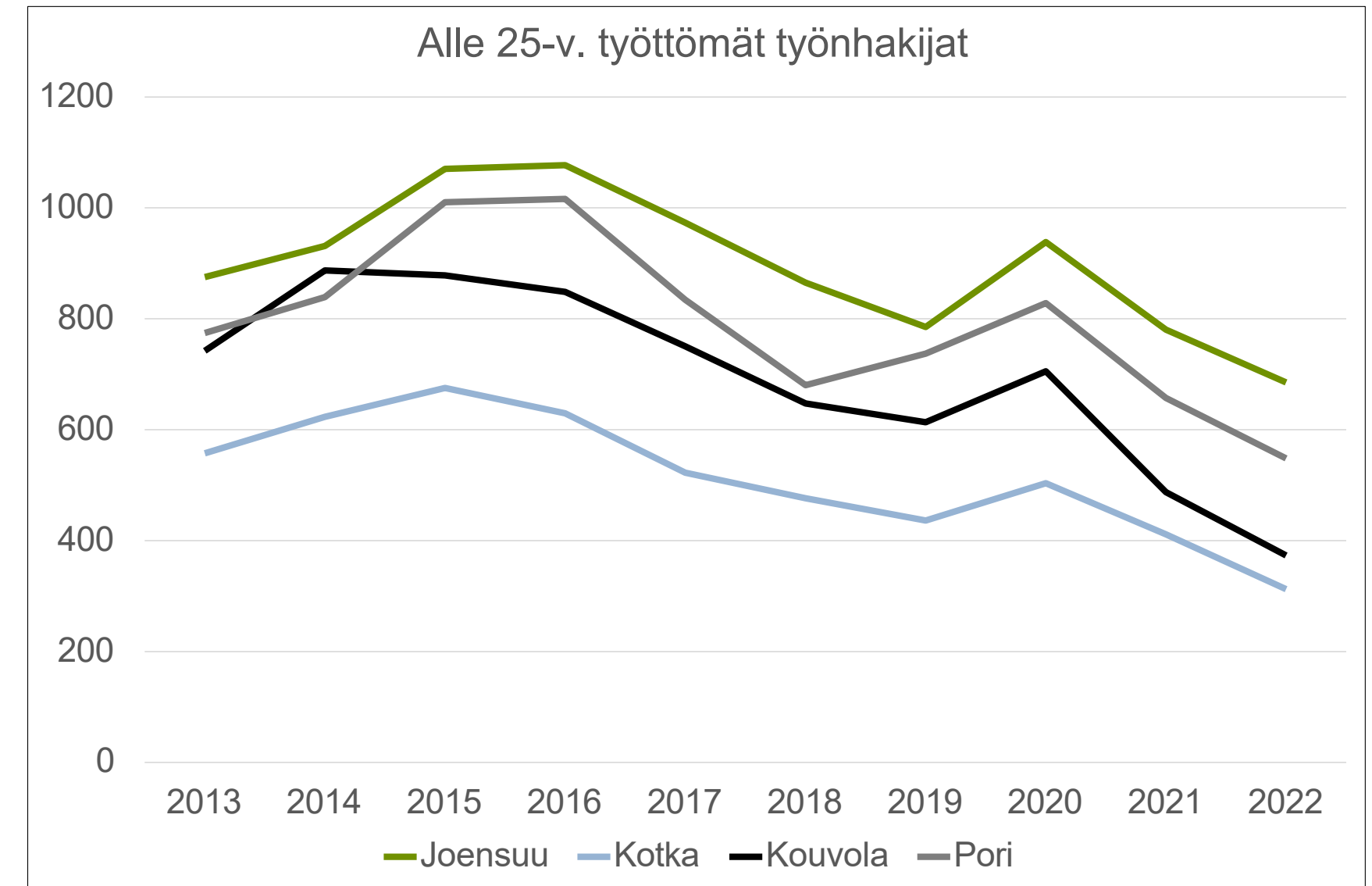
Työllisyys

Nuorten työttömyys

Nuorisotyöttömyys on vähentynyt kaikissa vertailukunnissa ja koko maassa. Vuodesta 2013 vuoteen 2022 nuorisotyöttömyys on Kouvola laskenut toiseksi eniten, 6,7 % -yksikköä. Kotkassa lasku on suurin, 6,8 % - yksikköä.

Lähde: Sotkanet

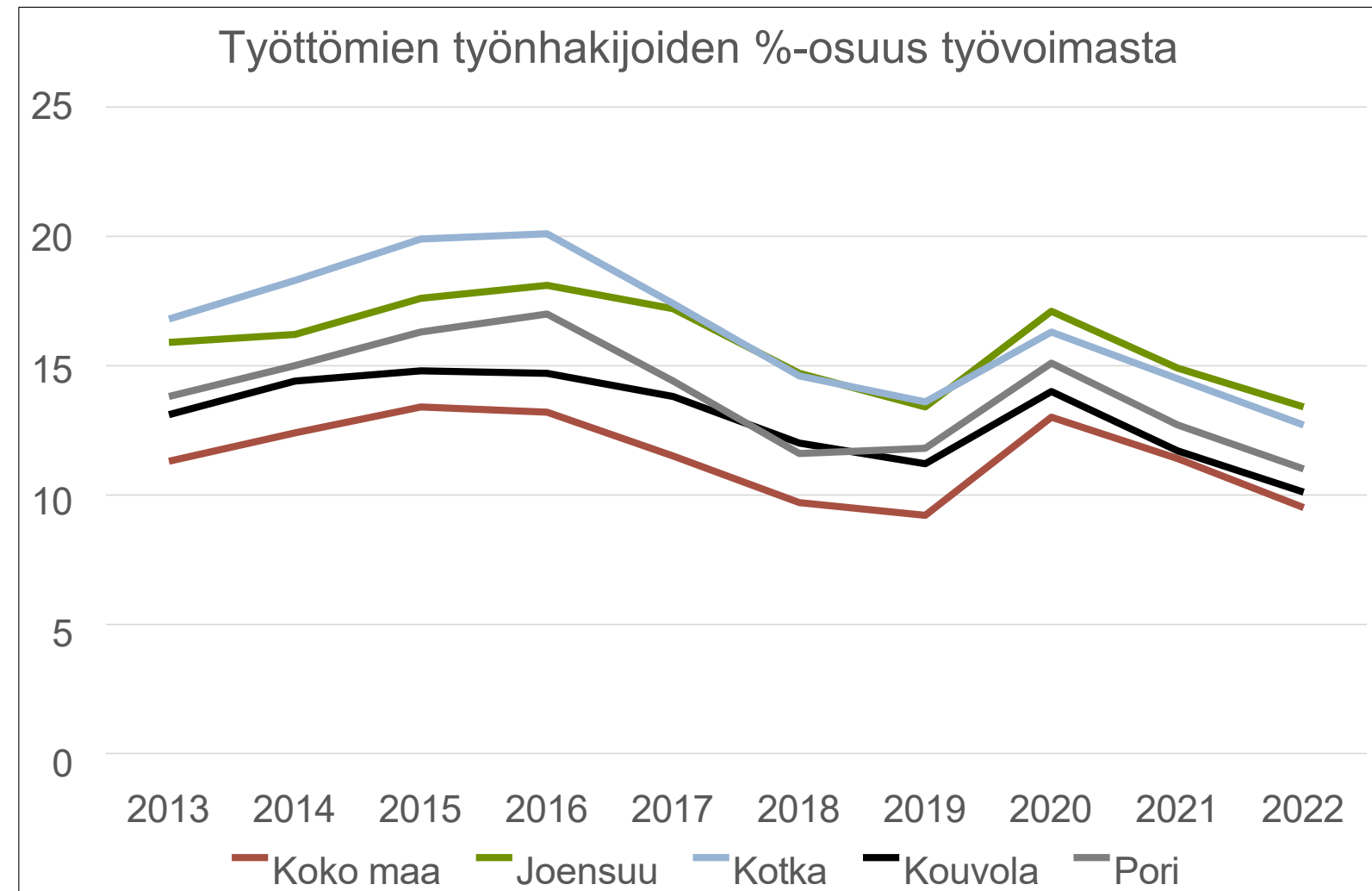

Alle 25 vuotiaita työttömiä työnhakijoita on selvästi vähemmän kuin tarkasteluajanjakson alussa. Vuonna 2022 Kouvola oli alle 25 vuotiaita työttömiä työnhakijoita 373, kun enimmillään heitä oli 887 vuonna 2014. Kouvola vähennemä on suurin vuodesta 2013 vuoteen 2022, 369 henkilöä eli 50 %.

Lähde: TEM

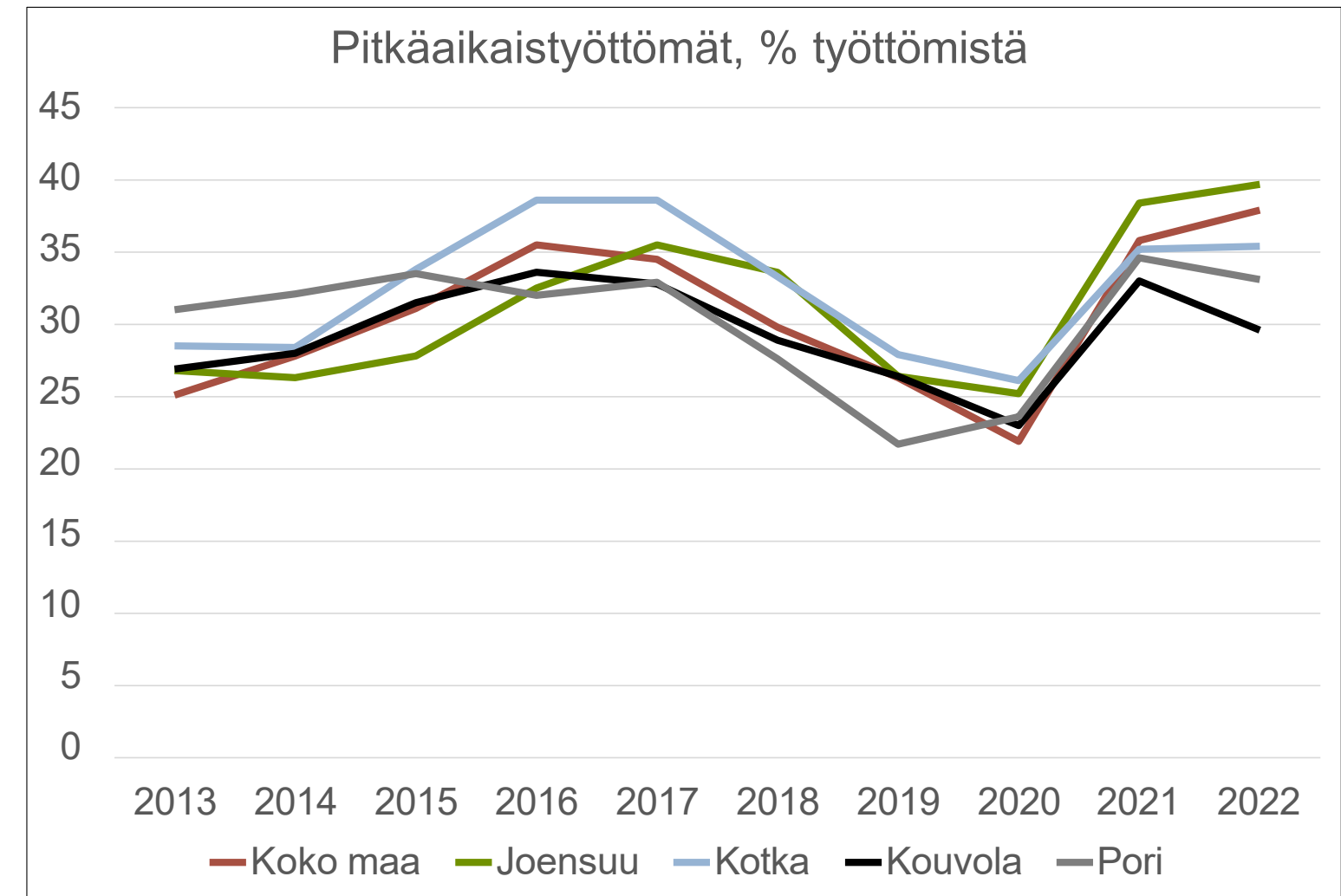
Työllisyys

Työttömyysaste ja pitkäaikaistyöttömyys

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on palautunut koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Kouvolaissa työttömyysaste oli 10,1 % vuonna 2022, mikä on 3 %-yksikköä alhaisempi kuin vuonna 2013.

Lähde: TEM

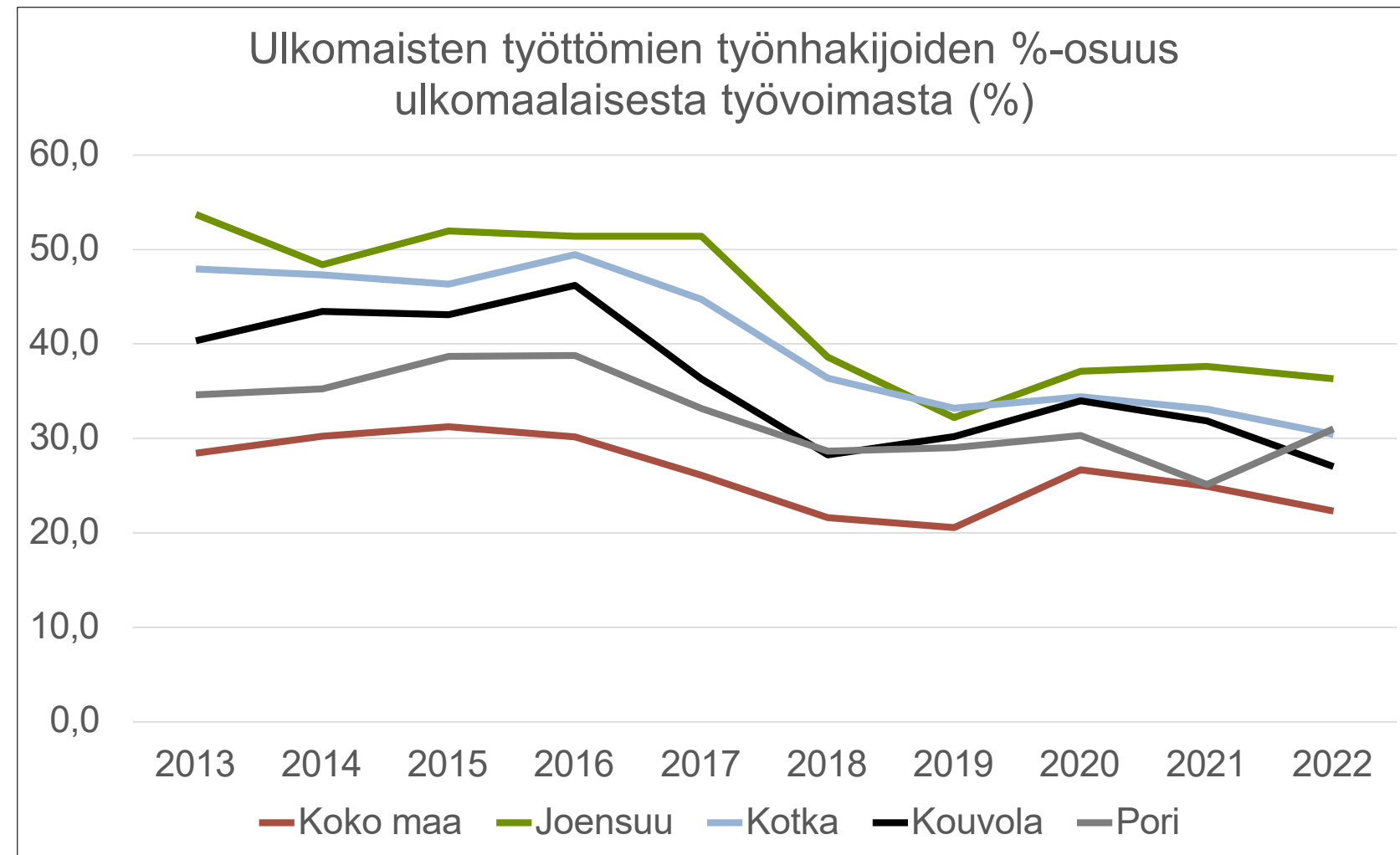

Pitkäaikaistyöttömyydessä muutokset tapahtuvat viiveellä. Kouvolaissa pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä vuonna 2022 oli 29,6 %, mikä oli alhaisin vertailukunnista. Koko maan vastaava arvo oli 37,9 %.

Lähde: Sotkanet

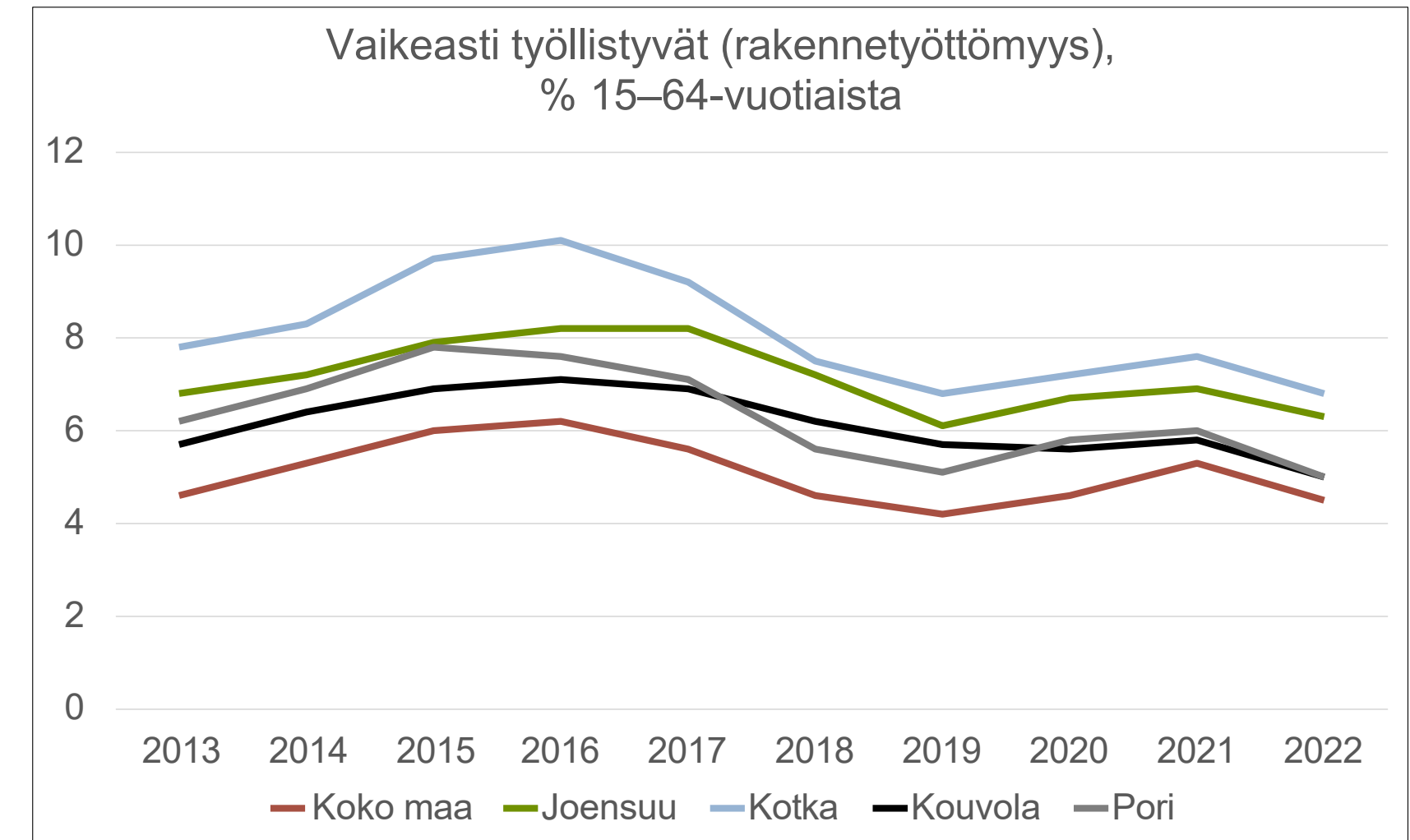
Työllisyys

Ulkomaisten työttömyys ja rakennetyöttömyys

Ulkomaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisesta työvoimasta on laskenut huomattavasti tarkasteluajanjaksolla. Vuonna 2022 Kouvolaossa osuus oli 27,0 %, kun se oli koko maassa keskimäärin 22,3 %.

Lähde: TEM

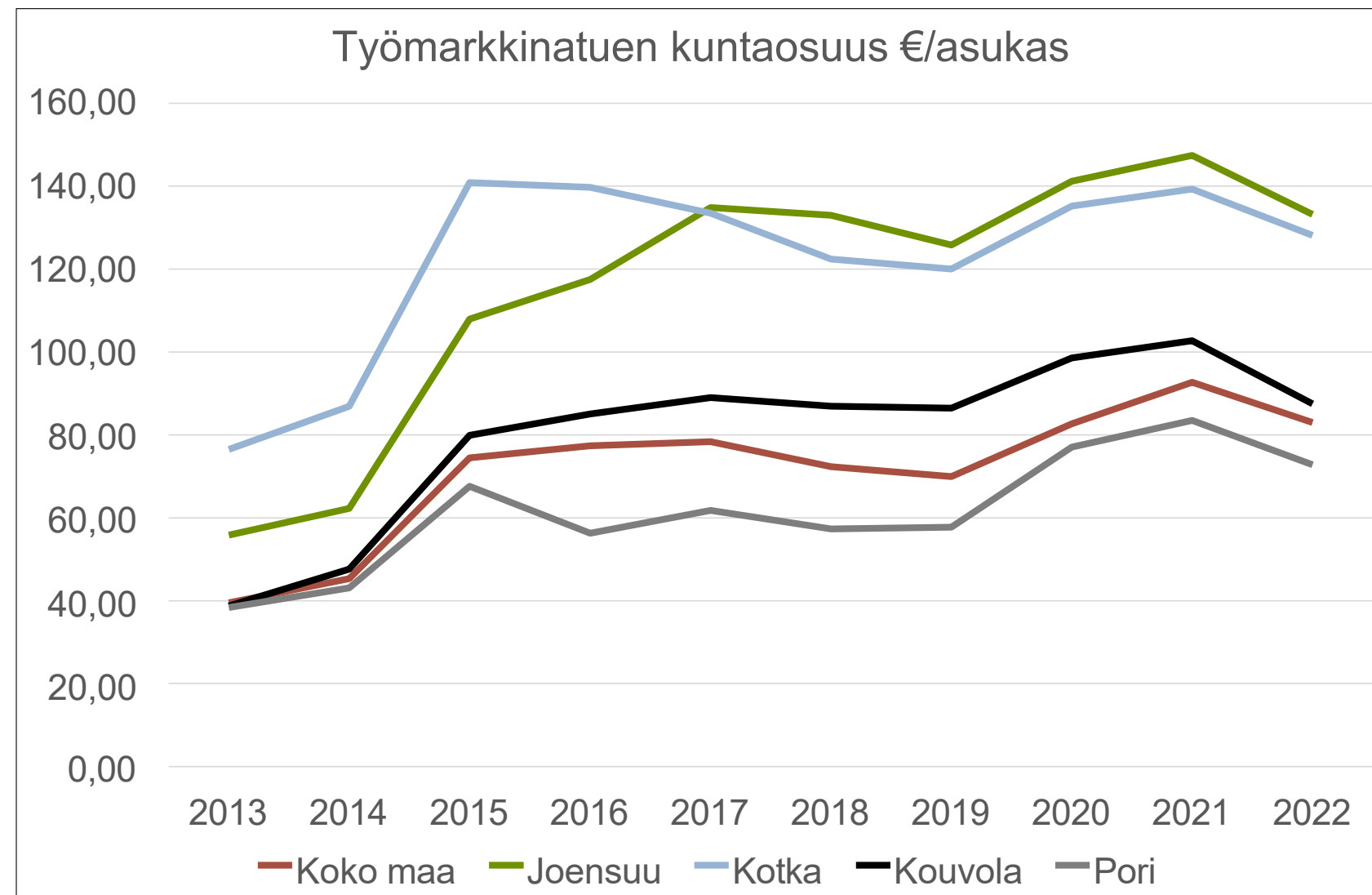
Vaikeasti työllistyvien ryhmään luetaan pitkäaikaistyöttömät, rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, palveluilta työttömäksi jääneet ja palveluilta palveluille siirtyneet. Vuonna 2022 Kouvolaossa rakennetyöttömyys oli 5 % eli 0,5 % yksikköä korkeampi kuin koko maassa keskimäärin.

Lähde: Sotkanet

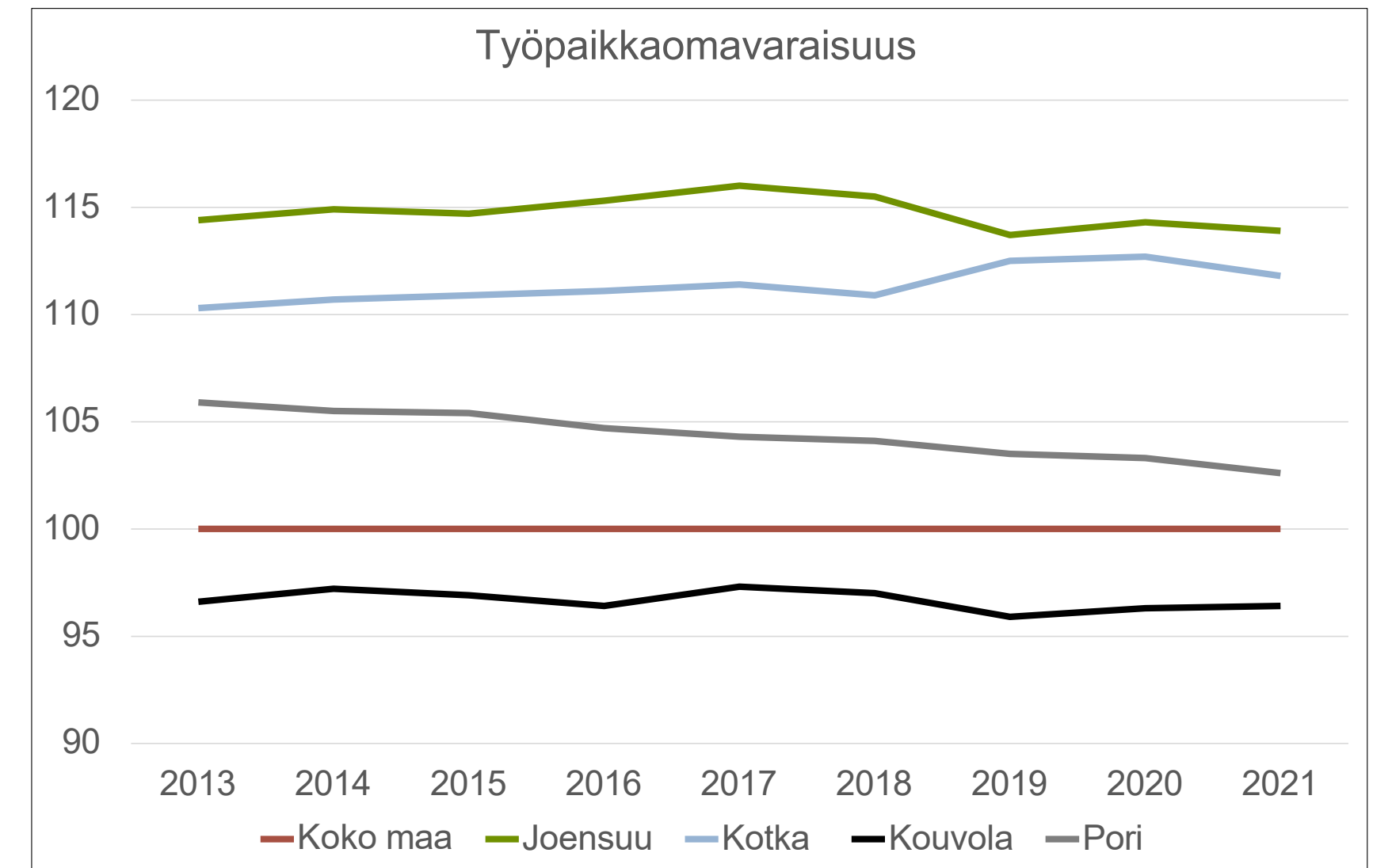
Työllisyys

Työmarkkinatuen kuntaosuus ja työpaikkaomavaraisuus

Työmarkkinatuen kuntaosuus on laskusuunnassa kaikissa vertailukunnissa. Vuonna 2022 Kouvolaassa työmarkkinatuen kuntaosuus oli 87,43 €/asukas, kun koko maan keskimääräinen arvo oli 82,94 €/asukas.

Lähde: Kelasto, Tilastokeskus

Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä. Jos taas työpaikkaomavaraisuus on alle 100 %, on tilanne päinvastainen. Kouvolaassa työpaikka omavaraisuus on huono. Se on ollut koko tarkasteluajanjakson alle 100 %, ollen 96,4 % vuonna 2022.

Lähde: Tilastokeskus

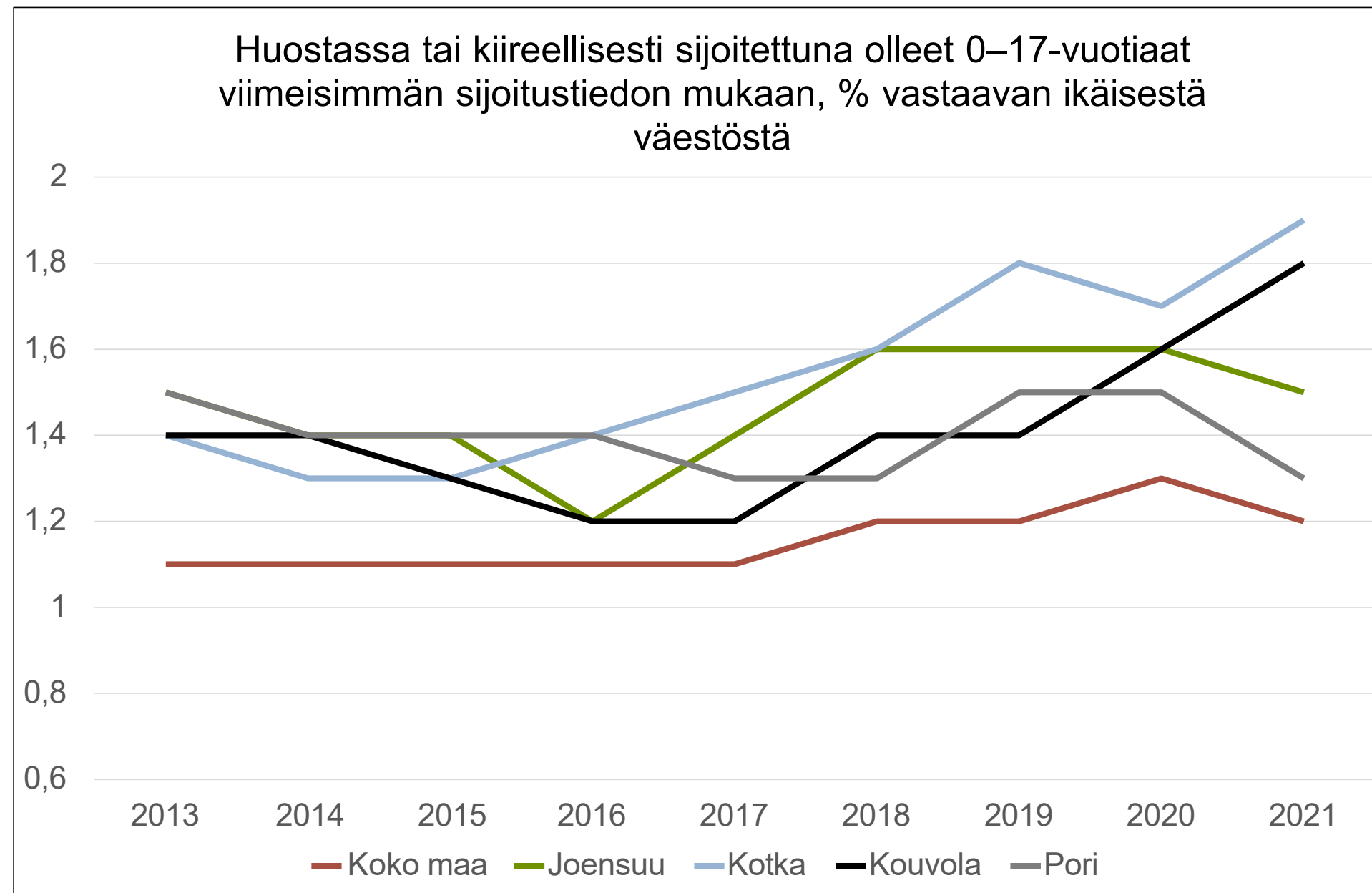
Työllisyys

Tiivistelmä ja johtopäätökset

- Työttömyysluvut ovat parantuneet viime vuonna kaikissa eri ikäryhmissä. Erityisesti nuorten työttömyydessä ja kaikkien työttömien työnhakijoiden osuudessa työvoimasta oli selvä kasvu vuonna 2020 koronapandemian johdosta. Tilanne kuitenkin palasi nopeasti pandemiaa edeltävälle tasolle lukuun ottamatta pitkäisaikais- ja rakennetyöttömyyttä, joissa muutokset tapahtuvat hitaammin. Osin lukuja selittää työikäisen väestön väheneminen.
- Kaupunki on määrätietoisesti kasvattanut viime vuosina palkkatukityöllistämisen määrää, mikä vaikuttaa paitsi työttömyysasteeseen sitä parantaen, myös pitkäaikaistyöttömyyteen ja sitä kautta työmarkkinatuen kuntaosuuden laskuun. Vuonna 2022 kaupungin palkkatuetussa työsuhhteessa oli 312 henkilöä. Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin vuonna 2022 yhteensä 6 944 548 €, mikä on 19 % vähemmän kuin edellisenä vuonna (-1 315 280 €).
- Työpaikkaomavaraisuus on huono, vertailukaupunkeihin nähden Kouvola on ainut, jossa työpaikkaomavaraisuus jää alle sadan eli alueen työpaikkojen lukumäärä on pienempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä.
- Avoimia työpaikkoja on vuoden 2022 aikana ollut keskimäärin noin 1 800 kpl/kk (Tilastokeskus). Eniten työpaikkoja on ollut avoinna palvelutyöntekijöille, myyjille sekä hoivapalveluiden ja terveydenhuollon työntekijöille.

Arjen turvallisuus

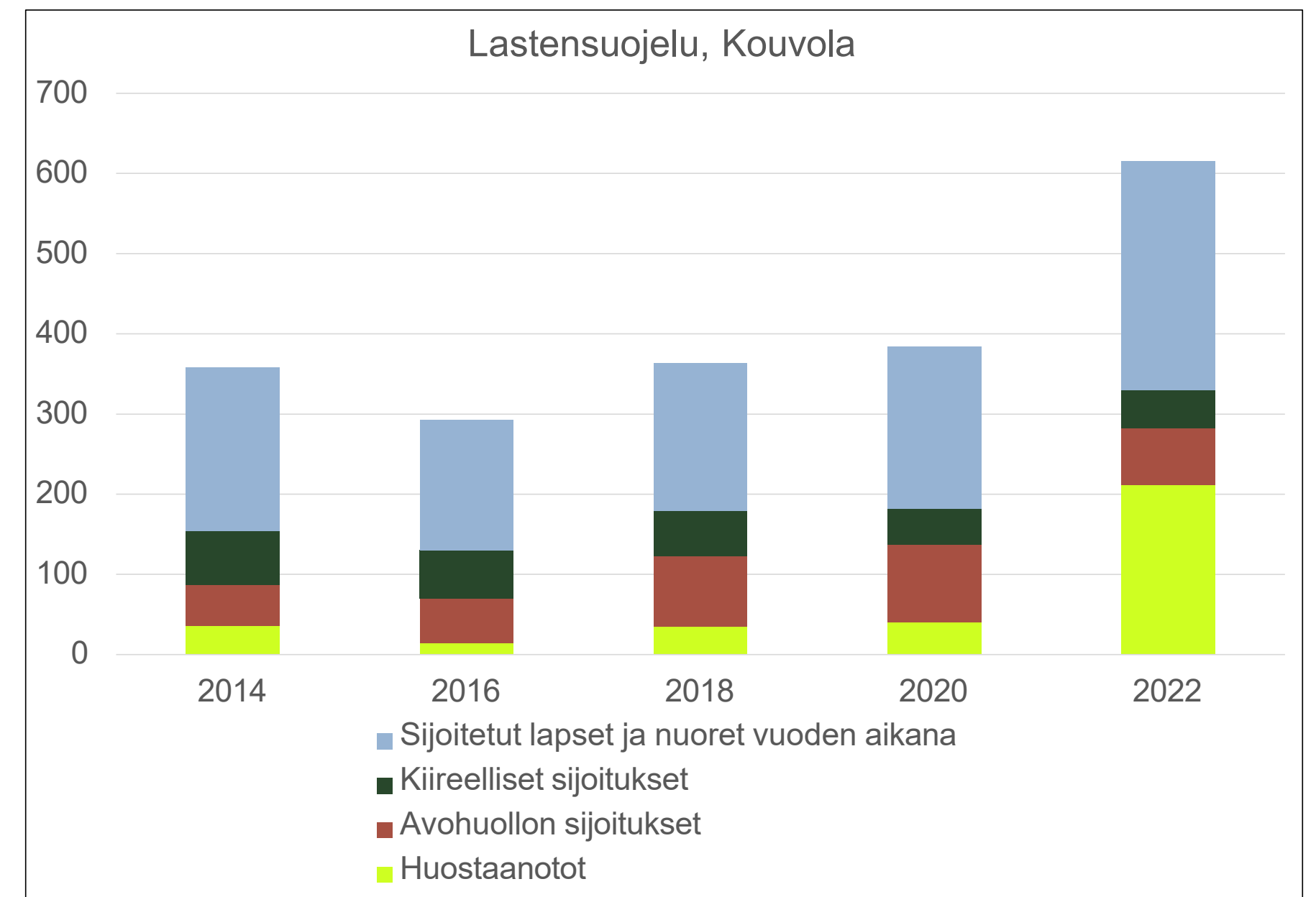
Lapset ja nuoret / Lastensuojelu

Kuvassa nähdään, että indikaattorin arvo on Kouvolassa ollut jyrkästi nouseva vuoden 2019 jälkeen, koronaepidemian vuosina. Arvo on vuonna 2021 vertailukunnista toiseksi suurin, Kotkan jälkeen. Indikaattori sisältää kiireellisesti sijoitetut, huostaan otetut, sekä tahdonvastaisesti huostaan otetut lapset.

Ennaltaehkäiseviin toimiin voidaan panostaa kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyöllä sekä kuntien omilla palveluilla. Kymenlaaksoon on rakennettu vuoden 2022 aikana maakunnallinen koulujen poissaolonpuuttumisen malli, jossa ohjeistetaan koulujen toimenpiteitä, kuten sosiaalihuollon konsultointi tai lastensuojeluilmoituksen tekeminen. Kouvola malli on ollut käytössä syksystä 2022 alkaen.

Lähde: Sotkanet, THL

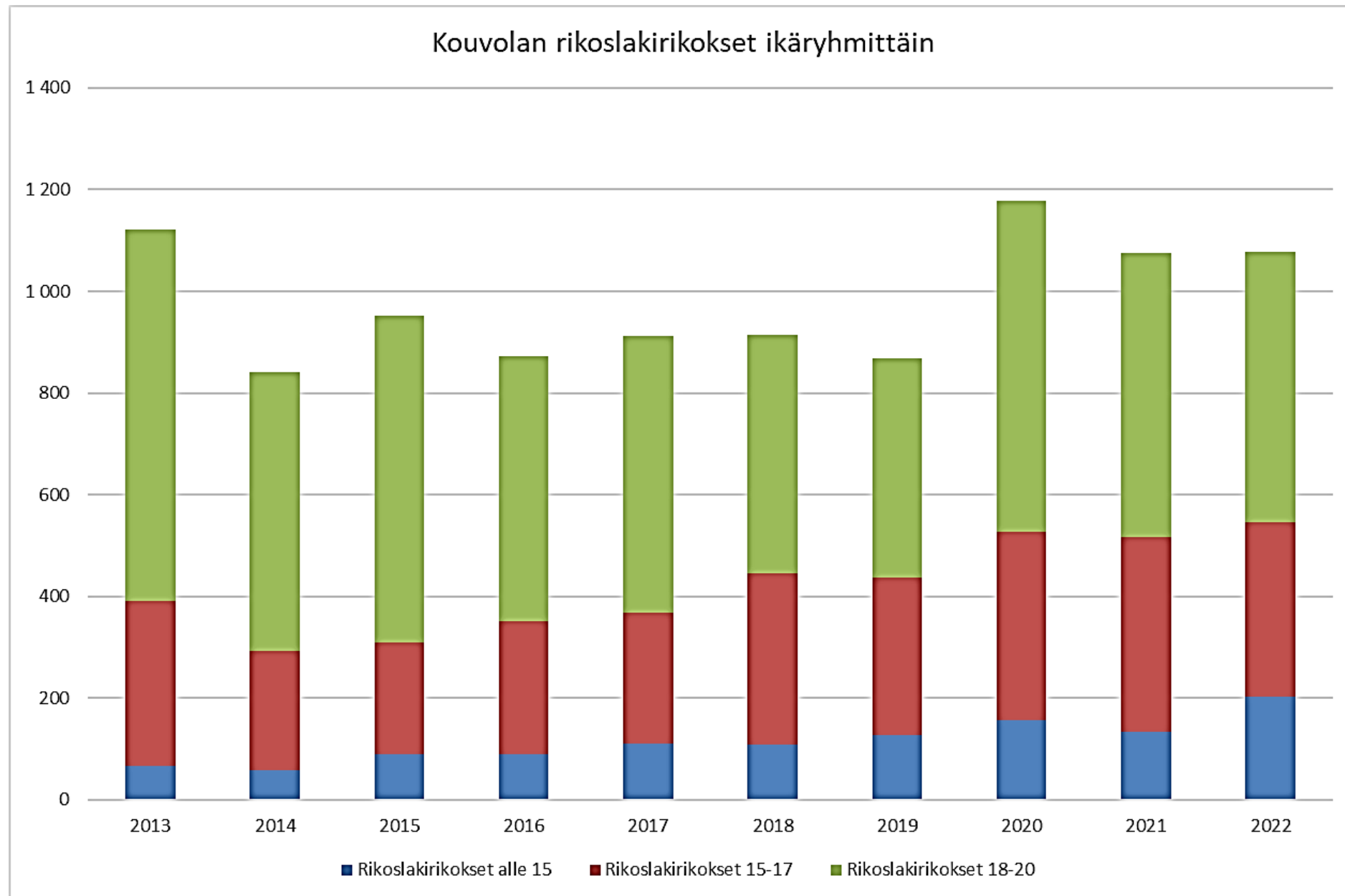
Kuvan mukaan huostaanotot ovat lisääntyneet Kouvola huomattavasti vuoden 2020 jälkeen. Myös vuoden aikana sijoitettujen lasten ja nuorten määrä on kasvanut. Trendi on ollut nähtävissä koko Kymenlaaksossa.

Kuntien ja hyvinvointialueen ennaltaehkäisevien toimien yhteistyön lisäämiseksi yhdyspinnoille on perustettu useita työryhmiä, esim. maakunnallinen LAPE-ryhmä sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn työryhmä. Kolmas sektori on mukana yhteistyössä. Alueellisen turvallisuusohjelman tekeminen on myös käynnistynyt Kymenlaaksossa.

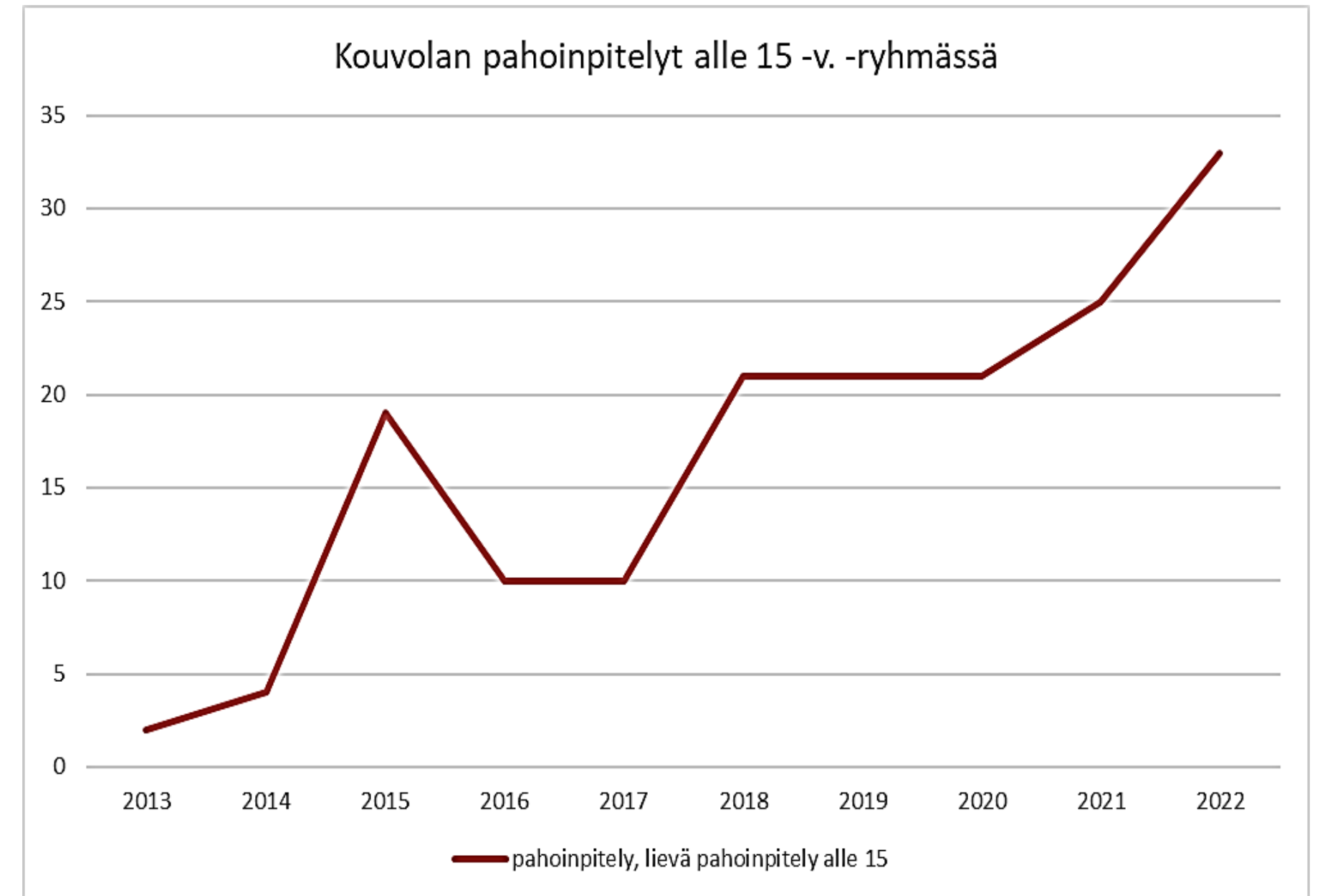
Lähde: Kymenlaakson hyvinvointialue, Lifecare

Arjen turvallisuus

Lapset ja nuoret / Nuorten rikollisuus

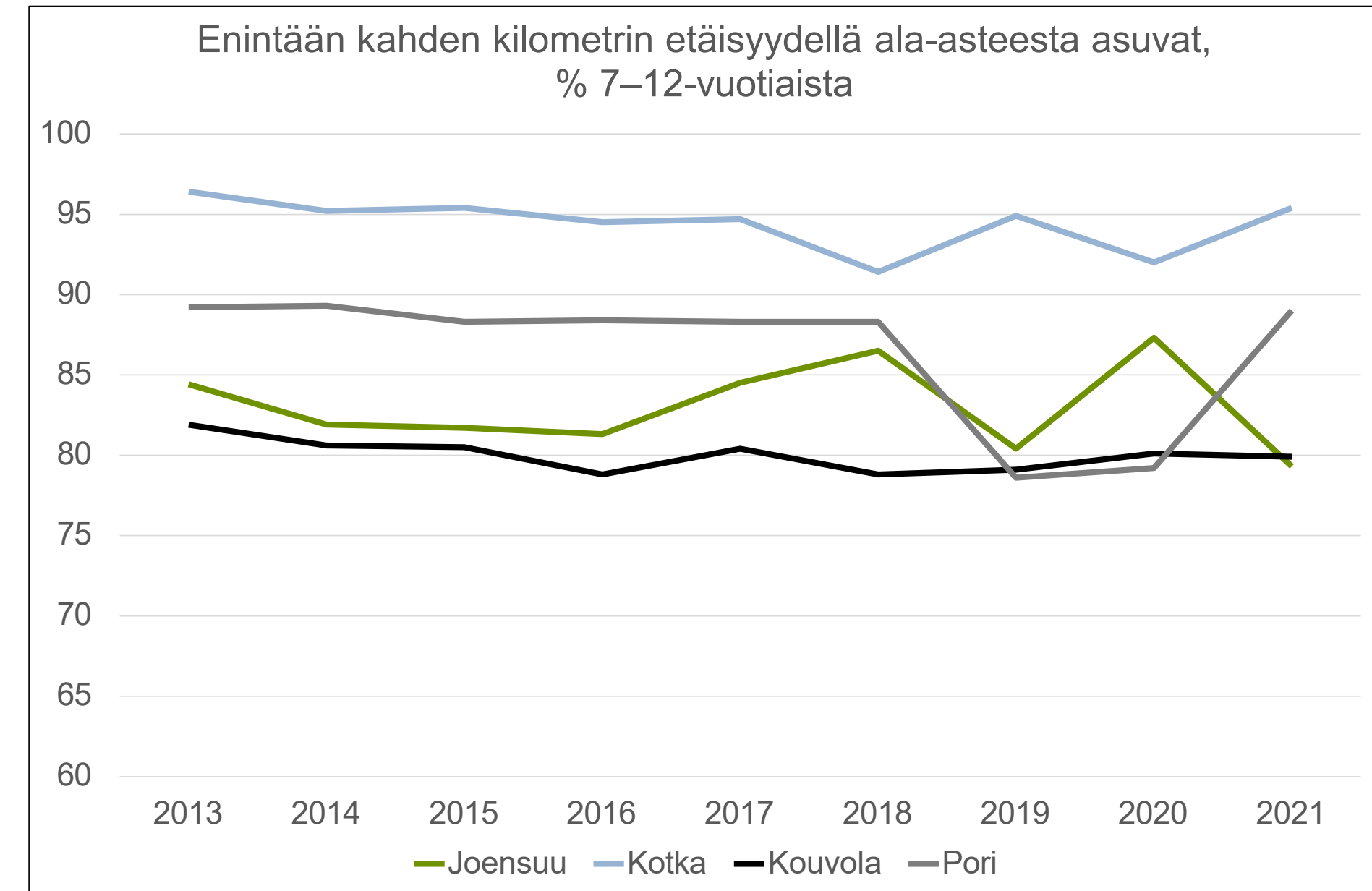
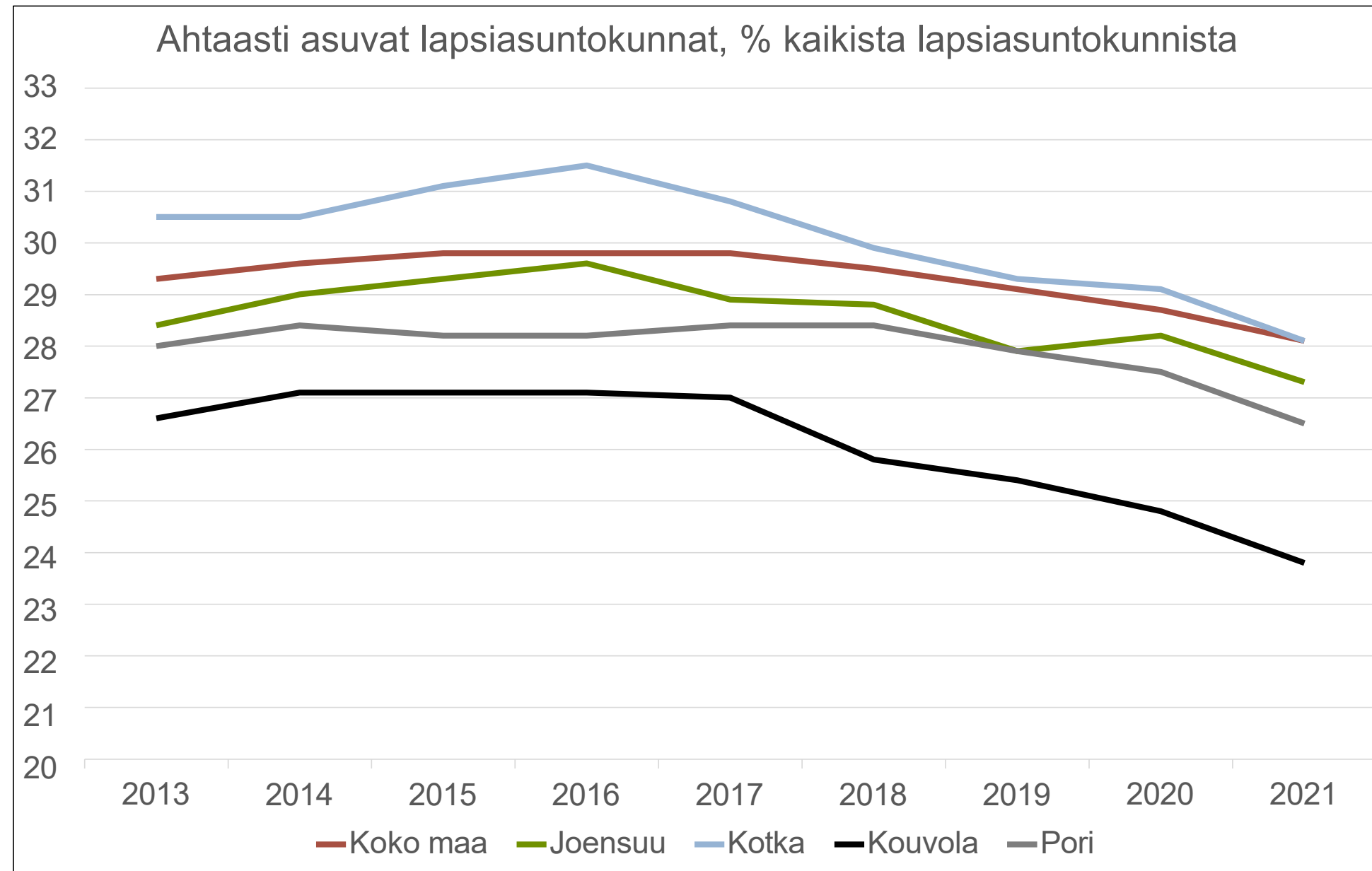
Kuvassa esitetään nuorten rikoslakirikokset Kouvolassa vuosien 2013-2022 aikana ikäryhmittäin: alle 15 v., 15-17 v. ja 18-20 v. Ikäryhmistä alle 15-vuotiaiden ja 15–17-vuotiaiden määrät ovat olleet tasaisessa kasvussa. 18–20-vuotiaiden ryhmässä käyrä on laskeva, joskin vuoden 2020 kokonaismäärän kasvu johtuu lähinnä tämän ikäryhmän tapausten äkillisestä noususta. Vuosittain noin puolet alle 15-vuotiaiden tekemistä teoista on omaisuusrikoksia. Teot ovat yleensä näpistyksiä tai vahingontekoja. 15–17-vuotiaiden ikäryhmässä mukaan tulevat petokset ja varkaudet mutta näpistys ja vahingonteko ovat edelleen määrältään suurimmat nimikkeet. Ikäryhmässä 18-20 v. erilaiset petokset ovat viime vuosina olleet suurin tekemuoto.

Kuvassa nähdään alle 15-vuotiaiden tekemät pahoinpitelyt Kouvolassa vuosina 2013-2022. Tilanne on huolestuttava, sillä määrä on selkeässä nousussa varsinkin vuoden 2020 jälkeen. Väkivaltarikosten osalta alle 15 vuotiaiden ikäryhmässä on lähes pelkästään pahoinpitelyitä ja lieviä pahoinpitelyitä. Ehkäiseviä toimenpiteitä on pohdittava poikkihallinnollisesti ja yhteistyötä tehostettava kumppaneiden kanssa sekä kaikilla toimialoilla. Maakunnallinen LAPE-työryhmä järjestää 5/2023 ammattilaisille ja päättäjille työryhmätyöskentelyn lasten ja nuorten aggressiiviseen käytökseen ja väkivaltatekoihin puuttumiseksi ja ehkäisemiseksi.

Arjen turvallisuus

Lapset ja nuoret / Asuminen

Kuvan mukaan Kouvolaassa ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus kaikista lapsiasuntokunnista on vuosina 2013-2021 matalampi kuin vertailukunnissa ja koko maassa. Tähän voi osaltaan vaikuttaa lasten määrän väheneminen ja se, että asuntojen (etenkin omakotitalojen) hinnat Kouvolaassa mahdollistavat väljän asumisen.

Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun. Asuminen on tärkeä elinolojen ja hyvinvoinnin osa-alue, joka on yhteydessä myös muihin hyvinvoinnin ulottuvuuksiin. Asumista kuvaavat indikaattorit kertovat alueen tilanteesta ja tarpeista väestön elinolojen, hyvinvoinnin edistämisen ja eriarvoisuuden kaventamisen näkökulmista.

Kuvassa esitetään enintään kahden kilometrin etäisyydellä ala-asteesta asuvien ala-asteikäisten (7-12 v) osuus kaikista ala-asteikäisistä. Kouvolaassa osuus (79,9%) on ollut melko tasainen vuodesta 2013 vuoteen 2021, vaikka pientä laskua on huomattavissa. Osuus on vertailukunnista toiseksi pienin.

Indikaattori kuvaa palveluiden saavutettavuutta.

Lähde: Elinympäristön tietopalvelu Liiteri (SYKE)

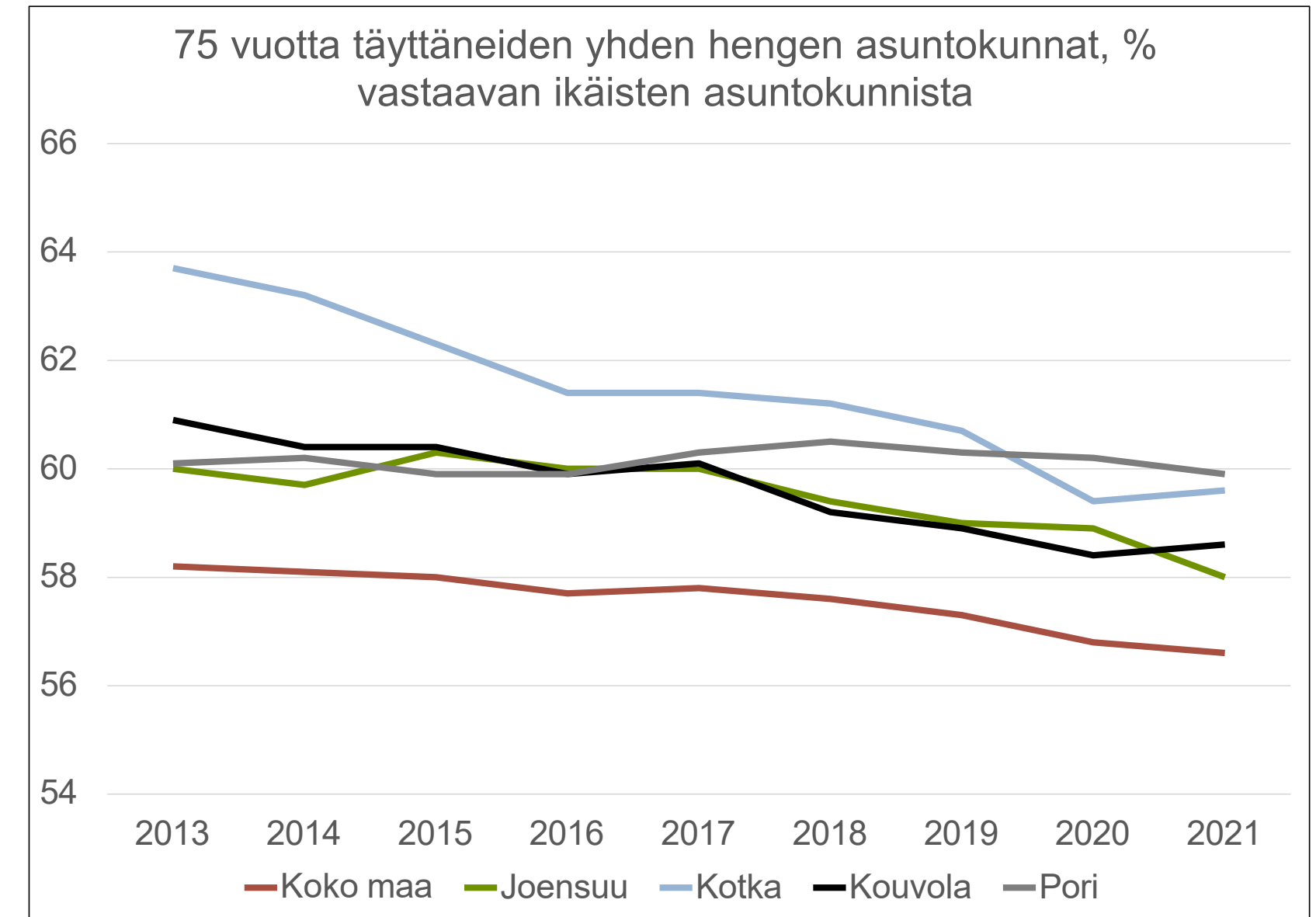
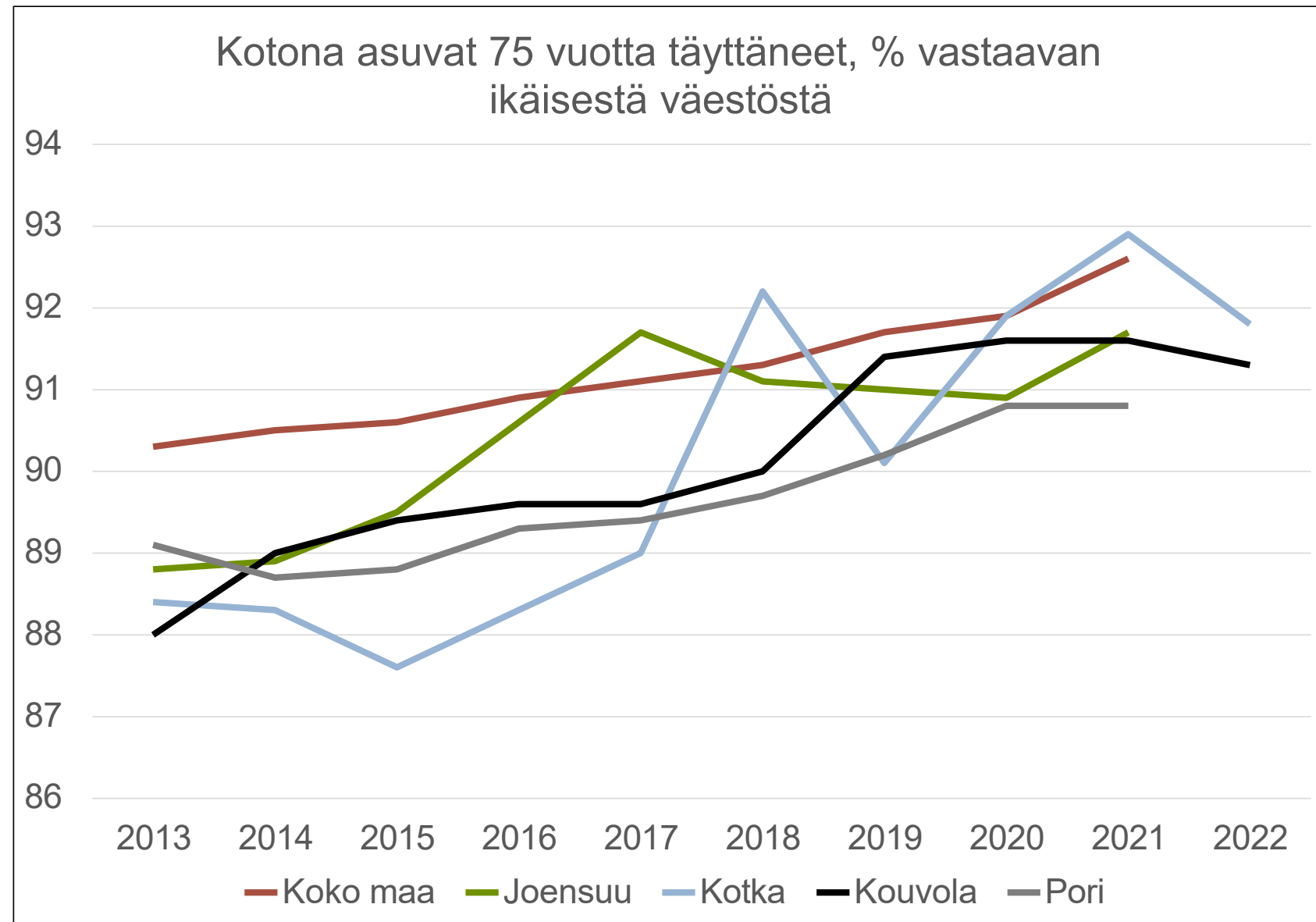
Nuorisovaltuuston kommentit 2.2.2023

Keskeiseksi hyvinvointiin liittyväksi keskustelun aiheeksi nuorisovaltuuston kokouksessa nousi **kiusaaminen ja sen tehokkaampi ehkäisy**:

- Kiusaamiseen ei ole pystytty puuttumaan tehokkaasti
- Hyvinvointikyselyssä näkyvä kiusaamisprosentti ei ole tarpeeksi suuri, sillä ilmoittamiskynnys kiusaamisesta on suuri (silmätikuksi joutuminen).
- Kiva koulu-systeemiä käytetään väärin; ei kuunnella kiusattua. Molemmat osapuolet pitää kuulla erikseen, sillä porukassa kiusaajat kääntävät asian. Seuraamuksia kiusaajalle ei tule.
- Kiva koulu -konsepti ei ole onnistunut, se pitäisi uudistaa.
- Voiko nuoriso-ohjaaja viedä kiusaamisen ehkäisyä kouluissa eteenpäin? Näkee välituntimeininkiä enemmän.
- Nuorten fyysiset väkivaltatapaukset lisääntyneet ja väkivalta koulussa lisääntynyt. Miten opettajia ohjeistetaan? Milloin rikosilmoitus? Opettajille koulutusta asiasta
- NuVa:n edustaja mukaan jo valmisteluun, kun näitä asioita käsitellään.
- Positiivista: uudet modernit koulurakennukset vaikuttavat kouluviihtyvyyteen ja tukevat kiusaamisen ehkäisyä.
- Ehdotus kiusaamisen ehkäisemiseksi/poistamiseksi kouluista: perustetaan työryhmä, jossa mukana nuorten, koulun ja virkamiesten edustaja. Tehdään työryhmässä kaupunginvaltuustolle suora ehdotus toimenpiteistä. NuVa voi viedä eteenpäin, sillä on suora aloiteoikeus. Pyritään viemään ehdotus 8.5. valtuuston kokoukseen (Hyvinvointikertomuksen käsittely).

Arjen turvallisuus

Ikäihmiset / Asuminen

Kuvassa nähdään kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuuden kehitys vuosien 2013-2021 välillä Kouvola ja vertailukaupungeissa. Osuus on pysynyt Kouvola lähes samalla tasolla v. 2019 jälkeen, ollen 91,3 % vuonna 2022. Vuonna 2021 osuus oli vertailukaupungeista toiseksi pienin, ja myös koko maan tasoa pienempi.

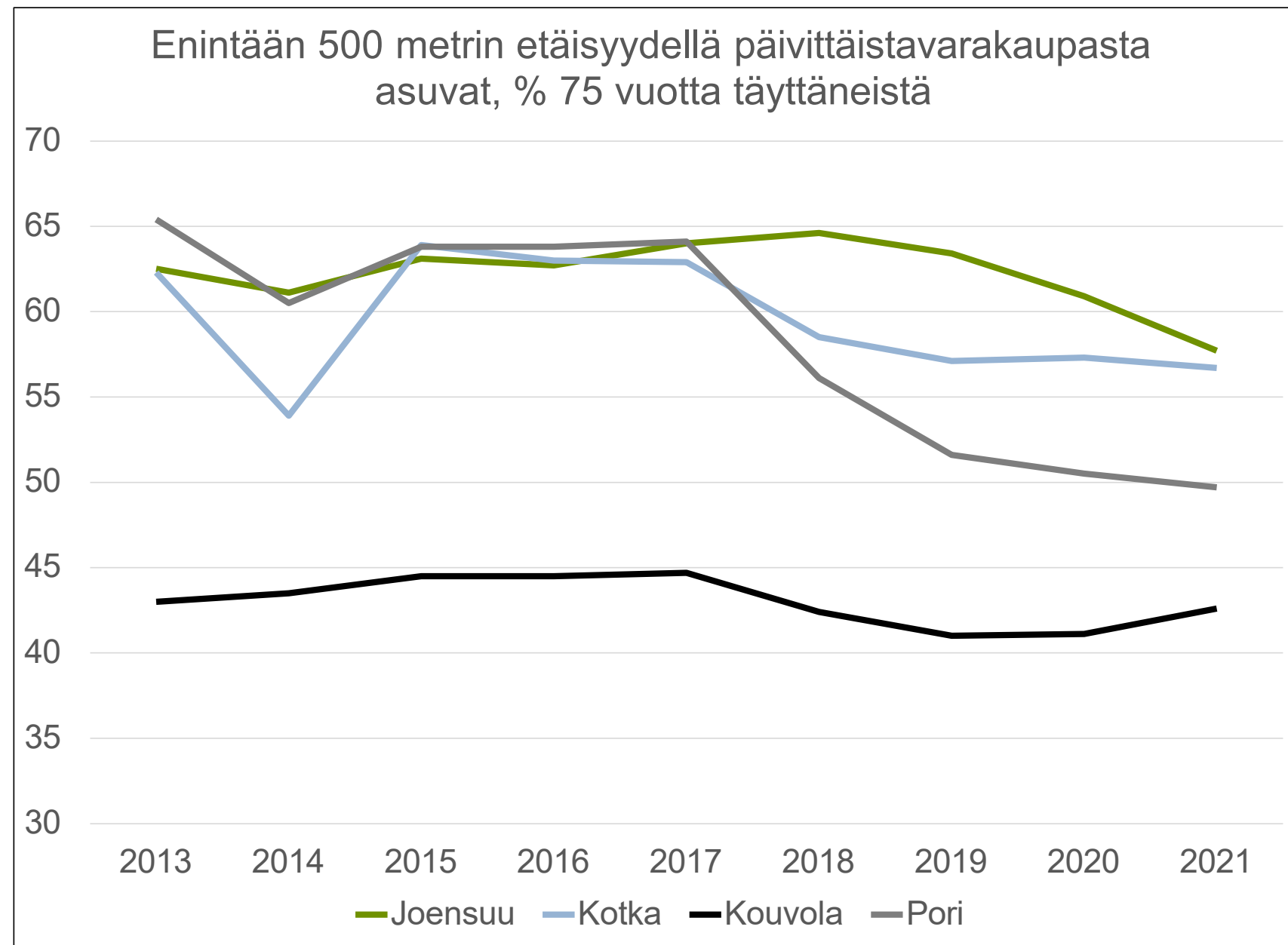
Lähde: THL, Sotkanet

Kuvan mukaan yhden hengen asutokuntien osuus on Kouvola vertailukunnista kolmanneksi suurin, ollen 58,6 % vuonna 2021. Osuus on myös koko maan keskiarvoa suurempi. Indikaattorin suunta Kouvola osalta on ollut lievästi laskeva vuosina 2013-2020. Asutokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.

Lähde: THL, Sotkanet

Arjen turvallisuus

Ikäihmiset / Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus

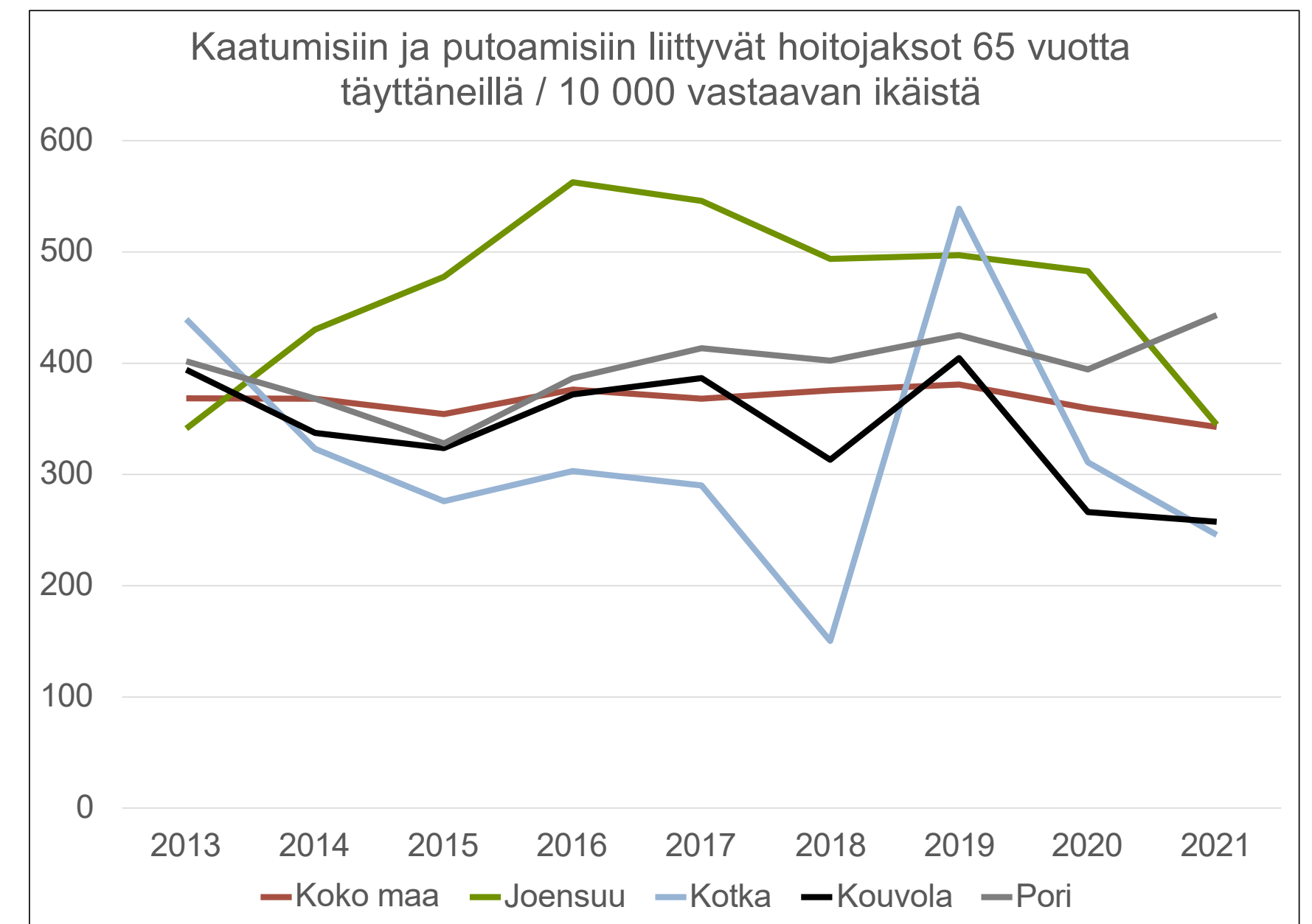

Kuvassa esitetään enintään 500 metrin etäisyydellä päivittäistavarakaupasta asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kaikista vastaavan ikäisistä. Kouvola on vuonna 2021 42,6 %, mikä on vertailukunnista alhaisin. Luvussa on huomioitava Kouvolaan maantieteellinen laajuus. Indikaattori kuvaa palveluiden saavutettavuutta.

Lähde: Elinympäristön tietopalvelu Liiteri (SYKE)

KOUVOLA

Ikäihmiset / Kaatumiset

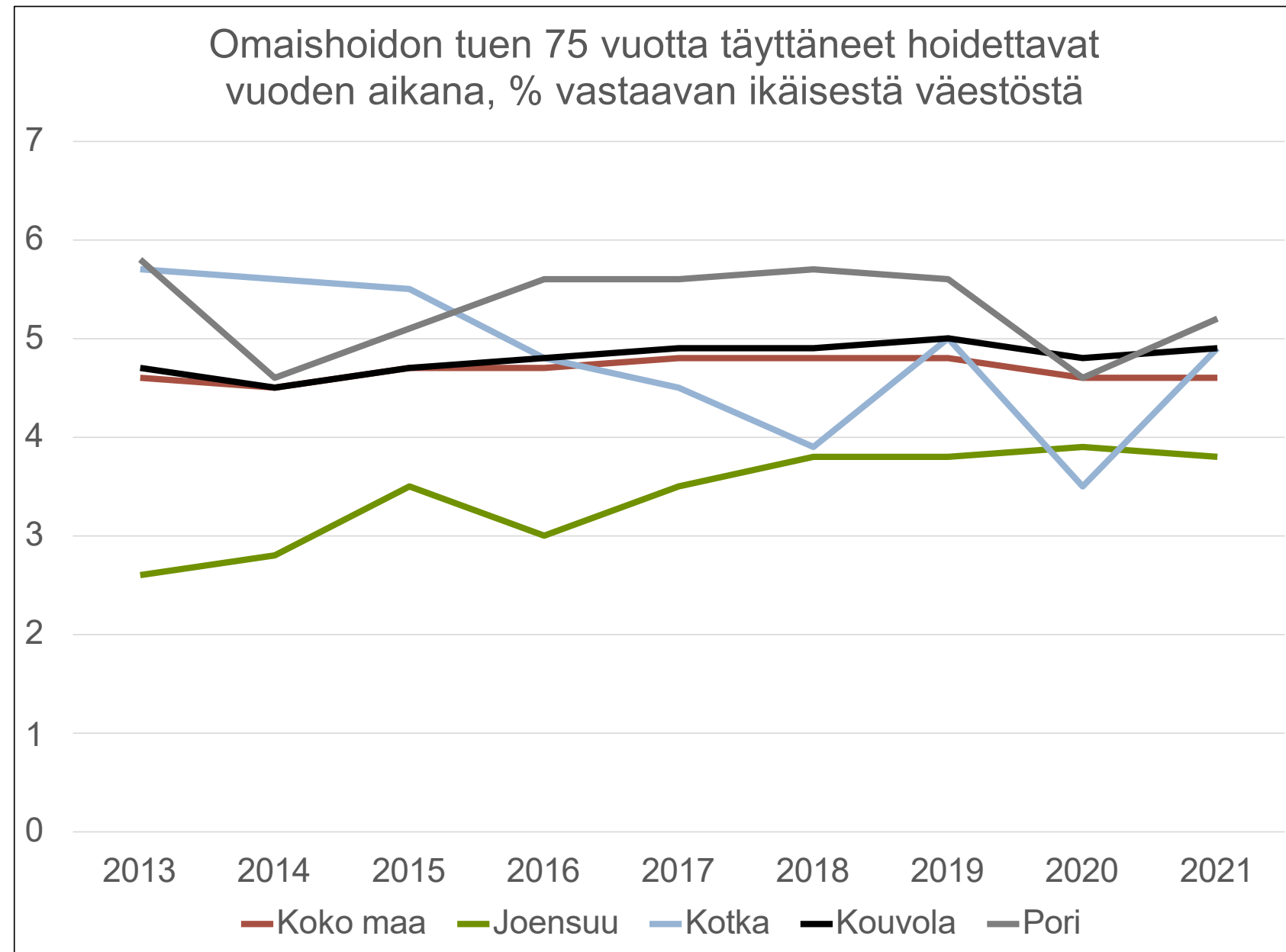

Kuvassa nähdään kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksojen määrän kehittyminen 65 vuotta täyttäneillä /10 000 vastaavan ikäistä vuosien 2013-2021 aikana. Kouvola on vuonna 2021 257,3 mikä on toiseksi alhaisin vertailukuntiin nähden. Se on myös koko maan tasoa alhaisempi.

Lähde: THL, Sotkanet

Kouvolaan Kohtaamispaikka Pointissa toimii maksuton KymenHVA:n toteuttama KaatumisSeula, jossa ennalta ehkäisevästi kartoitetaan asiakkaan kaatumisvaara, liikunta- ja toimintakyky, sekä terveydentila ja annetaan tarpeen mukaan ohjeita ja neuvontaa mm. kaupungin palvelujen pariin ohjaamalla.

Kuvassa esitetään vertailu omaishoidon tuen 75-vuotiaiden hoidettavien osuudesta Kouvolan ja vertailukuntien välillä. Kouvola on vertailukunnista toiseksi suurin Porin jälkeen, ollen myös hieman koko maan tasoa suurempi. Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista, hänen tarvitsemistaan palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Lähde: THL, Sotkanet

Muistisairaudet ja niihin liittyvä toimintakyvyn heikkeneminen vaarantavat iäkkään henkilön kyvyn pitää omia puoliaan ja arvioida omaa tilannettaan. Muistin heikentymisellä on selkeä yhteys edellytyksiin asua itsenäisesti.

Kouvolassa muistinsa huonoksi kokevien osuus (%), 75 vuotta täyttäneistä on viimeisimmän mittauksen v. 2020 mukaan ollut selvästi koko maan tasoa suurempi, ollen 9,4 %.

Lähde: THL, Sotkanet

Tutkimusten mukaan jopa 40 % muistisairauksista olisi ennaltaehkäistävissä tai sairauden puhkeamista voitaisiin viivästyttää.

Lähde: Muistiliitto 2023

Kouvolassa toimiva Kouvolan seudun Muisti ry tarjoaa tukea, tietoa ja toimintaa kaikille muistiasioista ja aivoterveystä kiinnostuneille: toimintamuotoja ovat asiakastyö, vapaaehtoistyö ja vaikuttaminen / verkottuminen.

Muistiluotsin (=asiantuntija- ja tukikeskus muistisairaille ja heidän läheisilleen) yksi toimintamuoto Muistikahvila on vakiintunutta toimintaa Kouvolaan. Muistikahviloita järjestettiin v. 2022 eri puolilla Kouvolaan 60 kertaa, kävijämäärä 359 henkeä. 84 % asiakkaista koki saaneensa apua ohjauksesta ja neuvonnasta. 86 % koki hyvinvoinnin lisääntyneen ja 83 % arjessa jaksamisen parantuneen. Erilaisia tietoisuuksia ja infoja Kouvolaan pidettiin 36, ja niissä kävijämäärä oli 811.

Lähde: Kouvolan seudun Muisti ry

Vanhusneuvoston kommentit 22.2.2023

- Vanhusneuvosto korostaa, että konkreettiset toimenpiteet ovat tärkeitä hyvinvoinnin edistämässä. Toimenpiteiden yhteys mielenterveyteen on huomioitava ja sitä edistettävä.
- Ehdotettiin ”vanhusneuvola”-konseptin tutkimista yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Vanhusneuvola olisi taho, jonne voisi ottaa tarvittaessa yhteyttä ja saada neuvontaa tai ohjausta. Asiantuntijuus keskitettäisiin yhteen paikkaan, se toisi turvallisuuden tunnetta ja selkeyttä ikäihmisten asiointiin.

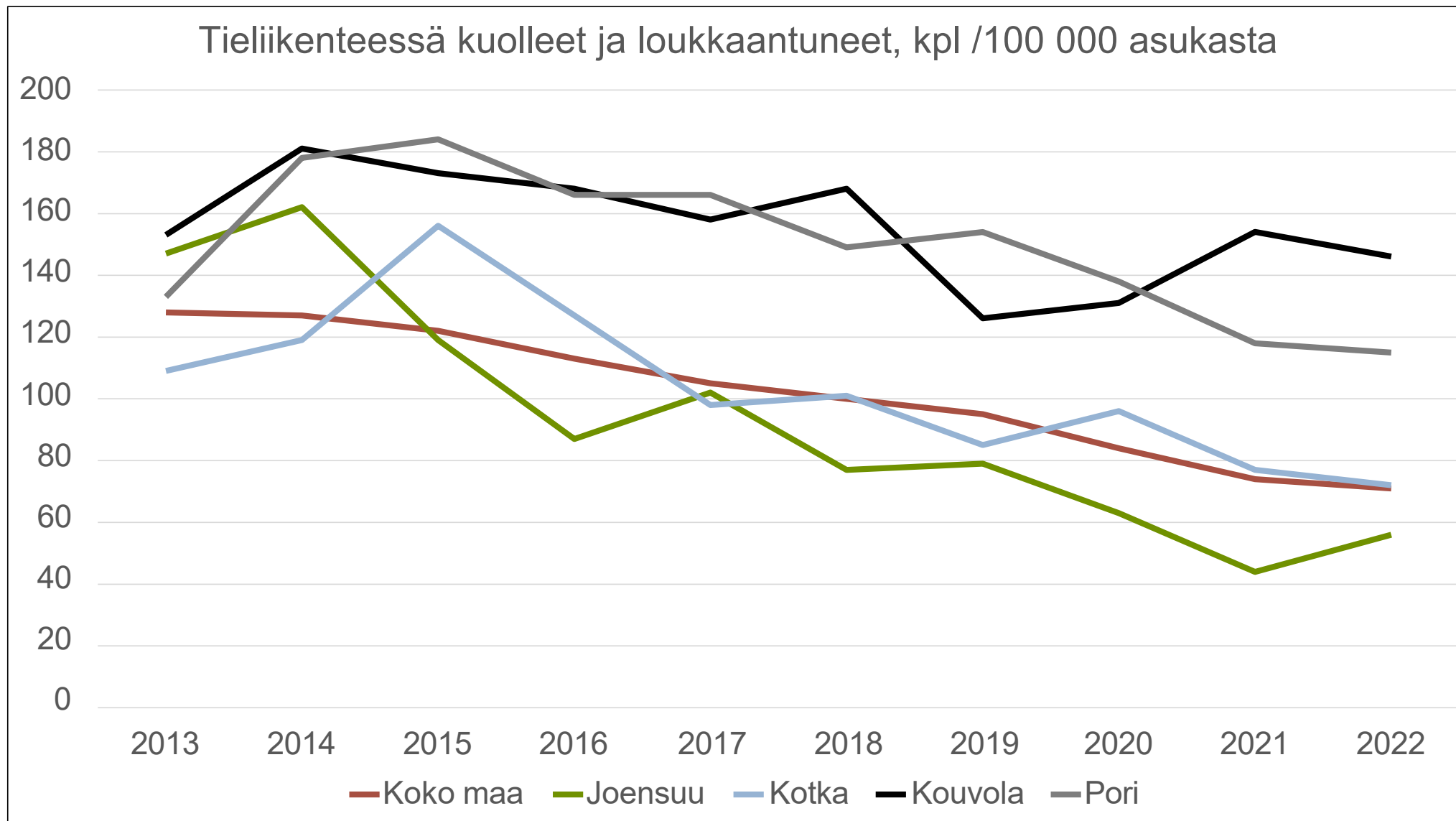
Vammaisneuvoston kommentit 9.3.2023

- Vammaisneuvosto nostaa keskeisiksi kehittämiskohteiksi esteettömyyden ja osallisuuden. Esteettömyys tulee huomioida kaikilla elämän alueilla ja palveluissa, myös aistivammaisten osalta. Osallisuuteen liittyy yhdenvertaisuus: kaikille on taattava mahdollisuus osallistumiseen.
- Sovittiin, että vammaisneuvoston laatimasta Vammaispoliittisesta ohjelmasta nostetaan 2-3 keskeistä toimenpidettä valmisteilla olevaan Hyvinvointisuunnitelmaan vuodelle 2024. Sovittiin myös Vammaispoliittisen ohjelman muokkaamisesta yhteistyössä kaupungin kanssa seuraavalle valtuustokaudelle.

Arjen turvallisuus

Kaikki ikäryhmät / Liikenneturvallisuus

Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenne rikkomukset/1 000 asukasta

Kunta	2022
Koko maa	16,6
Joensuu	15,4
Kotka	11,8
Kouvola	22,9
Pori	12,1

Poliisin tietoon tulleita liikenneturvallisuuden vaarantamisia on Kouvolaan enemmän kuin vertailukunnissa ja koko maassa. Pitkän aikajakson vertailu on vaikeaa, koska Tieliikennelain muutos vähensi liikenne rikkomusten määriä vuoden 2020 kesäkuusta alkaen. Rikesakot muuttuivat hallinnollisiksi seuraamuksiksi, joita ei tilastoida rikoksina.

Kuvan mukaan poliisin tietoon tulleet kuolemaan tai loukkaantumiseen johtaneet henkilövahinko-onnettomuudet tieliikenteessä ovat sekä määrällisesti että asukaslukuun suhteutettuna kasvaneet Kouvolaan vuoden 2019 jälkeen, vaikkakin määrät ovat vuonna 2022 hieman pienentyneet vuoteen 2021 verrattuna. Asukaslukuun nähden vertailukunnista Kouvolaan tapahtuu eniten henkilövahinko-onnettomuuksia, kuten myös koko maan keskiarvoon verrattuna.

Kunta	2022
Koko maa	71
Joensuu	56
Kotka	72
Kouvola	146
Pori	115

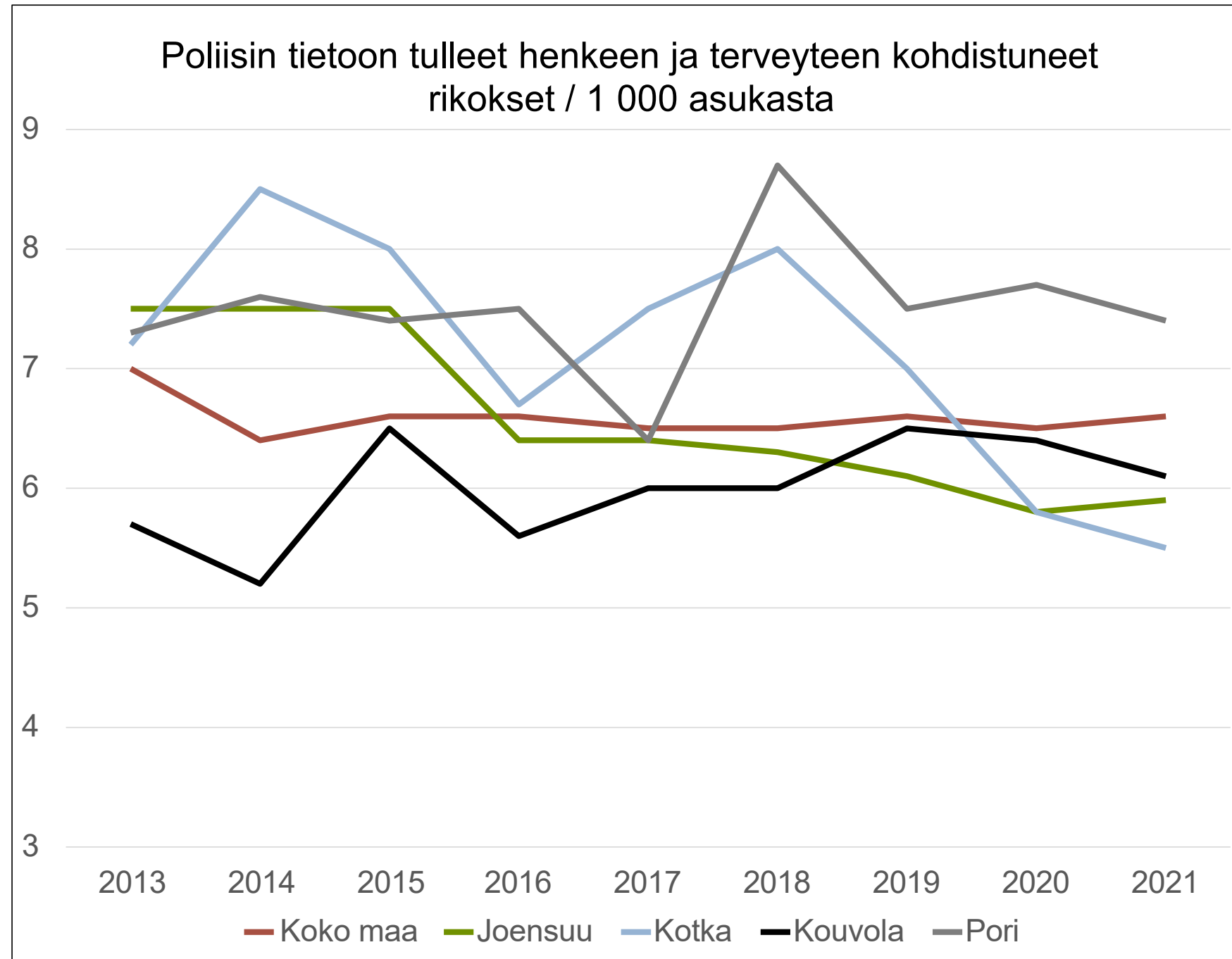
Kouvolaan toimii monialainen liikenneturvallisuustyöryhmä, joka tekee toimenpide-ehdotuksia kaupungin eri yksiköille ja sidosryhmille liikenneturvallisuuden parantamiseksi kaupungissa, ja seuraa toimenpiteiden toteutumista.

Vuonna 2022 Kouvolaan toteutettuja toimenpiteitä ovat esim. koulujen alkamispäivän suojatiepäivystykset 25 koulussa, sähköpotkulautailuun liittyvä tiedotus ja keskustelu niitä vuokraavan yrityksen kanssa, erilaiset tempaukset (Heijastinpäivä), kampanjat (Pyöräillen pesimatseihin) ja hankkeet (Fiksusti kouluun).

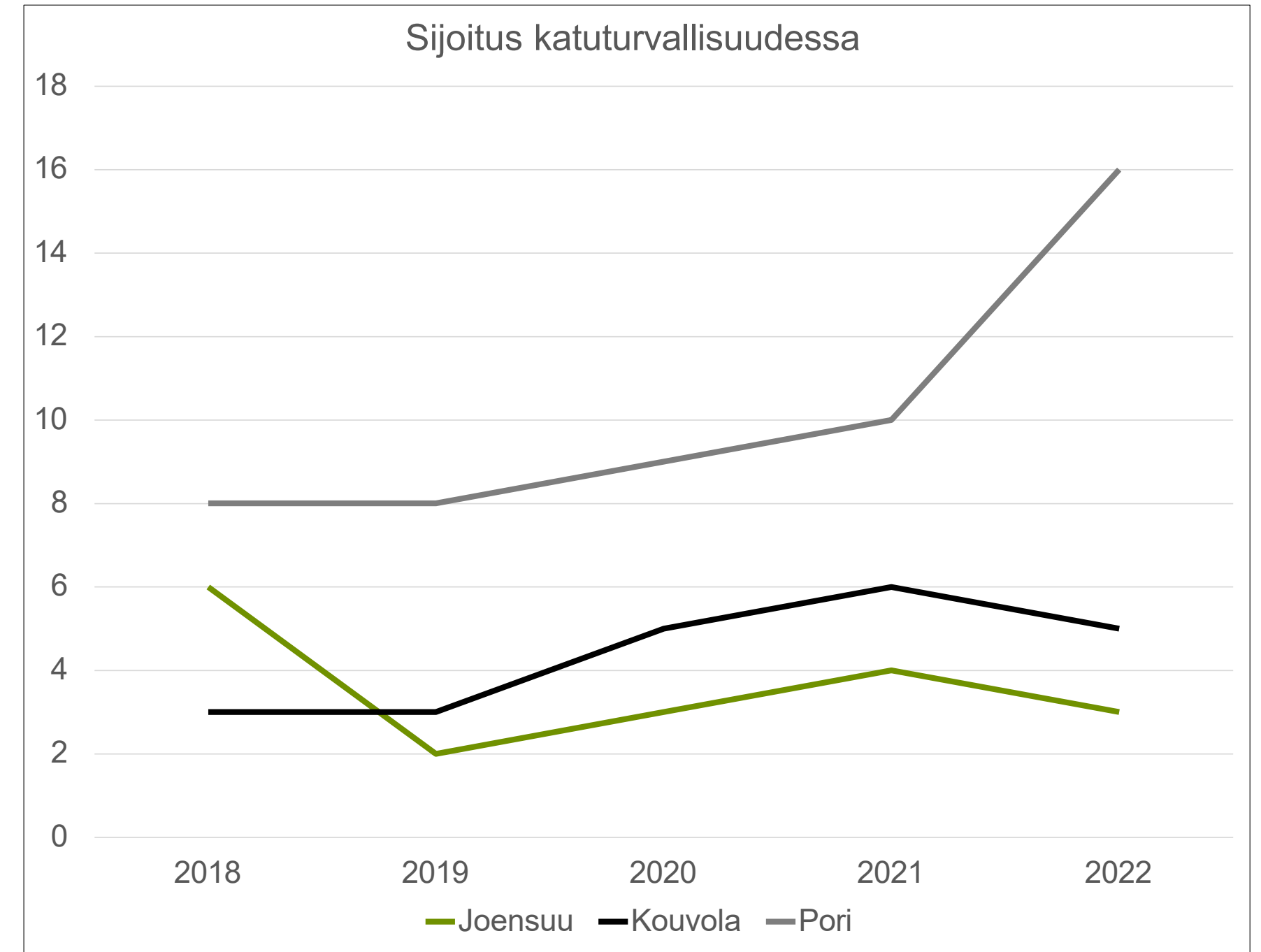
Kouvolan Liikenneturvallisuussuunnitelma päivitetään vuonna 2023.

Arjen turvallisuus

Kaikki ikäryhmät

Kuvassa nähtävä aikasarja poliisin tietoon tulleista henkeen ja terveyteen kohdistuneista rikoksista kuvaa trendiä: kaikesta väkivallasta poliisin tietoon tulee muutamasta prosentista 20 prosenttiin, ja ilmituloaste voi vaihdella vuosittain. Kuvassa ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Kouvola ko. rikosten määrä on koko maan tasoa alhaisempi ja trendi on ollut lievästi laskeva vuoden 2019 jälkeen.

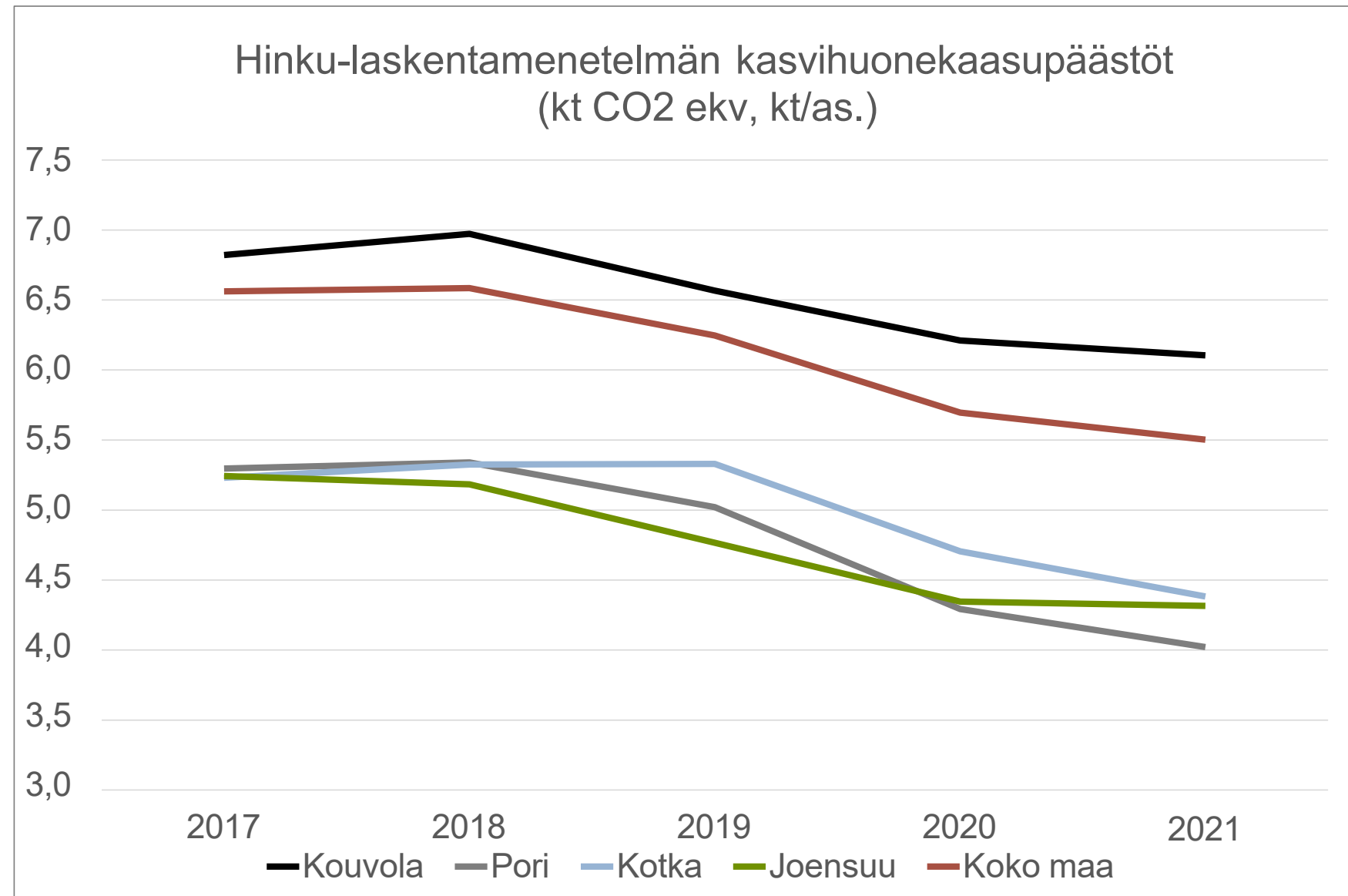

Katuturvallisuusindeksi on yleisellä paikalla tapahtuneiden ryöstöjen, pahoinpitelyjen, vahingontekojen sekä liikennejuopumusten painotetun lukumäärän suhde väestön määrään. Vuonna 2022 Kouvola sijoittui 20 suurimman kaupungin joukossa viidenneksi.

Valtakunnallisesti katuturvallisuus heikkeni laajasti koronavuosiin verrattuna.

Arjen turvallisuus

Kuntien ilmastopäästöt

Kuvassa nähdään, että Kouvolan kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti laskettuna ovat korkeammat kuin maan keskiarvo ja korkeammat kuin vertailukunnissa. Päästöt ovat vähentyneet, mutta eivät riittävästi. Syitä löytyy mm. Kouvolan yhdyskuntarakenteesta, joka aiheuttaa runsaasti sisäistä liikennettä, sekä elinkeinorakenteesta (teollisuus, maatalous).

Suomen ympäristökeskus (SYKE) laskee kaikille Suomen kunnille niiden kasvihuonekaasupäästöt vuosittain. Oletuslaskentamalli on ns. Hinku-laskenta, jonka mukaisia päästöjä seurataan hiilineutraalien kuntien verkostossa (Hinku). Kouvola ja vertailukunnat kuuluvat kyseiseen verkostoon.

Päästöt/as. CO2ekv sektoreittain (Hinku-laskenta) vuonna 2021*

	Joensuu	Kouvola	Kotka	Pori	Koko maa
Kulutussähkö	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4
Sähkölämmitys	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
Kaukolämpö	0,8	0,5	0,4	0,5	0,8
Öljylämmitys	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Muu lämmitys	0,1	0,4	0,2	0,1	0,2
Teollisuus	0,1	0,4	0,5	0,2	0,2
Työkoneet	0,3	0,4	0,2	0,3	0,4
Tieliikenne	1,4	1,8	1,3	1,5	1,5
Raideliikenne	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Vesiliikenne	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1
Maatalous	0,4	0,9	0,1	0,3	1,2
Jätteen käsittely	0,3	0,3	0,5	0,3	0,2
F-kaasut	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Tuulivoima	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,1
Yhteensä	4,3	6,1	4,4	4,0	5,5

*ennakkotieto

Kouvolassa päästöt ovat vertailukaupunkeja korkeampia tieliikenteessä (= kunnan sisäinen liikenne), muussa lämmityksessä, maataloudessa sekä Kotkan tavoin teollisuudessa (ei sisällä teollisuuden kaukolämmön ja sähkön tuotantoa, eikä teollisuuskiinteistöjen lämmitystä; ei myöskään päästökaupan alaista tuotantoa).

Lähde: SYKE

Arjen turvallisuus

Tiivistelmä ja johtopäätökset

- Turvallisuuden tunne on monin tavoin heikentynyt viime vuosien aikana
- Vaikka hyvinvointikyselyssä suurin osa vastaajista tunsu olonsa turvalliseksi, tuotiin esille monia huolenaiheita kuten maailman tilanne, terveys, talous, yksinäisyys, digiturvallisuus ja liikenne.
- Myös indikaattoreiden valossa turvallisuus on heikentynyt; pidemmällä aikavälillä esim. tieliikenteessä on ollut positiivista kehitystä useamman vuoden ajan, viime vuonna kuitenkin sekä kuolleiden että loukkaantuneiden määrä ja liikenneturvallisuuden vaarantamiset sekä liikennerikkomukset olivat selkeästi koko maan arvoa suuremmat.
- Liikenneturvallisuustyöryhmän tulee miettiä keinoja liikenneturvallisuuden parantamiseksi

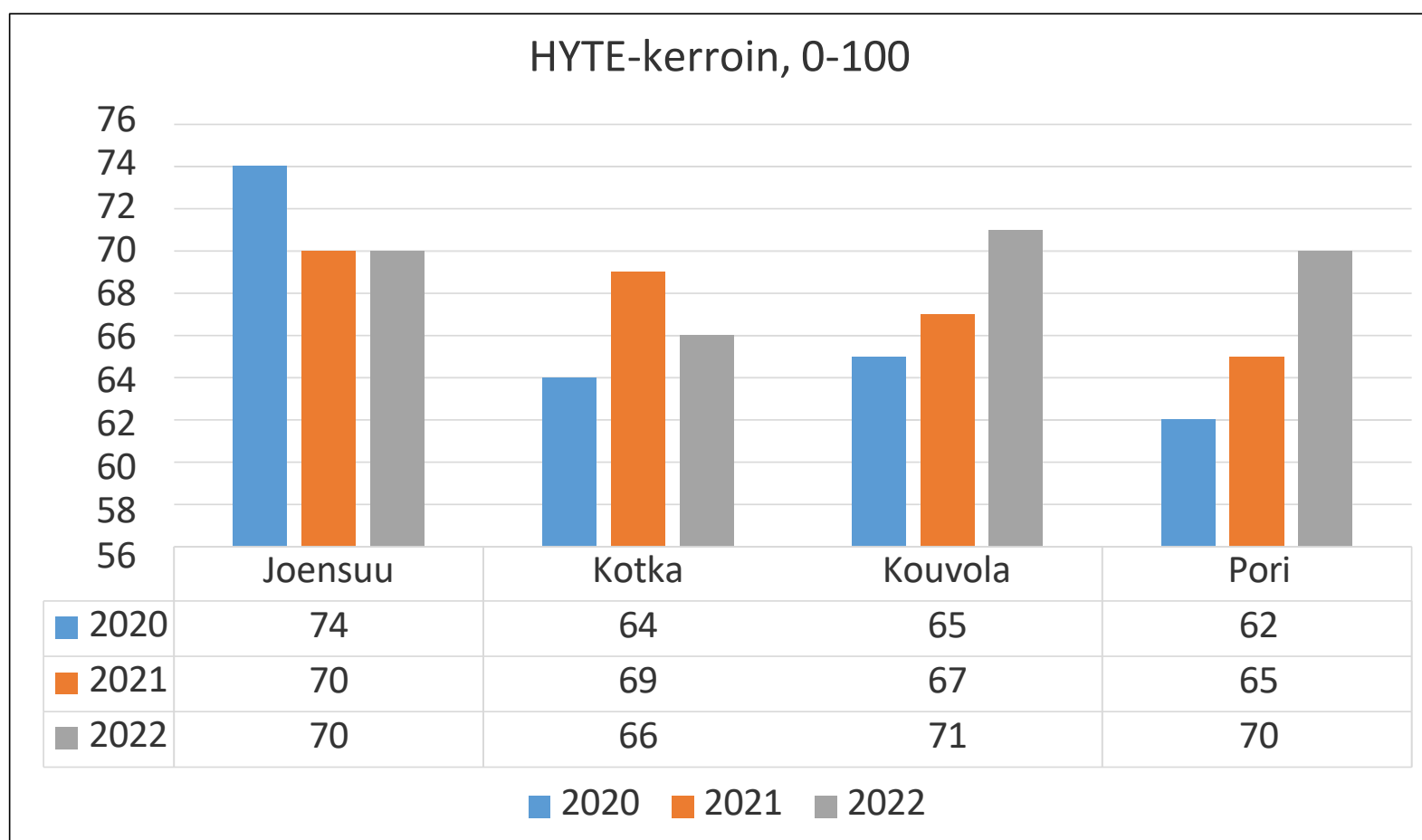
ja valmistuvassa alueellisessa Turvallisuussuunnitelmassa kiinnitetään laajasti huomiota turvallisuuden eri näkökulmiin.

- Myös nuorten, erityisesti alle 15-vuotiaiden tekemien rikosten kasvu aiheuttaa turvattomuutta. Toimenpiteitä lisätään ja tehostetaan: maakunnallinen LAPE-työryhmä järjestää 5/2023 ammattilaisille ja päättäjille työryhmätyöskentelyn lasten ja nuorten aggressiiviseen käytökseen ja väkivaltatekoihin puuttumiseksi ja ehkäisemiseksi. Kouvolassa toimii myös Ankkuritiimi (Kouvolan kaupunki, poliisi, lastensuojelu ja Nuorten Matala), jonka toiminta kohdistuu nuorten tekemien rikosten ennalta ehkäisyyn.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen

- Kouvolan Laajan Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman 2021-2025 läpileikkaavana painopisteenä on terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen
- Painopisteen mukaisesti Laajassa Hyvinvointikertomuksessa ja sen vuosiraporteissa hyvinvointi-indikaattoreita tarkastellaan eri väestöryhmien suhteen mahdollisimman suurella tarkkuudella aina kun se on mahdollista. Tämä mahdollistaa kohderyhmien tunnistamisen sekä toimenpiteiden priorisoinnin niin että eriarvoistumiskehitys huomioidaan.
- Arvioimalla ennakkoon päätösten vaikutuksia eri ihmisryhmille voidaan välttää eriarvoisuutta lisääviä päätöksiä. Kouvolassa on tehty päätös ennakoarvioinnin (EVA) käytöstä kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien päätösten valmistelussa (esim. lapsivaikutukset, sukupuolivaikutukset jne.). Tehtyjä ennakoarviointeja seurataan vuosittain kaupungin johtoryhmässä.
- Indikaattoreissa esitetyt terveys- ja hyvinvointierot ovat nähtävissä monien toimijoiden arjessa Kouvolassa
- Esimerkiksi Kymenlaakson hyvinvointialueen aikuissosiaalityössä, Nuorten Matalassa ja ikääntyneiden varhaisissa palveluissa näkyy sukupuolittuminen miesten päihdeongelmien ja naisten mielenterveyshaasteiden osalta.
- Kohdennettuja toimenpiteitä terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi tehdään eri tahoilla ja yhteisissä verkostoissa, mm:
  - Kaupungin omien palvelujen matalan kynnyksen toiminta mm. liikunta- ja kulttuuripalveluissa, yhteisötilat, Ohjaamon, etsivän nuorisotyön, ehkäisevän päihdetyön ja koulukuraattorin palvelut
  - Järjestöjen ja yhdistysten ryhmät: esim. Kakspy ry:n Koulupoissaolot ryhmä ahdistuneiden lasten ja nuorten vanhemmille
  - KymenHVA:n ikääntyneiden varhaisten palvelujen ja Nuorten Matalan ryhmätoiminnot
  - Kouvolan seurakuntien diakoniatyön kohdennetut ryhmät

Kuntien HYTE-kerroin 1/3

HYTE-kerroin, 1 000 euroa

	2020	2021	2022
Joensuu	1 543,2	1 527,2	1 538,6
Kotka	905,2	1 004,3	961,4
Kouvola	1 446,6	1 546,5	1 616,3
Pori	1 429,1	1 542,5	1 646,4

HYTE-kerroin eli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Lisäosaa maksetaan 1.1.2023 alkaen.

Kuvasta nähdään, että Kouvolan HYTE-kerroin on kasvanut vuosien 2020 ja 2022 välillä, ollen 71 vuonna 2022. HYTE-kerroin muodostuu kahdenlaisten indikaattoreiden perusteella: prosessi-indikaattoreiden, joita on 15 ja tulosindikaattoreiden, joita on 6. Indikaattoreiden tiedot ovat saatavissa kaikista Suomen kunnista.

Taulukossa nähdään valtionosuuden lisäosa euroina. Kouvola saa v. 2022 laskelman mukaan 1 616 300 euroa.

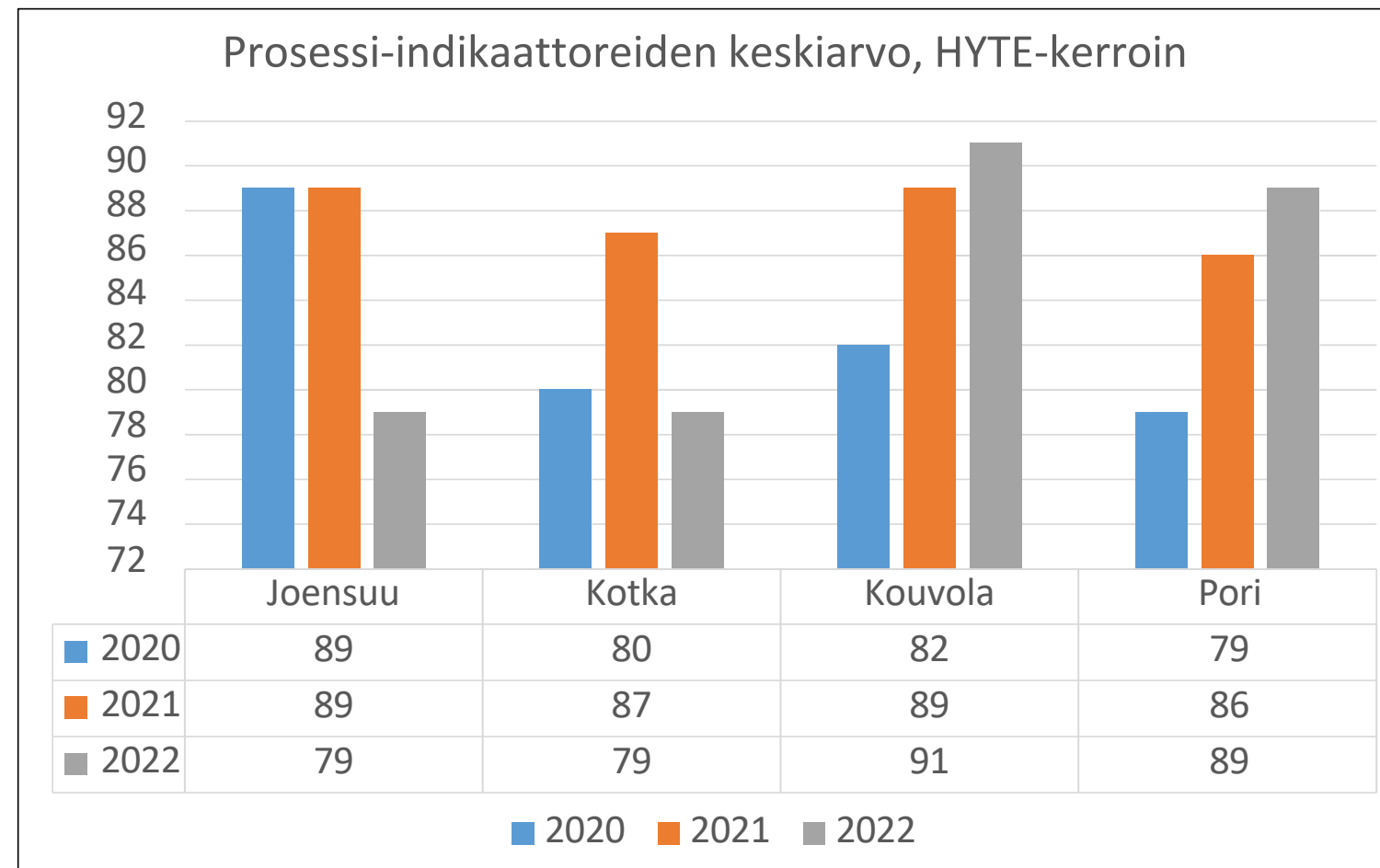
Kunnan saama summa lasketaan seuraavasti: hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta (18,89 euroa) x kunnan asukasluku x kunnan hyte-kerroin / koko maan hyte-kerroin, joka vuonna 2023 on 67.

Perushinta on kunnille aina sama. Laskelman tekee valtiovarainministeriö, jonne THL toimittaa hyte-kerroin tiedot.

Kunnan HYTE-kerroin = prosessi- ja tulosindikaattoreiden keskiarvo jaettuna sadalla, jolloin kunnan HYTE-kerroin voi saada arvoja väliltä 0–1.

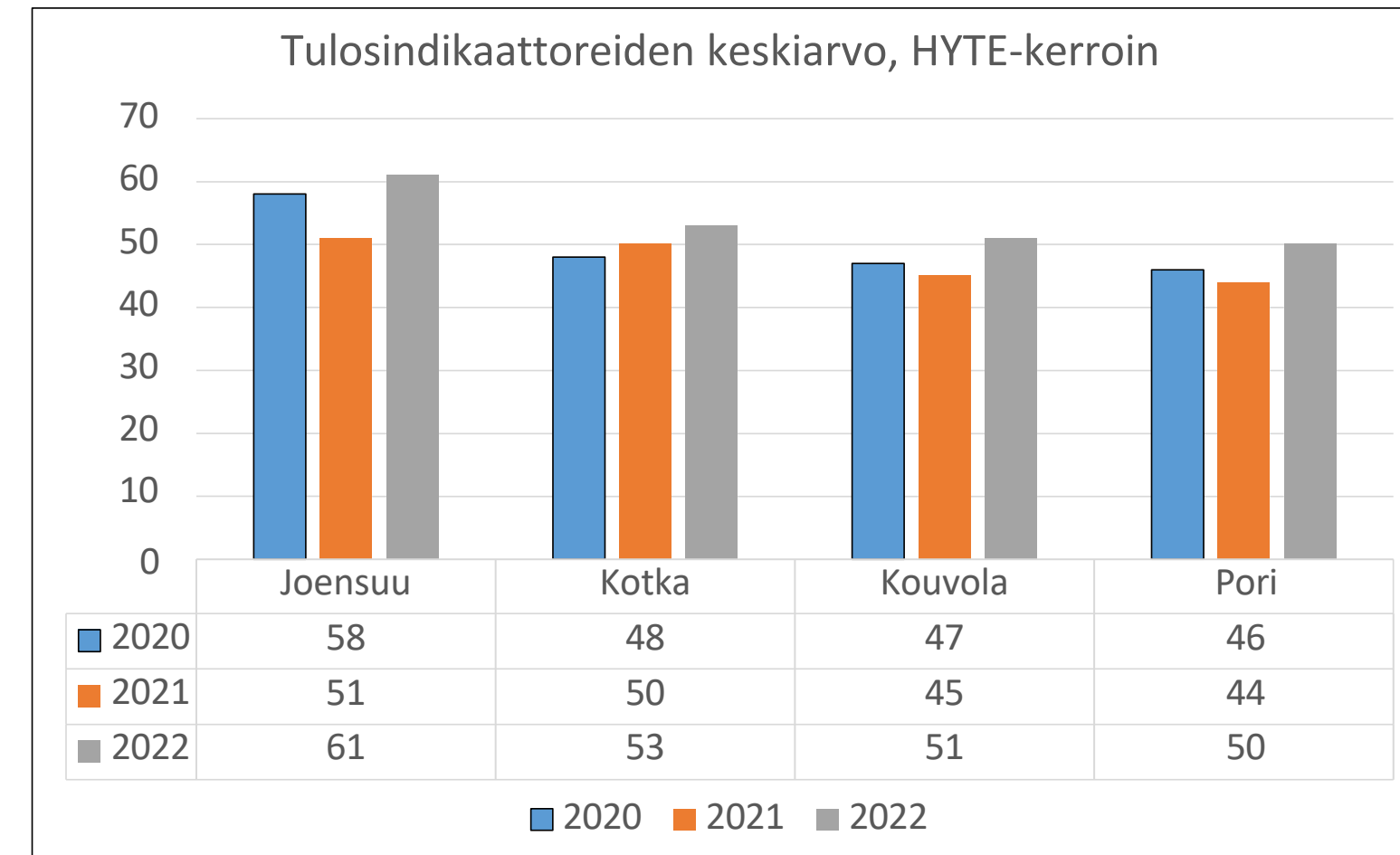

Kuntien HYTE-kerroin 2/3

Kuvassa nähdään, että prosessi-indikaattoreiden keskiarvo on Kouvolassa 91 vuonna 2022, ja se on kasvanut vuosina 2020-2022.

Prosessi-indikaattorit kuvaavat toimintaa ja nykytilaa. Indikaattorit kuvaavat kuntajohdon, perusopetuksen, liikunnan ja kulttuurin toimintaa, ja ne perustuvat THL:n TEA-viisarin tiedonkeruusiin. Indikaattoreiden määrä (15) on kohtalaisen suuri, jotta toimintaa voidaan arvioida mahdollisimman laajasti.

Kuvan mukaan Kouvolan tulosindikaattoreiden keskiarvo vuonna 2022 on 51, ja se on kasvanut vuoden 2021 jälkeen.

Tulosindikaattorit perustuvat tuloksellisuuteen väestötasolla. Indikaattoreilla mitataan väestön hyvinvoinnin muutosta, jonka kunta onnistuu omilla toimillaan aikaansaamaan. Eri ikäryhmät ovat indikaattoreissa edustettuina.

Kuntien HYTE-kerroin 3/3

KOUVOLA

HYTE-indikaattorit, Kouvola	2020	2021	2022
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä	44	48	45
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8.–9.lk oppilaat	51	37	37
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat	38	55	61
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat	49	35	57
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat	44	42	49
Ylipaino, 8.-9.lk oppilaat	58	55	55
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	85	71	71
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	72	78	78
Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään peruskoulussa kolmen vuoden välein, % kunnan kouluista		41	
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	100	100	100
Kunnan palveluluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	0	100	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	100	100	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	100	100	100
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	100	100	100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	100	100	100
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	100	100	100
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	100	100	100
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	100	100	100
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin	100	100	100
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	37	86	86
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	100	100	100

Taulukossa nähdään kaikki hyte-kerroinindikaattorit. Jokaiselle hyte-kerroinindikaattorille lasketaan kuntakohtainen pistemäärä välille 0–100.

Monet prosessi-indikaattorit (keltainen) saavat Kouvolaassa täydet 100 pistettä.

Tulosindikaattoreissa (sininen) on varaa parantaa. Vuosien 2020 ja 2022 välillä parannusta on tapahtunut nimenomaan tulosindikaattoreissa, joiden painoarvo on prosessi-indikaattoreita suurempi. Kaikkia tulosindikaattoreita seurataan Kouvolan Hyvinvointikertomuksessa ja toimenpiteitä indikaattoreiden parantamiseksi kirjataan Hyvinvointisuunnitelmaan.

Näistä pistemääristä lasketaan kuntakohtaisesti sekä prosessi-indikaattoreiden pistemäärien keskiarvo että tulosindikaattoreiden pistemäärien keskiarvo.

2. Johtopäätökset ja kehittämiskohteet

2.1 Positiiviset kehityskulut

Nuorisotyöttömyys on palannut koronavuosiä edeltävälle tasolle;

- nuorisotyöttömien osuus 11,3 %, 18–24-vuotiaasta työvoimasta, oli koko tarkasteluajanjakson alhaisin
- alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut 50 % tarkasteluajanjaksolla

2.2 Negatiiviset kehityskulut

Nuorten pahoinvointi nousee voimakkaasti esille kertomuksessa erityisesti alle 15-vuotiaiden osalta;

- nuorten tekemät huumausaineen käyttörikokset ovat nousseet muutamassa vuodessa rajusti. Nousu painottuu 15–17-vuotiaisiin sekä 18–20-vuotiaiden ryhmään, mutta myös alle 15-vuotiaiden ryhmässä on viime vuosina ollut nousua
- huostaanotot ovat lisääntyneet Kouvolassa huomattavasti vuoden 2020 jälkeen
- alle 15-vuotiaiden rikoslakirikokset sekä alle 15-vuotiaiden tekemät pahoinpitelyt ovat kasvaneet

Mielenterveyden lisääntyneet haasteet nousevat juurisyinä esiin monen indikaattorin yhteydessä, mm.

työkyvyttömyyseläkkeet, koulutuksen ulkopuolelle jääneet, päihde- ja lastensuojelun indikaattorit

Valtuustokäsittely

3. Kertomuksen laatijat

- Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023 on valmisteltu hyvinvoinnin työryhmässä. Ryhmän puheenjohtajana toimii hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen ja sihteerinä hyvinvointikoordinaattori Tarja Alamattila. Ryhmässä on edustus kaikilta toimialoilta ja laajasti eri palveluista.
- Lisätietoja vuosiraportista;
  - Hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, puh. 020 615 7429, s-posti sanna-riitta.junnonen@kouvola.fi
  - Hyvinvointikoordinaattori Tarja Alamattila, puh. 020 615 7483, s-posti tarja.alamattila@kouvola.fi
  - Kehittämispäällikkö Liisa Kolari, puh. 020 615 8026, s-posti liisa.kolari@kouvola.fi

4. Kertomuksen hyväksyminen

- Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023 on hyväksytty Kouvolan kaupunginvaltuustossa x.x.2023.

A skateboarder wearing a dark blue jacket, black pants, and a green cap is performing a trick on a concrete ledge. He is balancing on the edge of the ledge with his arms outstretched for balance. The background features a brick building with windows and some greenery. A bright yellow banner is at the top of the image.

KOUVOLOLA

Kiitos!